

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ & ΕΚΚΕ
Δι-ιδρυματικό Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών
«Κοινωνική Καινοτομία και Στρατηγικές Ανάπτυξης»

Μεταπτυχιακή Διατριβή

**«Η Συμβολή του Πολιτισμού στην Οικονομική Ανάπτυξη της Δημοτικής
Ενότητας Νεμέας»**

Στρίκου Θεοφανή

(ΑΜ: 3032202004020)

Επιβλέπων Καθηγητής: Δρ. Ιωάννης Κυριακάκης

Τριμελής Εξεταστική Επιτροπή: Δρ. Ιωάννης Κυριακάκης

Δρ. Εμμανουήλ Σπυριδάκης

Δρ. Μιχαήλ Φεφές

Αθήνα, Ιούνιος 2023

*Η συγγραφή της μεταπτυχιακής διατριβής αφιερώνεται στη
μνήμη της μητέρας μου,
κ. Βαρβάρας Κ. Δαλαμάγκα*

Ευχαριστίες

Αρχικά θα ήθελα να ευχαριστήσω τον επιβλέποντα καθηγητή μου κ. Ιωάννη Κυριακάκη γιατί χωρίς την καθοδήγηση του η συγγραφή και η ολοκλήρωση της διατριβής δεν θα ήταν εφικτή καθώς και όλους τους καθηγητές που με δίδαξαν κατά τη διάρκεια των μεταπτυχιακών αλλά και των προπτυχιακών μου σπουδών. Ευχαριστώ θερμά τους πληροφορητές για τις συνεντεύξεις που μου παραχώρησαν χωρίς τις οποίες δεν θα μπορούσα να συλλέξω στοιχεία για να διεξάγω την ποιοτική μου έρευνα.

Επίσης θα ήθελα να ευχαριστήσω όλους τους φίλους μου που μου στάθηκαν στην πιο δύσκολη στιγμή της ζωής μου, αυτή της ξαφνικής και άδικης απώλειας της λατρεμένης μου μητέρας, καλύτερα και από οικογένεια. Όλα τα ευχαριστώ του κόσμου δεν αρκούν για να ανταποδώσω όσα μου πρόσφερε η μητέρα μου, ο μέντορας μου, που από τότε που θυμάμαι τον εαυτό μου ήταν μονίμως μπροστά να μου ανοίγει τα μονοπάτια `για ένα συνεχές ταξίδι στη γνώση...

Πίνακας Περιεχομένων

Ευχαριστίες	3
Πίνακας περιεχομένων.....	4
Περίληψη.....	6
Abstract.....	7
Εισαγωγή.....	8
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ	
Θεωρητικές Προσεγγίσεις.....	9
1.1 Πολιτισμός.....	9
1.1.1 Εννοιολογική Προσέγγιση.....	9
1.1.2 Πολιτιστική Πολιτική.....	10
1.2 Οικονομία.....	13
1.2.1 Έννοια και Τομείς Παραγωγής.....	13
1.2.2 Ο Τουρισμός.....	14
1.2.3 Τα οικονομικά του Πολιτισμού.....	16
1.2.4 Η έννοια του Branding.....	17
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ	
Πολιτισμός και Οικονομία Δημοτικής Ενότητας Νεμέας.....	19
2.1 Πολιτισμός.....	19
2.1.1 Μυθολογία.....	19
2.1.2 Αξιοθέατα.....	21
2.1.3 Πολιτιστικοί Σύλλογοι.....	28
2.1.4 Πολιτιστικά Δρώμενα.....	29
2.2 Οικονομία.....	33
2.2.1 Οινική Παραγωγή.....	33
2.2.2 Αγροτικός Οινοποιητικός Συνεταιρισμός Νεμέας.....	37
2.2.3 Σύνδεσμος Οινοποιών Π.Ο.Π Νεμέας (Σ.Ο.Ν).....	38

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ

Ποιοτική έρευνα	39
3.1 Μεθοδολογικό Πλαίσιο.....	39
3.1.1 Σκοπός και Ερευνητικά Ερωτήματα.....	39
3.1.2 Δειγματοληπτικές Στρατηγικές.....	40
3.1.3 Τύπος Συνεντεύξεων.....	41
3.1.4 S.W.O.T Ανάλυση.....	41

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ

Ποιοτική Ανάλυση.....	43
4.1 Συνεντεύξεις.....	43
4.2 S.W.O.T Ανάλυση.....	61

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΕΜΠΤΟ

Συμπεράσματα –Προτάσεις.....	65
4.1.7 Συμπεράσματα.....	65
4.1.8 Προτάσεις.....	71
Επίλογος.....	73
Βιβλιογραφία	74
Ηλεκτρονικές πηγές.....	76
Παράρτημα.....	80

Περίληψη

Η παρούσα εργασία επιχειρεί να αναδείξει τη συμβολή του πολιτισμού στην οικονομική ανάπτυξη της Δημοτικής Ενότητας Νεμέας. Η ιστορία και η οινική παραγωγή είναι τα κύρια στοιχεία του πολιτισμού της περιοχής. Η μέθοδος της ποιοτικής έρευνας έχει επιλεγεί για να διερευνηθεί το θέμα κάνοντας χρήση βιβλιογραφίας, συνεντεύξεων και πηγών από το Ιντερνέτ.

Οι Μεγάλες Μέρες Νεμέας, η Γιορτή της Σταφίδας και η Αναβίωση των Νέμεων Αγώνων είναι τα πιο σημαντικά πολιτιστικά δρώμενα που διοργανώνονται τόσο από δημόσιους όσο και από ιδιωτικούς φορείς. Παράλληλα, εάν κάποιος επιθυμεί μπορεί να επισκεφτεί και αρκετά αξιοθέατα που υπάρχουν στην περιοχή.

Δυστυχώς τόσο ο συμβατικός τουρισμός όσο και ο εναλλακτικός τουρισμός βρίσκονται σε πρώιμα στάδια ανάπτυξης. Η περιοχή ενδείκνυται για την ανάπτυξη του οινοτουρισμού όμως η νοοτροπία των γηγενών έχει σταθεί εμπόδιο. Θα έπρεπε να έχει δοθεί προτεραιότητα όχι μόνο στον πρωτογενή και δευτερογενή τομέα παραγωγής αλλά και στον τριτογενή. Ο τουρισμός μπορεί να αποφέρει τεράστια έσοδα σε μια οικονομία, δεν είναι τυχαίο ότι αποτελεί τη «βαριά βιομηχανία» της χώρας μας.

Λέξεις Κλειδιά: Οικονομία, Πολιτισμός, Ποιοτική Έρευνα, Συμβατικός Τουρισμός, Εναλλακτικός Τουρισμός, Οινοτουρισμός, Νοοτροπία,

Abstract

This paper attempts to highlight the contribution of culture to the economic development of the Municipal Unit of Nemea. History and wine production are the main elements of the region's culture. The qualitative research method has been chosen to investigate the topic by making use of literature, interviews and sources from the Internet.

The Great Days of Nemea, the Raisin Festival and the Revival of the Nemean Games are the most important cultural events organized by both public and private services. If someone wishes, can also visit several attractions in the area.

Unfortunately conventional and alternative tourism are in early stages of development. The area is suitable for the development of wine tourism, but the mentality of the natives has stood in the way. Priority should have been given not only to the primary and secondary production sectors but also to the tertiary sector. Tourism can bring huge revenues to an economy; it is no coincidence that it is the “heavy industry” of our country.

Keywords: Economy, Culture, Qualitative Research, Conventional Tourism, Alternative Tourism, Wine Tourism, Mentality

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Από το 2011, με το πρόγραμμα Καλλικράτης, η δημοτική ενότητα Νεμέας αποτελείται από τις κοινότητες των Αηδονίων, της Αρχαίας Νεμέας, των Αρχαίων Κλεωνών, του Γαλατά, του Καστρακίου, του Πετρίου, του Λεοντίου, του Κουτσίου, της Δάφνης και της Νεμέας η οποία αποτελεί την πρωτεύουσα. Η δημοτική αυτή ενότητα υπάγεται στην Περιφερειακή Ενότητα Κορινθίας και είναι γνωστή όχι μόνο για την ιστορία της αλλά και για την παραγωγή κρασιού.

Από την αρχαιότητα υπάρχουν αναφορές ότι ο βασιλιάς Αγαμέμνων προτιμούσε την κατανάλωση του φλοιάσιου οίνου, ο οποίος μοιραζόταν και κατά τη διεξαγωγή των Νέμεων Αγώνων. Ιστορικά Αρχεία μαρτυρούν την καλλιέργεια της ποικιλίας του Αγιωργίτικου από το δέκατο έκτο αιώνα και το κρασί να φέρει τις ονομασίες «Μαύρο Νεμέας», «Μαυρούδι» ή «Αίμα του Ηρακλή».

Η οικονομία της περιοχής στηρίζεται πρωτίστως στην αμπελοκαλλιέργεια κυρίως της ποικιλίας του Αγιωργίτικου και την παραγωγή του ομώνυμου κρασιού και δευτερευόντως στην αξιοποίηση της πολιτιστικής της κληρονομιάς. Η φήμη της Νεμέας και οι μνήμες από την αρχαία ελληνική μυθολογία ήταν αυτή που μου κέντρισε το ενδιαφέρον να πραγματοποιήσω ποιοτική έρευνα για να εξετάσω τη συμβολή του πολιτισμού στην τοπική οικονομική ανάπτυξη.

Στην παρούσα μεταπτυχιακή διατριβή, καταβάλλεται προσπάθεια διερεύνησης της σχέσης του πολιτισμού και της οικονομίας στη δημοτική ενότητα Νεμέας κάνοντας κυρίως χρήση των ευρημάτων της ποιοτικής έρευνας, ηλεκτρονικών πηγών και της βιβλιογραφίας. Η μελέτη αυτή διαρθρώνεται σε τέσσερα κεφάλαια και ακολουθεί μια σύντομη περιγραφή του περιεχομένου τους.

Στο πρώτο κεφάλαιο πραγματοποιούνται θεωρητικές προσεγγίσεις των όρων πολιτισμός και οικονομία ενώ παράλληλα αναλύεται το περιεχόμενο της πολιτιστικής πολιτικής αλλά και τομείς της οικονομίας. Εν συνεχεία, το δεύτερο κεφάλαιο εξειδικεύεται στην παρουσίαση του πολιτιστικού πλούτου αλλά και της οικονομίας της περιοχής, παραθέτοντας περιγραφές και φωτογραφικό υλικό. Στο τρίτο κεφάλαιο, γίνεται αναφορά στο μεθοδολογικό πλαίσιο της ποιοτικής έρευνας και ειδικότερα στο σκοπό, τα ερευνητικά ερωτήματα, στην επιλογή της δειγματοληψίας, του τύπου των συνεντεύξεων αλλά και της ανάλυσης που θα πραγματοποιηθεί. Το τέταρτο κεφάλαιο, αποτελείται από τις συνεντεύξεις και την ανάλυση S.W.O.T. Στο πέμπτο κεφάλαιο παρουσιάζονται τα συμπεράσματα και προτάσσονται λύσεις για την επίλυση των θεμάτων και η έρευνα ολοκληρώνεται με τον επίλογο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ

Θεωρητικές προσεγγίσεις

1.1 Πολιτισμός

1.1.1 Εννοιολογική προσέγγιση

Η έννοια του πολιτισμού έχει διαφορετική σημασιοδότηση με το πέρασμα των αιώνων, για παράδειγμα το 18^ο αιώνα ο όρος «κουλτούρα» στη γαλλική και στην ιταλική γλώσσα δήλωνε τις αξίες του Διαφωτισμού σε σχέση με την ανάπτυξη των γραμμάτων, των τεχνών, των επιστημών και των ιδεών. Προς τα τέλη του 19^{ου} αιώνα οι όροι κουλτούρα και πολιτισμός θα εξεταστούν υπό το πρίσμα της εθνολογίας ενώ τον 20^ο αιώνα υπό το πρίσμα της ανθρωπολογίας. Η λέξη «Civilisation» στη γαλλική και αγγλική γλώσσα ερμηνεύεται ως η στάση και η συμπεριφορά ενός ανθρώπου ή λαού ενώ η κουλτούρα «Kultur» σύμφωνα με τη γερμανική θεώρηση αφορά τις αξίες και τα νοήματα μιας ομάδας.

Οι ανθρωπιστικές και οι κοινωνικές επιστήμες όπως η κοινωνική ανθρωπολογία και η κοινωνιολογία προσεγγίζουν από διαφορετική οπτική τις έννοιες του πολιτισμού και της κουλτούρας. Η «πολιτισμολογία», η οποία αποδίδεται στην αγγλική γλώσσα με τον όρο «culturology», θεωρείται από αρκετούς επιστήμονες πως αυτή θα ήταν η πλέον αρμόδια επιστήμη για θέματα πολιτισμού και κουλτούρας. Η «εννοιολογική» διαφοροποίηση μεταξύ των δύο όρων δεν έχει να κάνει με γλωσσική αντιπαράθεση αλλά με διαφορετικές κοινωνικές συνθήκες και παραδόσεις. Από τη σκοπιά της κοινωνιολογίας ο πολιτισμός είναι ο τρόπος με τον οποίο ζουν τα μέλη μια κοινωνίας όπως η εμφάνιση, ο σχηματισμός οικογένειας και ο γάμος, τα θρησκευτικά καθήκοντα και η διαχείριση του ελεύθερου χρόνου (Giddens, 2002),

Η UNESCO ορίζει τον πολιτισμό (culture) «ως ένα ολοκληρωμένο πλέγμα πνευματικών, υλικών, διανοητικών και συναισθηματικών ιδιοτήτων που χαρακτηρίζουν μια επιμέρους κοινωνική ομάδα ή, γενικότερα, μια κοινωνία. Σε αυτό το πλέγμα εμπεριέχονται τρόποι ζωής, παραδόσεις και αντιλήψεις, τέχνες και γράμματα που περιλαμβάνουν τόσο τον «επίσημο» όσο και τον «λαϊκό πολιτισμό» ενώ, ταυτόχρονα, δεν περιορίζεται στην υφιστάμενη πολιτιστική κληρονομιά αλλά εμπλουτίζεται από τη δημιουργικότητα και γονιμοποιείται από τις πολιτισμικές αλληλεπιδράσεις» (Ιωαννίδης, 2021).

Στην ελληνική γλώσσα ο όρος πολιτισμός αποδίδεται ως «το σύνολο των υλικών, πνευματικών, τεχνικών επιτευγμάτων και επιδόσεων, που είναι αποτέλεσμα των δημιουργικών δυνάμεων και των ικανοτήτων του ανθρώπου και που εκφράζεται ιστορικά στους τύπους και τις μορφές οργάνωσης και δράσης της κοινωνίας καθώς και στη δημιουργία (υλικών και πνευματικών) αξιών» ενώ ο όρος κουλτούρα αποδίδεται ως η «πνευματική και ψυχική καλλιέργεια, ως αποτέλεσμα μακράς διαδικασίας μάθησης και εκπαίδευσης» (Ίδρυμα Μανώλη Τριανταφυλλίδη, 2007).

Σύμφωνα με τους Hughes & Kroehgler (2014) «ο όρος πολιτισμός αναφέρεται στην κοινωνική κληρονομιά ενός λαού και αφορά τους τρόπους με τους οποίους σκέφτονται, αισθάνονται και ενεργούν οι άνθρωποι. Περιλαμβάνει επίσης τα υλικά αντικείμενα. Τα άτομα μαθαίνουν τους τρόπους αυτούς μέσω της μετάδοσής τους από γενιά σε γενιά. Στον πολιτισμό εντάσσονται τόσο ο πνευματικός πολιτισμός-αφηρημένες κατασκευές όπως οι αξίες, οι πεποιθήσεις, τα σύμβολα, οι κοινωνικοί κανόνες, τα έθιμα και οι θεσμικές διευθετήσεις- όσο και ο υλικός πολιτισμός-υλικά επιτεύγματα ή αντικείμενα όπως ο πέλεκυς, οι ηλεκτρονικοί υπολογιστές, οι ζώνες, τα σμόκιν, τα αυτοκίνητα, οι πίνακες ζωγραφικής, οι ηλεκτρικές κιθάρες, οι κομμώσεις και τα γήπεδα»

Επίσης ο Πολιτισμός ορίζεται ως «ένα σύνολο από τεχνολογικά επιτεύγματα, πρακτικές, στάσεις, αξίες, συμπεριφορές και κώδικες (γλωσσικούς και εξωγλωσσικούς). Δεν υπάρχει επομένως κοινωνία χωρίς πολιτισμό [...] ο πολιτισμός δεν βρίσκεται μόνο στις πινακοθήκες και τα μουσεία, βρίσκεται και στο παζάρι, στο ορεινό φυλάκιο, ακόμη και στη στάνη. Ο πολιτισμός είναι στην ουσία έννοιες οι οποίες αλλάζουν από κοινωνία σε κοινωνία και με βάση αυτές οι άνθρωποι αντιλαμβάνονται για παράδειγμα, μια προσβολή και πώς να απαντήσουν σε αυτή, κατανοούν τα νεύματα, τις χειρονομίες και ότι είναι πολιτισμικά οικείο σε αυτούς [...]» (Hughes & Kroehgler, 2014).

1.1.2 Η Πολιτιστική πολιτική

Σύμφωνα με την UNESCO «η πολιτιστική πολιτική, στη γενική έννοια του όρου, είναι σύνολο κοινωνικών πρακτικών, συνειδητών και διακριβωμένων, παρεμβάσεων ή μη παρεμβάσεων, που έχουν στόχο την ικανοποίηση κάποιων πολιτιστικών αναγκών με την υπέρτατη δυνατή χρήση όλων των υλικών και ανθρώπινων πόρων, που μια δεδομένη κοινωνία διαθέτει, σε μια ορισμένη στιγμή. Κι ακόμη η πολιτική αυτή πρέπει να καθορίζει κάποια κριτήρια της πολιτιστικής ανάπτυξης και να συνδέει τον πολιτισμό με τη διαμόρφωση της προσωπικότητας και την κοινωνικό-οικονομική ανάπτυξη».

Ανάλογα με το πεδίο εφαρμογής της διακρίνεται σε:

- **Ειδική τοπική πολιτική** όταν εφαρμόζεται σε μια συγκεκριμένη τοποθεσία
- **Εθνική Πολιτιστική πολιτική** όταν εφαρμόζεται σε εθνικό επίπεδο
- **Ειδική Κλαδική Πολιτική** όταν εφαρμόζεται σε ένα συγκεκριμένο πολιτιστικό τομέα.

Ανάλογα με το από ποιον φορέα ασκείται διακρίνεται σε:

- **Συγκεντρωτική**, όταν η διοίκηση των πολιτιστικών δραστηριοτήτων ανατίθεται σε έναν κεντρικό φορέα κυρίως το Υπουργείο Πολιτισμού.
- **Αποκεντρωτική**, όταν η διοίκηση των πολιτιστικών δραστηριοτήτων ανατίθεται στα συμβούλια των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης α' και β' βαθμού¹.

Οι τρεις βασικοί πυλώνες της πολιτιστικής πολιτικής από το 19^ο αιώνα και μετά είναι :

- Η **Αριστεία** ,στην αγγλική γλώσσα αποδίδεται με τον όρο excellence, η οποία αφορά την προστασία και την ανάπτυξη των υψηλών τεχνών και της καλλιέργειας από το κράτος. Αυτός ο πυλώνας τονίζει την ανωτερότητα και το κύρος του κράτους.
- Η **Πρόσβαση**, στην αγγλική γλώσσα αποδίδεται με τον όρο inclusion, με την έννοια της συμπερίληψης δηλαδή το κράτος οφείλει να εξασφαλίζει την πρόσβαση των πολιτών , η οποία μέχρι το 19^ο αιώνα δεν ήταν εφικτή.
- Η **Οικονομία** αφενός αφορά τον βιοπορισμό των καλλιτεχνών και αφετέρου τη γενικότερη οικονομική ανάπτυξη μέσω της προσέλκυσης κοινού αλλά και τουριστών².

Στη σύγχρονη εποχή, δίνεται μεγαλύτερη έμφαση στον τρίτο πυλώνα, την οικονομία και στις αποφάσεις τις οποίες καλείται να πάρει και είναι οι ακόλουθες:

- Ποιον θα χρηματοδοτήσεις;
- Τι θα προστατεύσεις περισσότερο;
- Που θα δοθεί μεγαλύτερη έμφαση;

Για τη λήψη αυτών των σημαντικών αποφάσεων θα πρέπει να γίνει μια αξιολόγηση του έργου κι αυτό είναι εξαιρετικά δύσκολο να πραγματοποιηθεί γιατί η αξία ενός έργου

¹ https://www.ekdd.gr/ekdda/files/ergasies_esdd/12/2/354.pdf

² Σημειώσεις διάλεξης κ. Κυριακάκη στο μάθημα «Οικονομία του Πολιτισμού»

είναι πάντα σχετική με την ιστορία, τους κοινωνικούς συσχετισμούς, τις συλλογικές ταυτότητες, τις παραδόσεις, την ηθική, την απήχηση που έχει αλλά και την οικονομία.

Η πολιτιστική πολιτική την εποχή που είχε προηγηθεί της νεωτερικότητας ασκούσαν από τους ηγεμόνες ενώ κατά τη διάρκεια της νεωτερικότητας ασκούσαν από το κράτος. Στην εποχή της μετανεωτερικότητας το κράτος σταδιακά αποχωρεί και παραδίδει τη αρμοδιότητα, της παραγωγής πολιτιστικής πολιτικής, στους ιδιώτες όπως τα ΜΜΕ, τις επιχειρήσεις, τους οργανισμούς και τα φιλανθρωπικά ιδρύματα.

Παράλληλα αναπτύχθηκαν δύο μοντέλα στελέχωσης των κρατικών υπάλληλων σε υπηρεσίες πολιτισμού:

- Το Γαλλικό Μοντέλο το οποίο έδινε προτεραιότητα στην τεχνική εκπαίδευση των δημοσίων υπαλλήλων προκειμένου να διοικούν την υπηρεσία με εφόδιο τη γνώση.
- Το Βρετανικό Μοντέλο το οποίο στηριζόταν στην ιεραρχική οργάνωση με αξιοκρατικά κριτήρια, στη μονιμότητα των δημοσίων υπαλλήλων για να μην επηρεάζονται από την πολιτική εξουσία και γενικότερα στην ανεξαρτησία από κρατικές αποφάσεις³.

Στην περίοδο της Δικτατορίας, το 1971, για πρώτη φορά στη χώρα μας δημιουργήθηκε το Υπουργείο Πολιτισμού και Επιστημών, βέβαια πριν τη σύσταση του υπουργείου υπήρχαν οργανισμοί οι οποίοι ασκούσαν πολιτιστική πολιτική όπως το Ωδείο Αθηνών (1871), η Εθνική Πινακοθήκη-Μουσείο Αλ. Σούτζου (1900), το Κρατικό Ωδείο Θεσσαλονίκης (1914), το Εθνικό Θέατρο (1930), η Μόνιμη Επιτροπή Διεθνούς Καλλιτεχνικής Εκθέσεως Βενετίας (1937), η Στέγη Καλών Τεχνών και Γραμμάτων (1938), η Εθνική Λυρική Σκηνή (1939), το Επιμελητήριο Εικαστικών Τεχνών Ελλάδος (1944), το Κρατικό Θέατρο Βορείου Ελλάδος (1961), η Ταινιοθήκη της Ελλάδος (1963). Το 1985 μετονομάστηκε σε Υπουργείο Πολιτισμού και απέκτησε νέες αρμοδιότητες ενώ από το 2009 και έπειτα αλλάζουν συνεχώς οι αρμοδιότητες του καθώς και ονομασίες του ενώ σήμερα ονομάζεται Υπουργείο Πολιτισμού και Τουρισμού⁴.

Στη χώρα μας πάρα πολλοί παράγοντες έχουν επιδράσει στη διαμόρφωση μιας πολιτιστικής πολιτικής της οποίας το στοιχείο που την χαρακτηρίζει είναι η μεγάλη

³ https://www.ekdd.gr/ekdda/files/ergasies_esdd/12/2/354.pdf

⁴ <https://www.culture.gov.gr/el/ministry/SitePages/history.aspx>

καθυστέρηση στη δημιουργία κρατικής πολιτικής και στην ίδρυση εθνικών οργανισμών. Ένας παράγοντας ο οποίος καθόρισε την εν λόγω πολιτική ήταν ο εμφύλιος πόλεμος γιατί δίχασε την πολιτιστική σκηνή στους δεξιούς και αριστερούς, αυτός ο διχασμός δημιούργησε μια σχετικά μη παραγωγική σκηνή για τον πολιτισμό. Δυστυχώς το τέλος του εμφυλίου δεν σήμανε και τη λήξη του πολιτισμικού πολέμου. Δύο ακόμη στοιχεία τα οποία προσδίδουν αυτό τον ιδιαίτερο χαρακτήρα στην ελληνική πολιτιστική πολιτική, το πρώτο είναι η μονόπλευρη έμφαση στην πολιτιστική κληρονομιά και στις αρχαιότητες και το δεύτερο στοιχείο είναι η μεγαλύτερη έμφαση η οποία δίνεται στον τουρισμό από ότι στον πολιτισμό στο βαθμό που ο πολιτισμός να υπηρετεί τον τουρισμό και όχι το αντίστροφο.

1.2 Οικονομία

1.2.1 Έννοια και τομείς παραγωγής

Η «Οικονομία είναι το σύνολο των δραστηριοτήτων, των θεσμών και των μέσων, που σχετίζονται με την παραγωγή και κατανάλωση υλικών αγαθών, την ικανοποίηση των υλικών αναγκών στο πλαίσιο μιας κοινωνίας» (Μπαμπινιώτης, 1998). Ενώ σύμφωνα με Κωττή & Πετράκη (2005), η οικονομική επιστήμη είναι «η κοινωνική επιστήμη που ασχολείται με τη μελέτη των τρόπων αξιοποίησης των περιορισμένων παραγωγικών πόρων που διαθέτουν οι κοινωνίες για την παραγωγή αγαθών και υπηρεσιών και για τη διανομή αυτών μεταξύ των ατόμων και των κοινωνικών ομάδων και μεταξύ του παρόντος και του μέλλοντος, κατά τον αποτελεσματικότερο τρόπο».

Η οικονομία χωρίζεται σε τρεις τομείς παραγωγής και είναι οι ακόλουθοι;

- Ο πρωτογενής τομέας παραγωγής ο οποίος περιλαμβάνει τα αγαθά όπως προέρχονται από τη φύση, χωρίς περαιτέρω επεξεργασία, όπως για παράδειγμα τα φρούτα, τα λαχανικά, το ξύλο, το κρέας, το πετρέλαιο και τα ορυκτά μεταλλεύματα.
- Ο δευτερογενής τομέας παραγωγής αφορά την επεξεργασία ή μεταποίηση των αγαθών του πρωτογενή τομέα, συχνά καλείται και τομέας της μεταποίησης, προκειμένου να προκύψει ένα νέο προϊόν για κατανάλωση. Στον τομέα αυτό υπάγονται οι οικοτεχνίες, οι βιοτεχνίες, οι βιομηχανίες και οι κατασκευές .

- Ο τριτογενής τομέας παραγωγής ή τομέας των υπηρεσιών, δεν παράγει αγαθά αλλά υπηρεσίες όπως, μεταφορές, επικοινωνίες, τράπεζες, υπηρεσίες προς τον πολίτη από δημόσιους φορείς, εστίαση και τον τουρισμό⁵.

1.2.2 Ο τουρισμός

Στην Ελλάδα ο τριτογενής τομέας παραγωγής δεν είναι ιδιαίτερα αναπτυγμένος σε σχέση με άλλα κράτη, μόνο η ανάπτυξη του τουρισμού ξεχωρίζει, εξάλλου θεωρείται η βαριά βιομηχανία της χώρας μας, άλλα και αυτή όχι στο βαθμό που θα έπρεπε.

Ο τουρισμός, σύμφωνα με τον Παγκόσμιο Οργανισμό Τουρισμού (U.N.W.T.O), περιλαμβάνει τη διαμονή και τις δραστηριότητες των ατόμων σε μια περιοχή που δεν είναι ο τόπος μόνιμης κατοικίας τους με σκοπό την αναψυχή και δεν διαρκεί πάνω από ένα έτος (Βουμβουλάκη, 2007).

Τα τελευταία χρόνια παρατηρείται η ανάπτυξη μιας νέας μορφής τουρισμού πολύ διαφορετικού με αυτό που μέχρι τώρα γνωρίζαμε, του λεγόμενου εναλλακτικού. Σύμφωνα με το Υπουργείο Τουρισμού «ο εναλλακτικός τουρισμός περιλαμβάνει το σύνολο των τουριστικών υπηρεσιών, οι οποίες διακρίνονται ανάλογα με τις ιδιαίτερες ανάγκες, τις προτιμήσεις και τα κίνητρα των τουριστών, απευθύνονται σε ένα εξειδικευμένο κοινό, τηρούν τις αρχές της βιώσιμης ανάπτυξης και συμβάλλουν στην άμβλυνση της εποχικότητας της τουριστικής ζήτησης⁶». Ο εναλλακτικός τουρισμός διακρίνεται στον:

- Τουρισμό Υπαίθρου όπου θεωρείται η επαφή του επισκέπτη με τη φύση και περιλαμβάνει τις δραστηριότητες που μπορεί να κάνει πάντα με γνώμονα το σεβασμό στο περιβάλλον. Περιλαμβάνει τρεις υποκατηγορίες:
 - α) Τον οικοτουρισμό, όπου ο τουριστικός προορισμός είναι ένα μέρος με μεγάλη οικολογική αξία π.χ μια περιοχή Natura.
 - β) Τον αγροτουρισμό, όπου ο τουριστικός προορισμός προσφέρει στον επισκέπτη την εμπειρία της εργασίας και της παραγωγής αγροτικών προϊόντων.

⁵ <https://eclass.upatras.gr/modules/document/file.php>

⁶ <https://mintour.gov.gr/ependyseis/espa/epiteliki-domi-espa-yпойrgeioy-toyris moy/programma-enallaktikos-toyrismos/>

γ) Τον οινoturισμó, όπου ο τουριστικός προορισμός προσφέρει στον επισκέπτη την εμπειρία της συμμετοχής στην αμπελοκαλλιέργεια και στην οινική παραγωγή.

- Στο θαλάσσιο τουρισμό όπου ο τουριστικός προορισμός προσφέρει στον επισκέπτη εμπειρίες τόσο στο θαλάσσιο χώρο όσο και στις ακτές, (π.χ κρουαζιέρες, Γιώτινγκ, καταδύσεις, αλιεία κ.λπ)
- Αθλητικό τουρισμό, όπου ο τουριστικός προορισμός προσφέρει στον επισκέπτη την εμπειρία της ήπιας άθλησης και ψυχαγωγίας. Η συμμετοχή σε αθλητικά δρώμενα ή η προετοιμασία αφαιρούν την ιδιότητα του τουρίστα.
- Πολιτιστικό Τουρισμό, όπου ο τουριστικός προορισμός προσφέρει στον επισκέπτη την εμπειρία της επίσκεψης σε πολιτιστικά αξιοθέατα προκειμένου να μάθει. Ο πολιτιστικός τουρισμός περιλαμβάνει:

α) Την υλική **Πολιτιστική κληρονομιά** όπως εθνικά και ιστορικά μνημεία, την άυλη όπως έργα συγγραφέων και ποιητών καθώς και αξιοθέατα πολιτιστικής κληρονομιάς όπως μουσεία και θέατρα.

β) Την **Πολιτιστική θεματική διαδρομή** σε ένα χώρο φυσικό ή τεχνητό.

γ) Την Πολιτιστική εκδήλωση – φεστιβάλ – λαογραφία προκειμένου ο τουρίστας να απολαύσει μια οργανωμένη εμπειρία.

δ) Τον **Πολιτιστικό αστικό τουρισμό** – τουρισμό πόλεων (City Breaks) όπου ο τουρίστας επισκέπτεται για σύντομο χρονικό διάστημα μια πόλη για να απολαύσει τα αξιοθέατα της.

ε) Το **Γαμήλιο τουρισμό** όπου ο τουριστικός προορισμός γίνεται το μέρος τέλεσης ενός γάμου ή το μέρος όπου οι νεόνυμφοι περνούν το μήνα του μέλιτος.

στ) Τον **Κινηματογραφικό τουρισμό** όπου ο τουρίστας επιλέγει έναν προορισμό «μέσω της απεικόνισης ενός τόπου ή των ιστοριών αυτού στον κινηματογράφο, την τηλεόραση και το διαδίκτυο»

- Θρησκευτικό Τουρισμό/Προσκυνηματική περιήγηση όπου ο τουριστικός προορισμός έχει θρησκευτική σημασία, για τον επισκέπτη και προσφέρεται για θρησκευτικές τελετές.

- Συνεδριακό Τουρισμό, όπου ο τουριστικός προορισμός προσφέρεται για τη διεξαγωγή τοπικών, εθνικών ή διεθνών συνεδρίων.
- Εκπαιδευτικό Τουρισμό, ο οποίος περιλαμβάνει τον Τουρισμό Νεολαίας, εκπαιδευτικά προγράμματα ανταλλαγής και την πρακτική άσκηση που επιλέγει να κάνει κάποιος σε ένα μέρος.
- Τουρισμό Υγείας, όπου ο τουριστικός προορισμός παρέχει στον επισκέπτη ιατρικές, ιαματικές υπηρεσίες ή εμπειρίες ευεξίας/ spa⁷.

1.2.3 Τα οικονομικά του πολιτισμού

Θα μπορούσε κάποιος να ισχυριστεί ότι οι έννοιες του πολιτισμού και των οικονομικών είναι αντιφατικές, εν τούτοις για να κατανοηθούν κάποια πολιτιστικά φαινόμενα, γίνεται χρήση οικονομικών θεωριών όπως ο νόμος της προσφοράς και της ζήτησης (Hellmanzik, 2020). Συνεπώς η οικονομία του πολιτισμού αφορά την «εφαρμογή εννοιών και μεθόδων των οικονομικών στο πεδίο του πολιτισμού», ειδικότερα η οικονομική ανάλυση συμβάλει στην ανάδειξη του ρόλου του πολιτισμού στις πολιτιστικές βιομηχανίες, και στην (Hellmanzik, 2020) κατανόηση του τρόπου βάσει του οποίου ο πολιτισμός επηρεάζεται από τις δυνάμεις της αγοράς.

Σύμφωνα με τον ορισμό που δίνει η UNESCO, «πολιτιστικές βιομηχανίες είναι οι βιομηχανίες που παράγουν και διανέμουν πολιτιστικά αγαθά ή υπηρεσίες». Τα αγαθά αυτά είναι:

- Η πολιτιστική κληρονομιά
- Τα έντυπα και η λογοτεχνία
- Η μουσική και οι τέχνες του θεάματος
- Τα οπτικοακουστικά μέσα
- Οι κοινωνικοπολιτιστικές δραστηριότητες
- Τα αθλήματα και ο τουρισμός (Ρουβάς, 2015)
- Η αρχιτεκτονική, η παραγωγή λογισμικού, το ειδικευμένο σχέδιο (design), η φωτογραφία (Αυδίκος, 2014)

⁷<http://www.opengov.gr/tourism/?p=1442>

- Ο Hellmanzik (2020) θεωρεί ότι πολιτιστικές βιομηχανίες συμβάλουν σημαντικά στην ανάπτυξη της οικονομίας αλλά και στην τόνωση της κοινωνικής ταυτότητας. Ο Ρουβάς (2015) αναφέρει ότι ο πολιτισμός επηρεάζει το κοινωνικοοικονομικό γίνεσθαι μιας περιοχής με τους ακόλουθους τρόπους:
 - Δίνοντας κύρος και βελτιώνοντας τη φήμη ενός μέρους αυξάνεται ταυτόχρονα ο αριθμός των επισκεπτών/ τουριστών.
 - Δημιουργώντας νέες θέσεις εργασίας
 - Βελτιώνει το επίπεδο του εργατικού δυναμικού άρα έχουμε αύξηση της παραγωγικότητας
 - Συγκροτώντας μια τοπική πολιτιστική ταυτότητα συμβάλει και στη διατήρηση της κοινωνικής συνοχής (Ρουβάς, 2015)

1.3 Η έννοια του Branding

Ζώντας σε ένα «παγκόσμιο χωριό» όπου τα σύνορα πλέον δεν είναι και τόσο ευκρινή έχει αναπτυχτεί ένας νέος τομέας το branding με σκοπό την προώθηση μιας χώρας/ ενός έθνους (Country/Nation Branding), μιας πόλης (City Branding), ενός μέρους (Place Branding) και ενός προορισμού (Destination Branding).

Σύμφωνα με τη Νικολοπούλου (2018), το Nation Branding είναι ένας αναπτυσσόμενος τομέας ο οποίος έχει σκοπό να αναδείξει τα ξεχωριστά στοιχεία και τα χαρακτηριστικά ενός έθνους όπως «τα εθνικά στερεότυπα, η ιστορία του, η συμπεριφορά των πολιτών, τα εξαγόμενα προϊόντα » είναι μερικά μόνο από τα χαρακτηριστικά που αποτελούν το λεγόμενο Nation Branding». Η διατήρηση της εθνικής ταυτότητας, ο διαχωρισμός του εμείς από τους άλλους, τάσσεται ενάντια στην ομογενοποίηση που προωθεί η παγκοσμιοποίηση.

Το City Branding είναι στην ουσία στρατηγικές marketing προκειμένου μια περιοχή να βελτιώσει την εικόνα της και να προσελκύσει επισκέπτες, νέους κατοίκους αλλά και επενδύσεις. Η προώθηση μιας πόλης δεν έχει ομοιότητες με την προώθηση ενός προϊόντος, γιατί μια πόλη έχει ιστορία, κατοίκους και δεν αποτελεί ένα προϊόν προς πώληση. Ως εκ τούτου χρησιμοποιείται ο όρος branding ο οποίος περιλαμβάνει μια πολιτική παρεμβάσεων και επικοινωνιακών πρακτικών με σκοπό να δοθεί ταυτότητα σε ένα μέρος ή να ενισχύσει την ήδη υπάρχουσα , προκαλώντας μια αίσθηση περηφάνιας στους γηγενείς για να μην

εγκαταλείψουν το μέρος και ενδιαφέρον σε επενδυτές, σε επισκέπτες αλλά και σε εσωτερικούς μετανάστες οι οποίοι βρίσκονται σε αναζήτηση εργασίας.

Σύμφωνα με τον Τσαγκαράκη (2016) Place branding «η διαδικασία της ανακάλυψης, της δημιουργίας, της ανάπτυξης και της σύλληψης ιδεών και σχεδίων για την (επανα)κατασκευή ταυτότητας του τόπου, καθορίζοντας τα χαρακτηριστικά και της ατμόσφαιρας του τόπου και στη συνέχεια την οικοδόμηση της αίσθησης της τοποθεσίας»

Το Destination Branding είναι κυρίως ένα τουριστικό εργαλείο γιατί αποκοπεί στην προσέλκυση μελλοντικών επισκεπτών, δίνοντας ένα στοιχείο το οποίο κάνει ξεχωριστό αυτό τον προορισμό, με αξέχαστες εμπειρίες, εγείροντας συναίσθημα και μειώνοντας το κόστος διαφήμισης (Νικολοπούλου, 2018).

Γενικά ένας σχεδιασμός «Branding» για να επιτύχει τους στόχους του θα πρέπει διέπεται από τέσσερις αρχές:

- Ειλικρίνεια
- Απλότητα
- Δημιουργικότητα
- Καινοτομία

Τα πέντε βασικά βήματα δημιουργίας στρατηγικής «Branding» είναι τα ακόλουθα:

- Δημιουργία μιας όσο το δυνατόν πιο αντιπροσωπευτικής ομάδας συνεργασίας μεταξύ των δυνάμεων της περιοχής όπως οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης, σύλλογοι πολιτών και επιχειρηματίες.
- Η χαρτογράφηση της ταυτότητας του τόπου με τους κεντρικούς άξονες προώθησης.
- Η μέτρηση της εικόνας του μέρους από εξωτερικούς παρατηρητές όπως ερευνητικά κέντρα και πανεπιστήμια
- Ο καθορισμός των στόχων σε σχέση με το χρόνο υλοποίησης
- Ο στρατηγικός σχεδιασμός, δηλαδή πως θα γίνει χρήση των διαθέσιμων πόρων για να επιτευχτεί ο στόχος

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ

Πολιτισμός και Οικονομία στη Δημοτική Ενότητα Νεμέας

2.1 Πολιτισμός

2.1.1 Μυθολογία

Στην αρχαία ελληνική μυθολογία συναντάμε δύο μύθους οι οποίοι σχετίζονται με τη Νεμέα, το μύθο του Οφέλτη ή Αρχέμορου και το μύθο του Ηρακλή. Όταν οι βασιλείς της Νεμέας απέκτησαν το γιο τους Οφέλτη, συμβουλευτήκαν την Πυθία στο Μαντείο των Δελφών όσον αφορά αυτόν που πρέπει να πράξουν προκειμένου το παιδί τους να έχει υγεία και να είναι ευτυχισμένο. Η μάντισσα τους συμβούλευσε ότι θα πρέπει το μωρό μέχρι να καταφέρει να κάνει μόνο του τα πρώτα του βήματα να μη ακουμπήσει στο έδαφος. ο Βασιλιάς ανέθεσε στη σκλάβα Υψιπύλη τη φροντίδα και τη φύλαξη του μωρού. Όταν οι επτά Στρατηγοί από το Αργος, κατευθυνόμενοι προς τη Θήβα, σταμάτησαν σε μια πηγή στη Νεμέα για να ξεδιψάσουν, συνάντησαν τη σκλάβα με τον Οφέλτη, αυτή έσπευσε να τους προσφέρει νερό ακουμπώντας το βρέφος στο έδαφος πάνω σε ένα στρώμα από άγριο σέλινο. Ένα φίδι δάγκωσε το βασιλόπουλο και πέθανε αμέσως⁸. Ο μάντης Αμφιάραος, ένα εκ των Επτά επί Θήβας, θεώρησε κακό οιωνό το θάνατο του Οφέλτη, τον οποίο ονόμασε Αρχέμορο (αρχή κακής μοίρας) και για να τιμήσει τη μνήμη του καθιέρωσε πανελληνίους αγώνες στη Νεμέα οι οποίοι λάμβαναν χώρα κάθε δύο χρόνια⁹.

Οι αγώνες στους Δελφούς, στην Ισθμία, στην Ολύμπια και στη Νεμέα είχαν ως έπαθλο ένα στεφάνι και για αυτό ονομάζονταν στεφανίτες. Αρχαίες ιστορικές πηγές αναφέρουν ότι οι αγώνες στη Νεμέα ξεκίνησαν να διεξάγονται το 573 π.Χ ενώ κατά τη διάρκεια του Πελοποννησιακού Πολέμου, γύρω στο 415 π.Χ η πόλη καταστράφηκε ολοσχερώς. Οι αγώνες τελούνταν για εβδομήντα πέντε χρόνια στο Αργος όμως το 330 π.Χ επέστρεψαν στη Νεμέα μέχρι το 271 π.Χ οπότε μεταφερθήκαν ξανά στο Αργος¹⁰.

⁸ <https://nemeangames.org/ofelths/>

⁹ <https://www.theogonia.gr/iroes/halpha/archemoros.htm>

¹⁰ <https://www.nemea.gr/post/istoria>

«Ο θάνατος του Οφέλτη όπως απεικονίζεται από Σαρκοφάγο Ρωμαϊκής Περιόδου»

(πηγή: <https://nemeangames.org/ofelths/>)

Ο δεύτερος μύθος είναι πιο γνωστός και αφορά τον άθλο τον οποίο ανάθεσε στον Ηρακλή ο βασιλιάς των Μυκηνών Ευρυσθέας και αφορούσε τη θανάτωση του Λιονταριού της Νεμέας, ένα ζώο πολύ δυνατό όπου κανένας θνητός δεν μπορούσε να το σκοτώσει. Το θηρίο αυτό κατάφερε να το σκοτώσει ο Ηρακλής με τα ίδια του τα χέρια και να αφαιρέσει το δέρμα του, τη λεγόμενη λεοντή και να τη φορά ο ημίθεος ως πανοπλία για να τον προστατεύει. Το νεκρό σώμα του λιονταριού το πήραν οι θεοί στον ουρανό και με αυτό τον τρόπο δημιουργήθηκε ο αστερισμός του Λέοντα¹¹.

Ο Ηρακλής παλεύει με το λιοντάρι

¹¹ <https://www.nemea.gr/post/lewn-ths-nemeas>

(πηγή: <https://www.nemea.gr/post/lewn-ths-nemeas>)

2.1.2 Αξιοθέατα

Το Αρχαιολογικό Μουσείο στην Αρχαία Νεμέα

Στις 28 Μαΐου του 1984, ο Rudolph A. Peterson απόφοιτος του πανεπιστήμιου της Καλιφόρνια προσφέρει ως δώρο στην ελληνική κυβέρνηση το Αρχαιολογικό Μουσείο της Νεμέας το οποίο έχει κτιστεί κοντά στο ναό του Νέμειου Διός και στο Στάδιο στην Αρχαία Νεμέα.¹² Στο Μουσείο εκτίθενται αντικείμενα από τους Πρωτοελλαδικούς έως τους Παλαιοχριστιανικούς χρόνους όπως όπλα, νομίσματα, διάφορα εργαλεία, μέρη αρχιτεκτονικού ενδιαφέροντος από μνημεία, κοσμήματα, αγγεία και κεραμικά από τις Κλεινές, το Μυκηναϊκό Νεκροταφείο των Αηδονίων, την Αρχαία Νεμέα, το Πετρί και το Φλιούντα¹³.

«Στις 13 Ιουνίου του 2022 σε μια ειδική τελετή που πραγματοποιήθηκε στις Βρυξέλλες απονεμήθηκε στο Μουσείο και στον αρχαιολογικό χώρο της Αρχαίας Νεμέας το Σήμα Ευρωπαϊκής Πολιτιστικής Κληρονομιάς της Ευρωπαϊκής Ένωσης και πρόκειται για τη δεύτερη απονομή που παίρνει μνημείο της χώρας μας, το πρώτο είχε απονεμηθεί στην Ακρόπολη και τους περιβάλλοντες χώρους το 2014» σύμφωνα με τον αντιδήμαρχο..

Το Αρχαιολογικό Μουσείο

(πηγή: <https://nemeangames.org/en/museum/>)

¹² <https://nemeangames.org/en/museum/>

¹³ http://odysseus.culture.gr/h/1/gh151.jsp?obj_id=3399

Το εσωτερικό του Μουσείου

(πηγή: <https://nemeangames.org/en/museum/>)

Ο ναός του Νέμειου Διός και το Στάδιο

Ο Νέμειος Δίας δεν ταυτίζεται με το Δία το θεό του Ολύμπου, καθώς ο πρώτος αφορά τον προστάτη των κτηνοτρόφων και των βοσκών. Στο ναό μέχρι το 2002 υπήρχαν μόνο τρεις κίονες, τη χρονιά αυτή προστεθήκαν άλλοι δύο και 2012 άλλοι τέσσερις ¹⁴.

Ο ναός του Νέμειου Διός το 2013

(Πηγή: <https://nemeangames.org/en/the-temple-and-sanctuary-of-nemean-zeus/>)

¹⁴ <https://nemeangames.org/en/the-temple-and-sanctuary-of-nemean-zeus/>

Γύρω από τον ιερό ναό του Διός Γάλλοι αρχαιολόγοι επιχείρησαν ανασκαφές το 1884, το 1924 έως και το 1926. Το 1962 και το 1964 πραγματοποιούνται ανασκαφές υπό την αιγίδα της Αμερικανικής Σχολής Κλασικών Σπουδών, που βρίσκεται στην Αθήνα, και το 1971 συνεχίζονται με νέο διευθυντή το Στέφανο Μίλερ. Το 1974 η αρχαιολογική σκαπάνη θα φέρει στο φως τη γραμμή εκκίνησης του Σταδίου, το οποίο βρισκόταν σε βάθος 6,85 μέτρα από την επιφάνεια¹⁵.

Το Στάδιο της αρχαίας Νεμέας

(Πηγή: <https://nemeangames.org/en/the-temple-and-sanctuary-of-nemean-zeus/>)

Το Μυκηναϊκό Νεκροταφείο των Αηδονίων

Το Μυκηναϊκό Νεκροταφείο με τους θολωτούς τάφους ανακαλύφθηκε το 1976 κατά τη διάρκεια έργων διάνοιξης δρόμου κοντά στο χωριό Αηδόνια. Δυστυχώς τότε οι τάφοι λεηλατήθηκαν και τα πολύτιμα αντικείμενα που περιείχαν εκλάπησαν. Περίπου 312 πολύτιμα κοσμήματα από χρυσό, ημιπολύτιμες και πολύτιμες πέτρες εντοπιστήκαν το 1993 στη Νέα Υόρκη σε μια εταιρία δημοπρασιών προκειμένου να πουληθούν. Το Ελληνικό κράτος

¹⁵ <https://nemeangames.org/en/excavations-ucb/>

προσέφυγε στο Ομοσπονδιακό Δικαστήριο της Νέας Υόρκης, κέρδισε τη δική και ο «Θησαυρός των Αηδονίων» επέστρεψε στη χώρα μας και εκτίθεται στο Αρχαιολογικό Μουσείο Νεμέας¹⁶.

Το Μυκηναϊκό Νεκροταφείο

(Πηγή: <https://www.greek-crossroads.gr/%CE%B1%CE%B7%CE%B4%CF%8C%CE%BD%CE%B9%CE%B1-%CE%BC%CF%85%CE%BA%CE%B7%CE%BD%CE%B1%CF%8A%CE%BA%CF%8C-%CE%BD%CE%B5%CE%BA%CF%81%CE%BF%CF%84%CE%B1%CF%86%CE%B5%CE%AF%CE%BF/>)

(Πηγή: <https://www.greek-crossroads.gr/%CE%B1%CE%B7%CE%B4%CF%8C%CE%BD%CE%B9%CE%B1-%CE%BC%CF%85%CE%BA%CE%B7%CE%BD%CE%B1%CF%8A%CE%BA%CF%8C-%CE%BD%CE%B5%CE%BA%CF%81%CE%BF%CF%84%CE%B1%CF%86%CE%B5%CE%AF%CE%BF/>)

¹⁶ <https://www.greek-crossroads.gr/%CE%B1%CE%B7%CE%B4%CF%8C%CE%BD%CE%B9%CE%B1-%CE%BC%CF%85%CE%BA%CE%B7%CE%BD%CE%B1%CF%8A%CE%BA%CF%8C-%CE%BD%CE%B5%CE%BA%CF%81%CE%BF%CF%84%CE%B1%CF%86%CE%B5%CE%AF%CE%BF/>

%CE%BC%CF%85%CE%BA%CE%B7%CE%BD%CE%B1%CF%8A%CE%BA%CF%8C-
%CE%BD%CE%B5%CE%BA%CF%81%CE%BF%CF%84%CE%B1%CF%86%CE%B5%CE
%AF%CE%BF/)

Ο ναός του Ηρακλή στις Αρχαίες Κλεωνές

Ο ναός κτίστηκε στις Αρχαίες Κλεωνές προς τιμή του Ηρακλή που απάλλαξε τη Νεμέα από το Λιοντάρι. Αποτελεί το σημείο εκκίνησης του Κλεώναιου Αγώνα 7,5 χιλιομέτρων¹⁷.

(Πηγή:<https://protinewskorinthias.gr/%CE%BF-%CE%BD%CE%B1%CF%8C%CF%82-%CF%84%CE%BF%CF%85-%CE%B7%CF%81%CE%B1%CE%BA%CE%BB%CE%AE-%CF%83%CF%84%CE%B9%CF%82-%CE%B1%CF%81%CF%87%CE%B1%CE%AF%CE%B5%CF%82-%CE%BA%CE%BB%CE%B5%CF%89%CE%BD%CE%AD%CF%82/>)

Οι καταρράκτες των Αηδονίων

Κοντά στο χωριό Αηδόνια υπάρχουν δύο καταρράκτες όπου η πρόσβαση έχει κάποιο βαθμό δυσκολίας, ειδικότερα για τον ένα εκ των δύο. Με πεζοπορία ακολουθώντας το

¹⁷ <https://protinewskorinthias.gr/%CE%BF-%CE%BD%CE%B1%CF%8C%CF%82-%CF%84%CE%BF%CF%85-%CE%B7%CF%81%CE%B1%CE%BA%CE%BB%CE%AE-%CF%83%CF%84%CE%B9%CF%82-%CE%B1%CF%81%CF%87%CE%B1%CE%AF%CE%B5%CF%82-%CE%BA%CE%BB%CE%B5%CF%89%CE%BD%CE%AD%CF%82/>

σηματοδοτημένο μονοπάτι μπορεί κάποιος να προσεγγίσει τον ένα καταρράκτη και να κάνει εάν το επιθυμεί μπάνιο στη φυσική λίμνη που σχηματίζει¹⁸.

Οι καταρράκτες

(Πηγή: <https://www.allovergreece.com/Greek-Waterfalls/Descr/74/el>)

Η Παναγιά του Βράχου

Η Παναγιά του Βράχου είναι ένα μικρό μοναστηριακό συγκρότημα το οποίο κτίστηκε το 17^ο αιώνα και λειτουργεί από το 1631, σε μια βραχώδη περιοχή που έχει ομοιότητες με τα Μετέωρα. Μόλις ένα χιλιόμετρο από τη Νεμέα δεσπόζει αυτή η ιστορική μονή η οποία έπαιξε καθοριστικό ρόλο στην αποτίναξη του Τουρκικού ζυγού¹⁹.

¹⁸ <https://www.allovergreece.com/Greek-Waterfalls/Descr/74/el>

¹⁹ <https://www.anagnostis.org/2022/04/17/panagia-tou-vrachou-gantzomeni-apo-to-1631-se-enan-katakoryfo-vracho-exo-apo-ti-nemea/>

(Πηγή:<https://www.loutrakiblog.gr/2016/09/04/nemea-panagia-toy-vrachoy-fotografies/>)

(Πηγή:<https://www.loutrakiblog.gr/2016/09/04/nemea-panagia-toy-vrachoy-fotografies/>)

Κέντρο Δορυφορικών Επικοινωνιών «Νεμέα»

Το 1994 ο όμιλος Ο.Τ.Ε εγκαινιάζει το δεύτερο δορυφορικό σταθμό στην Ελλάδα, ο πρώτος βρίσκεται στις Θερμοπύλες, με σκοπό την παροχή ευρυζωνικού Ίντερνετ σε αεροπλάνα, πλοία στην Αφρική αλλά και σε σημεία που η πρόσβαση είναι εξαιρετικά δύσκολη. Το Κέντρο Δορυφορικών Επικοινωνιών «Νεμέα» είναι εγκατεστημένο σε μια έκταση 189 στρεμμάτων με τοποθετημένα περίπου σαράντα δορυφορικά κάτοπτρα²⁰.

²⁰ https://www.kaliterilamia.gr/2019/04/video_2.htm

Ο δορυφορικός σταθμός Νεμέας

(Πηγη:https://www.atenet.gr/cms/index.php?option=com_content&view=article&id=163&Itemid=213&lang=el)

2.1.3 Πολιτιστικοί Σύλλογοι

Ο Μουσικοχορευτικός, Αθλητικός, Προοδευτικός Όμιλος Νεμέας ΦΛΟΙΟΥΝΤΑ

Ο σύλλογος ιδρύθηκε τον Νοέμβριο του 2016 με σκοπό την οργάνωση πολιτιστικών εκδηλώσεων με σκοπό τη διάσωση του λαϊκού πολιτισμού, των χορών, των τραγουδιών και των εθίμων του τόπου²¹. Επίσης, αυτός ο σύλλογος σήμερα δεν λειτουργεί.

Πολιτιστικός Σύλλογος Κουτσίου

Το 2019, ύστερα από πρωτοβουλία των κατοίκων του Κουτσίου ιδρύθηκε ο Σύλλογος με σκοπό την ευαισθητοποίηση σε θέματα περιβάλλοντος της περιοχής και τη διοργάνωση περιβαλλοντικών και πολιτιστικών δράσεων²². Δυστυχώς και αυτός ο σύλλογος θεωρείται αδρανής.

Ο Σύλλογος Γυναικών Καστρακίου

Ο Σύλλογος Γυναικών Καστρακίου ιδρύθηκε το 2012 με σκοπό να στηρίξει τη γυναικεία δημιουργικότητα, να διατηρήσει τη λαϊκή παράδοση και να διαδώσει τη σημασία της προσφοράς

²¹<https://www.nemea.gr/post/moysikoxoreytikos-athlhtikos-proodeytikos-omilos-nemeas-floioynta>

²² <https://www.nemea.gr/post/politistikos-sylogos-koytsioy>

προς το συνάνθρωπο μέσω δωρεών²³. Είναι ο τρίτος σύλλογος ο οποίος δεν δραστηριοποιείται σήμερα.

Εξωραϊστικός και πολιτιστικός Σύλλογος Αρχαίων Κλεωνών «ο Φωκάς»

Ο Σύλλογος αυτός πήρε το όνομα του από το ομώνυμο βουνό που βρίσκεται στις Αρχαίες Κλεωνές, ιδρύθηκε το 2001 με σκοπό τη διοργάνωση πολιτιστικών εκδηλώσεων και τον εξωραϊσμό του χωριού. Σύμφωνα με τη συνέντευξη που παραχώρησε η γραμματέας του Συλλόγου «έχει θεατρική ομάδα ενηλίκων και παιδική όπου παρουσιάζει κάθε χρόνο από ένα έργο μπορεί και δυο, τρία χορευτικά τμήματα παραδοσιακών χορών, τμήμα γυμναστικής, δράσεις και εκδηλώσεις όλο το χρόνο όπως την 25^η Μαρτίου, Γιορτή Γυναίκας, Μητέρας, Παραμονές Χριστουγέννων, χριστουγεννιάτικο χωριό όπου υπάρχουν χειροποίητες δημιουργίες από τις γυναίκες του χωριού, γλυκά, φαγητά, θεατρικά δρώμενα, χορευτικά, μουσικά, αφήγηση παραμυθιών και μοίρασμα δώρων σε όλα τα παιδάκια που βρίσκονται στην εκδήλωση».

Σύλλογος για την αναβίωση των Νέμεων Αγώνων

Σύμφωνα με τις δηλώσεις του προέδρου κ. Κυριάκου Σπυρίδωνος «η ιδέα ξεκίνησε από την τότε αρχή του τόπου, τη δημοτική αρχή, βεβαία την πρωτοβουλία την είχε ο αείμνηστος αρχαιολόγος Στέφανος Μίλερ, ο οποίος είχε ανασκάψει την Αρχαία Νεμέα και έχει φέρει στο φως το Αρχικό Στάδιο, την Κρυπτή Είσοδο, τα Αποδυτήρια και ιδρύσει το Αρχαιολογικό Μουσείο εκεί. Ιδρύθηκε το 1995 και το 1996 είχαμε την πρώτη Αναβίωση των Νέμεων αγώνων. ». Ο σκοπός είναι ένας και μοναδικός , η αναβίωση των Νέμεων Αγώνων, τουλάχιστον στο καταστατικό του συλλόγου αυτό αναφέρεται, βέβαια υπάρχει και ένας μεγαλύτερος στόχος και σκοπός που είναι η προβολή και η ανάδειξη της πολιτιστικής μας κληρονομιάς στα πέρατα της οικουμένης. Η αναβίωση των Αγώνων είναι ένα παγκόσμιο γεγονός καθώς συμμετέχουν δρομείς ,θεατές και εθελοντές από ενενήντα χώρες κάθε φορά που γίνονται

2.1.4 Πολιτιστικά Δρώμενα

Κατά τη διάρκεια όλου του χρόνου πραγματοποιούνται διάφορες πολιτιστικές εκδηλώσεις, όμως σύμφωνα με την παρούσα έρευνα τρία είναι τα σημαντικότερα πολιτιστικά δρώμενα τα οποία συγκεντρώνουν πλήθος επισκεπτών.

²³ <https://www.nemea.gr/post/sylogos-gynaikwn-kastrakioy>

«Η Αναβίωση των Νέμεων Αγώνων»

Στην ιδρυτική διακήρυξη του Συλλόγου αναφέρεται «Πεποίθησή μας είναι ότι οι σύγχρονοι Ολυμπιακοί Αγώνες, παρά την προφανή, από πολλές απόψεις, επιτυχία τους, όλο και απομακρύνονται από το μέσο άνθρωπο. Δική μας επιδίωξη είναι η δυνατότητα καθολικής συμμετοχής των ανθρώπων σε αγώνες που θα λαμβάνουν χώρα στην ιερή αρχαία γη της Ελλάδας και θα αναβιώνουν το Πνεύμα του Ολυμπισμού. Και θα πετύχουμε το σκοπό μας ζωντανεύοντας αυθεντικές αρχαίες αθλητικές συνήθειες, στο αρχαίο Στάδιο της Νεμέας». Σε αυτό το αθλητικό γεγονός δικαίωμα συμμετοχής έχει όποιος το επιθυμεί, δεν καταγράφονται επιδόσεις ούτε απονέμονται μετάλλια. Η Αναβίωση των Νέμεων Αγώνων πραγματοποιείται κάθε τέσσερα χρόνια ακολουθώντας τη διεξαγωγή των Ολυμπιακών Αγώνων. Πραγματοποιούνται αγώνες δρόμου, οι αθλητές στέφονται με στεφάνι αγριοσέληνου και οι κριτές φορούν μαύρους χιτώνες προς ένδειξη πένθους για το θάνατο του Οφέλτη. Ο Αριθμός των επισκεπτών ξεπερνά τους 5.000. Οι αγώνες διαρκούν τρεις μέρες, την Παρασκευή γίνεται η έναρξη, το Σάββατο οι αγώνες και την Κυριακή πολιτιστικές εκδηλώσεις, η επισκεψιμότητα ξεπέρα τα 5.000 άτομα.

(Πηγή: <https://nemeangames.org/tekmhriwsh/>)

(Πηγή: <https://nemeangames.org/tekmhriwsh/>)

(Πηγή: <https://nemeangames.org/tekmhriwsh/>)

Μεγάλες Μέρες Νεμέας

Οι Μεγάλες Μέρες Νεμέας, διοργανώνονται από το 2004, λαμβάνουν χώρα κάθε χρόνο το πρώτο Σαββατοκύριακο του Σεπτεμβρίου. Είναι μια γιορτή κρασιού όπου η πλειοψηφία των οινοποιείων ανοίγουν τις πόρτες τους στο οινόφιλο κοινό . Οι επισκέπτες μπορούν να συμμετάσχουν στον τρύγο, να δοκιμάσουν και να αγοράσουν κρασιά , ενώ λαμβάνουν χώρα πλήθος εκδηλώσεων όπως, συναυλίες, μαθήματα γιόγκα, μαθήματα αμπελουργίας, γευσιγνωσίας, μαθήματα μαγειρικής, food pairing και καλλιτεχνικές παραστάσεις.

(Πηγή:<https://nemeawineland.com/events/megalesmeresnemeas-2022/>)

Η Γιορτή της Σταφίδας (μαύρης κορινθιακής) στις Αρχαίες Κλεινές

Αυτή η γιορτή γίνεται κάθε χρόνο στα τέλη του Αυγούστου και συγκεντρώνει πάνω από 2000 επισκέπτες. Μαγειρεύονται φαγητά και γλυκά με σταφίδα τα οποία τα μοιράζονται δωρεάν στους επισκέπτες, υπάρχει μάγειρας που μαγειρεύει ταυτόχρονα λαμβάνουν χώρα δρώμενα σχετικά με τη σταφίδα όπως επίσης έκθεση εργαλείων που χρησιμοποιούνταν για την καλλιέργεια και τον τρύγο. Η καλλιέργεια της μαύρης κορινθιακής σταφίδας από το 2018 ανήκει επίσημα στην άυλη πολιτιστική κληρονομιά.²⁴

(Πηγή:https://3.bp.blogspot.com/2yTuBO6dPu0/V7mAcuOf_QI/AAAAAAAAAEEU/sFsmQixXcgkV9ux0Co35KpWob1B0uVVuACLcB/s1600/104_01031.jpg)

²⁴ https://ayla.culture.gr/i_kalliergeia_tis_mauris_korinthiakis_stafidas/

2.2 Οικονομία

2.2.1 Οινική Παραγωγή

Η Νεμέα αποτελεί μια κωμόπολη, η οποία στην αρχαιότητα ονομαζόταν Φλιούς πολύ αργότερα μετονομάστηκε σε Άγιο Γεώργιο και στις αρχές του 20^{ου} αιώνα πήρε το τελικό όνομα Νεμέα. Πιθανολογείται ότι η περιοχή πήρε το όνομα της από ρήμα νέμειν το οποίο σημαίνει βόσκω δίνοντας έτσι την πληροφορία ότι πρόκειται για έναν βοσκότοπο . Το 1884 ύστερα από τη διάνοιξη ενός καναλιού η περιοχή κατάφερε να κατοικηθεί και να καλλιεργηθεί.

Δύο ποτάμια ο Ασωπός και ο Ξεριάς σχημάτισαν χαράδρες οι όποιες με τη σειρά τους δημιούργησαν κοιλάδες οι οποίες απλώνονται μεταξύ των περιοχών του Γαλατά, του Κουτσίου, των Αηδονιών, του Πετρίου και της Νεμέας. Οι κοιλάδες καλύπτουν 429.506²⁵ στρέμματα και καλλιεργούνται διάφορες ποικιλίες αμπελιών εκ των οποίων τα 25.000 στρέμματα με την ποικιλία του Αγιωργίτικου. Το κλίμα της περιοχής είναι μεσογειακό όμως ανάλογα με το υψόμετρο επικρατούν διαφορετικά μικροκλίματα και αυτή η ιδιαιτερότητα η οποία δίνει ξεχωριστά κρασιά σε συνδυασμό με την ποικιλομορφία του εδάφους το οποίο περιέχει σε μεγάλο ποσοστό ανθρακικό ασβέστιο, πηλό, άργιλο, άμμο, χαλίκι και πέτρα. Επίσης οι καλλιέργειες που βρίσκονται σε πιο χαμηλό υψόμετρο ωριμάζουν πιο γρήγορα σε σχέση με αυτές που βρίσκονται πιο ορεινά²⁶.

Το Αγιωργίτικο αποτελεί μια ποικιλία οποία μπορεί να παράξει διαφόρων τύπων κρασιά ανάλογα με το γεωγραφικό σημείο στο οποίο βρίσκεται ο αμπελώνας. Στην οινολογία συχνά αναφέρεται ο όρος *terroir* ,δάνειο από τη γαλλική γλωσσά, ο οποίος αποτελεί μια σύνθετη έννοια η οποία περιλαμβάνει όλα εκείνα τα στοιχεία τα οποία συνηγορούν προκειμένου ένα κρασί να είναι μοναδικό και να παραπέμπει στον τόπο παραγωγής του. Αναλυτικότερα τα στοιχεία αυτά είναι η σύσταση και οι ιδιότητες του εδάφους, το κλίμα και οι καλλιεργητικές τεχνικές στον αμπελώνα .Το *terroir* και ο τόπος παραγωγής του κρασιού διαμορφώνουν την «ταυτότητα» ενός κρασιού και το 1971 η ζώνη της Νεμέας αναγνωρίστηκε ως ΠΟΠ (ΟΠΑΠ) χάρη στην αποκλειστική ποικιλία του Αγιωργίτικου.

²⁵ <https://nemeawineland.com/terroir/>

²⁶ <https://www.nemea.gr/post/gewgrafia>

Ελληνικοί Οίνοι ΠΟΠ (ΟΠΑΠ)

ΠΟΠ = Προστατευόμενη Ονομασία Προέλευσης
ΟΠΑΠ = Ονομασίας Προέλευσης Ανώτερης Ποιότητας
PDO = Protected Designation of Origin

Στην περιοχή καλλιεργούνται με μεγάλη επιτυχία και άλλες ποικιλίες ερυθρές ή λευκές, ελληνικές (όπως το Ασύρτικο, η Μαλαγουζιά, το Μοσχοφίλερο, ο Ροδίτης, το Σαββατιανό, το Μοσχάτο Ρίου, η Κυδωνίτσα, η Μαλβάζια και η Σκλάβα) ή διεθνείς (όπως το Cabernet Sauvignon, το Merlot, το Syrah, το Chardonnay, το Sauvignon Blanc, το Viogner και το Gewurztraminer). Σήμερα τα οινοποιεία τα οποία δραστηριοποιούνται στη Δημοτική Ενότητα Νεμέας είναι τα ακόλουθα:

Στη Νεμέα:

- Το «Οινοποιείο Nicolas Repanis» από το 1986 και οι ποικιλίες που παράγει είναι Αγιωργίτικο, Chardonnay, Merlot, Syrah,, Μαλαγουζιά, Μοσχοφίλερο και Ροδίτης.
- Το «Οινοποιείο Καραμήτσος» με εμπειρία πάνω από εβδομήντα χρόνια στον κλάδο παράγει Αγιωργίτικο.
- Το «Οινοποιείο Χαλκιά» από το 2003 με 100 χρόνια ασχολίας στην αμπελουργία παράγει Αγιωργίτικο .

- Η «Οινοποιείο Κουτσοδήμου» από το 1988 με την παραγωγή Αγιωργίτικου
- Η «Οινοποιία Μωραΐτη» από το 1990 παράγει Αγιωργίτικο
- Το «Κτήμα Λαντίδη» από το 1993 δραστηριοποιείται στην παραγωγή Αγιωργίτικου, Μαλαγουζιάς, Cabernet, Sauvignon, Merlot, Sauvignon blanc, Ασύρτικου και Μοσχοφίλερου.
- Το «Κτήμα Χαρλαύτη» το οποίο παράγει Αγιωργίτικο, Merlot, Shiraz, Cabernet Sauvignon, το νέο Malbec, Μαλαγουζιά και Ασύρτικο,
- Το «Οινοποιείο Μπαραφάκα» από το 2002 εμφιαλώνει Αγιωργίτικο, Cabernet Sauvignon, Chardonnay, Gewürztraminer, Grenache Rouge, Ασύρτικο, Κυδωνίτσα Μαλαγουζιά, Μαλβάζια, Μοσχοφίλερο και Syrah.
- Το «Οινοποιείο Αθανασίου» από το 2007 παράγει Αγιωργίτικο και Cabernet Sauvignon.
- Το «Κτήμα Νικολάου» από το 1984 παράγει Αγιωργίτικο, Ασύρτικο, Κυδωνίτσα, Cabernet Franc, Cabernet Sauvignon, Merlot, Syrah, Μαλαγουζιά και Μοσχοφίλερο.
- Το «Οινοποιείο Ζαφείρη» με τις ποικιλίες Αγιωργίτικο, Malbec, Cabernet Franc και Ασύρτικο.
- Το «Κτήμα Νέμειον» παράγει Αγιωργίτικο, Ασύρτικο, Μαλαγουζιά και Σαββατιανό.
- Το «Κτήμα Μπαϊρακτάρη» παράγει Αγιωργίτικο, Μοσχάτο Αλεξανδρείας, Cabernet Sauvignon, Ασύρτικο, Κυδωνίτσα και Μοσχοφίλερο.
- Το «Οινοποιείο Λιάκου» από το 2000 παράγει Αγιωργίτικο, Μοσχάτο Ρίου, Ροδίτη, Σαββατιανό, Ασύρτικο, Merlot και Syrah.

Στην Αρχαία Νεμέα:

- Το «Κτήμα Παπαϊωάννου» παράγει Αγιωργίτικο Cabernet Sauvignon, Ασύρτικο, Ροδίτης, Chardonnay, Roussanne, Sauvignon blanc, Syrah, Touriga, Gewürztraminer, Merlot, Petit Verdot, Pinot Noir και Μαλαγουζιά.
- Το «Κτήμα Σπυρόπουλου» από το 1987 παράγει Αγιωργίτικο.

- Το «Κτήμα Παλυβού» από το 1995 παράγει Αγιωργίτικο, Μαλαγουζιά, Μοσχοφίλερο, Ροδίτης, Cabernet Sauvignon Chardonnay, Merlot, Syrah και Viognier.
- Το «Κτήμα Αναγέννηση» παράγει από το 2006 Αγιωργίτικο, Ροδίτης και Merlot.

Στις Αρχαίες Κλεωνές:

- Το «Οινοποιείο Λαφαζάνης» από το 1993 παράγει Αγιωργίτικο.
- Το «Οινοποιείο Λαυκιώτη» από το 1963 παράγει Αγιωργίτικο και Μοσχοφίλερο.
- Η «Οινοποιία Σελλάς» παράγει Αγιωργίτικο.

Στο Κούτσι:

- Το «Κτήμα Δρυόπη» από το 2003 παράγει Αγιωργίτικο.
- Το «Κτήμα Γκόφα» από το 1959 παράγει Αγιωργίτικο, Κυδωνίτσα, Μαλαγουζιά Cabernet Sauvignon, Chardonnay, Sauvignon gris και Syrah.
- Η «Γαία Οινοποιητική» από το 1994 παράγει Αγιωργίτικο.
- Η «Σοφία της Φύσης» από το 2005 παράγει Αγιωργίτικο, Ασύρτικο, Μαλαγουζιά και Ροδίτη.
- Το «Κτήμα Σεμέλη» από το 2003 παράγει Αγιωργίτικο, Μαλαγουζιά, Μοσχοφίλερο, Ροδίτης, Gewürztraminer, Sauvignon blanc και Syrah.

Στο Πετρί:

- Το «Οινοποιείο Ζαχαριά» από το 2002 παράγει Αγιωργίτικο.

2.2.2 Αγροτικός Οινοποιητικός Συνεταιρισμός Νεμέας

Ο μοναδικός συνεταιρισμός στην περιοχή είναι ο Αγροτικός Οινοποιητικός Συνεταιρισμός Νεμέας ο οποίος ιδρύθηκε στις 11 Μαΐου 1937. Ξεκίνησε τη λειτουργία του με εβδομήντα μέλη ενώ σήμερα ο αριθμός ξεπερνά τα εφτακόσια.

. Το Διοικητικό του Συμβούλιο συγκροτείται από επτά μέλη, εκλέγεται κάθε τέσσερα χρόνια από τη Γενική Συνέλευση των Συνεταίρων ενώ το μόνιμο του προσωπικό από δεκαοκτώ. Κύριος στόχος του είναι η διασφάλιση της παράδοσης και της ποιότητας στην παραγωγή του Αγιωργίτικου και η προώθηση του όχι μόνο στο εσωτερικό αλλά και στο εξωτερικό, σήμερα εξάγεται σε δεκαπέντε χώρες, προκειμένου να γίνει ευρέως γνωστό.

Για να επιτύχει τους στόχους του έχει υιοθετήσει το ακόλουθο κύκλο ανάπτυξης προκειμένου όλοι όσοι εμπλέκονται σε αυτόν, δηλαδή οι παραγωγοί-μέτοχοι, οι προμηθευτές και οι καταναλωτές, να είναι ικανοποιημένοι.

2.2.3 Σύνδεσμος Οινοποιών Π.Ο.Π Νεμέας (Σ.Ο.Ν)

Ο Σύνδεσμος Οινοποιών ΠΟΠ Νεμέας (ΣΟΝ) ξεκίνησε να λειτουργεί το 2004 όμως από το 2011 δραστηριοποιείται με τη μορφή Αστικής μη Κερδοσκοπικής εταιρίας. Σκοπός του σύμφωνα με τον πρόεδρό του κ. Βλάχο είναι η προώθηση του Αγιωργίτικου κρασιού τόσο στο εσωτερικό της χώρας όσο και στο εξωτερικό, του πολιτισμού της Ελλάδας (Nation Branding) και της ζώνης της Νεμέας γενικότερα.

Επίσης ένας ακόμη στόχος του Σ.Ο.Ν είναι η ανάπτυξη του οινοτουρισμού (destination branding) και καταβάλλεται πολύ σημαντική προσπάθεια από πλευράς τα σαράντα τρία μέλη του εκ των οποίων τα τριάντα έξι είναι οινοποιεία που είναι εγκατεστημένα στην περιοχή της Νεμέας, τα υπόλοιπα βρίσκονται σε κοντινή απόσταση από τη ζώνη της Νεμέας ενώ ακόμη συμμετέχουν οξοποιείες και φυτώρια αμπελιών²⁷. Ιδιαίτερα σημαντική διοργάνωση για το Σύνδεσμο αποτελούν οι Μεγάλες Μέρες Νεμέας όπου σε συνεργασία με τη Δημοτική αρχή και την Περιφέρεια Πελοποννήσου επιχειρούν κάθε χρόνο να προσφέρουν τα βέλτιστα στο οινόφιλο κοινό.

Οι αρχές σύμφωνα με τις οποίες πορεύεται ο οργανισμός είναι η καλλιέργεια κλίματος αμοιβαίας εμπιστοσύνης και σεβασμού μεταξύ των μελών του, η καθολική συμμετοχή τους για την παροχή καλύτερων προϊόντων και υπηρεσιών, διαφύλαξη της αυθεντικότητας του κρασιού και όλα αυτά πάντα με γνώμονα τον απόλυτο σεβασμό στη φύση²⁸.

²⁷ <https://nemeawineland.com/on/>

²⁸ <https://www.ellinikifoni.gr/nemeason.htm>

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ

Ποιοτική Έρευνα

3.1 Μεθοδολογικό πλαίσιο

3.1.1 Σκοπός και ερευνητικά ερωτήματα

Σκοπός της παρούσας μελέτης είναι η διερεύνηση της σχέσης μεταξύ του πολιτισμού και της οικονομίας. Έχει επιλεχτεί να μελετηθεί η περίπτωση της Δημοτικής Ενότητας Νεμέας γιατί είναι μια περιοχή που διαθέτει πλούσια πολιτιστική κληρονομιά και έντονη οικονομική δραστηριότητα λόγω της παραγωγής και διάθεσης του Αγιωργίτικου Π.Ο.Π.

Προκύπτουν τρία ερευνητικά ερωτήματα τα οποία είναι:

- Με ποιον τρόπο τα πολιτιστικά δρώμενα συνεισφέρουν στην τοπική οικονομία;
- Υπάρχουν προϋποθέσεις για την ανάπτυξη του συμβατικού τουρισμού και εναλλακτικών μορφών του (όπως οινοτουρισμός, πολιτιστικός, αγροτουρισμός κ.λπ);
- Αξιοποιούνται ορθά οι αξιοθέατοι χώροι και οι πολιτισμικοί πόροι για την οικονομική ευδοκίμηση του τόπου;

Για την απάντηση αυτών των ερευνητικών ερωτημάτων πραγματοποιήθηκε ποιοτική έρευνα γιατί είναι «μια πλαισιοθετημένη δραστηριότητα (situated activity), η οποία τοποθετεί τον παρατηρητή στον κόσμο. Αυτή συνίσταται σε ένα σύνολο ερμηνευτικών και υλικών πρακτικών, οι οποίες κάνουν τον κόσμο ορατό. Αυτές οι πρακτικές μετασχηματίζουν τον κόσμο. Μετατρέπουν τον κόσμο σε μια σειρά από αναπαραστάσεις του εαυτού, συμπεριλαμβανόμενων των σημειώσεων πεδίου, των συνεντεύξεων, των συνομιλιών, των φωτογραφιών, των μαγνητοφωνήσεων και των σημειώσεων σε ημερολόγια. Σε αυτό το επίπεδο, η ποιοτική έρευνα περιλαμβάνει μια ερμηνευτική, νατουραλιστική προσέγγιση στον κόσμο. Αυτό σημαίνει ότι οι ποιοτικοί ερευνητές μελετούν τα πράγματα στο φυσικό τους πλαίσιο, επιχειρώντας να δώσουν νόημα ή να ερμηνεύσουν τα φαινόμενα με όρους των νοημάτων που οι άνθρωποι δίνουν σε αυτά (Denzin, & Lincoln, 2005 όπως αναφέρεται στο Ίσαρης & Πουρκός, 2015) »

3.1.2 Δειγματοληπτικές στρατηγικές

Η επιλογή των πληροφορητών της εν λόγω έρευνας πραγματοποιήθηκε ύστερα από συνδυασμό δειγματοληπτικών στρατηγικών. Αρχικά επιστρατεύτηκε η στρατηγική της σκόπιμης δειγματοληψίας δηλαδή η επιλογή του δείγματος έγινε σκόπιμα προκειμένου να απαντηθούν τα ερωτήματα της έρευνας. Εν συνεχεία έγινε χρήση δειγματοληψίας ομοιογενών δειγμάτων όπου έχουν κάποιο κοινό χαρακτηριστικό, και οι πέντε συνεντευξιαζόμενοι δραστηριοποιούνται επαγγελματικά στη δημοτική ενότητα Νεμέας και συμμετέχουν στα πολιτιστικά δρώμενα. Η επόμενη στρατηγική ήταν η ευκαιριακή ή αναδυομένη δειγματοληψία η οποία δίνει την ευκαιρία στον ερευνητή να προσαρμόζει τα δείγματα κάνοντας προσθαφαιρέσεις. Η δειγματοληψία χιονοστιβάδας ή αλυσιδωτή δειγματοληψία ήταν αυτή που συνέβαλε κυρίως στον εντοπισμό των συμμετεχόντων καθώς η επιλογή ενός ατόμου κλειδιού εν προκειμένου του αντιδημάρχου κ. Καρκώνη Αθανάσιου γιατί αυτός διέθετε την ανάλογη κοινωνική δικτύωση η οποία βοήθησε σημαντικά στον εντοπισμό και άλλων σημαντικών ατόμων. Ενώ τελευταία χρησιμοποιήθηκε η δειγματοληψία περιπτώσεων που επιβεβαιώνουν ή διαψεύδουν τα ερευνητικά ευρήματα (Ισαρης & Πουρκός, 2015).

Το δείγμα της παρούσας έρευνας αποτελείται από πέντε πληροφορητές, και γίνεται μια σύντομη παρουσίαση αυτών:

-
- Ο Αντιδήμαρχος Διοικητικών Υπηρεσιών, ΚΕΠ, Προγραμματισμού- Πληροφορικής και Διαφάνειας, Κοινωνικής Προστασίας, Παιδείας, Πολιτισμού και Αθλητισμού) κ. Καρκώνης Αθανάσιος
 - Ο πρόεδρος του Συνδέσμου Οινοποιών ΠΟΠ Νεμέας κ. Βλάχος Νικόλαος
 - Ο πρόεδρος του Συλλόγου για την Αναβίωση των Νέμεων Αγώνων κ. Κυριάκος Σπυρίδων
 - Η γραμματέας του Εξωραϊστικού και Πολιτιστικού Συλλόγου Αρχαίων Κλεωνών «Ο Φωκάς» κ. Μαρία Πιπίλου
 - Ο επιχειρηματίας κ. Γαστουγιωτης Νικόλαος
-

3.1.3 Τύπος Συνεντεύξεων

Οι συνεντεύξεις στην ποιοτική έρευνα επιτρέπουν στον συνεντευξιαζόμενο να εκφράσει ελεύθερα και στο βαθμό που επιθυμεί τις απόψεις, τις στάσεις και τις εμπειρίες του (Robson 2007 όπως αναφέρεται στο Ίσαρης & Πουρκός, 2015).

Ο τύπος των συνεντεύξεων που έχει επιλεχτεί είναι η ημιδομημένη συνέντευξη σε βάθος, η οποία περιέχει έναν αριθμό προκαθορισμένων ερωτήσεων όμως παράλληλα υπάρχει η ευελιξία για τη διαφοροποίηση των ερωτήσεων ως προς το περιεχόμενο τους, ως προς την εστίαση σε κάποια θέματα, ως προς τη σειρά που ακολουθεί στη συζήτηση και ως προς την αύξηση ή μείωση του αριθμού των ερωτήσεων.

3.1.4 S.W.O.T Ανάλυση

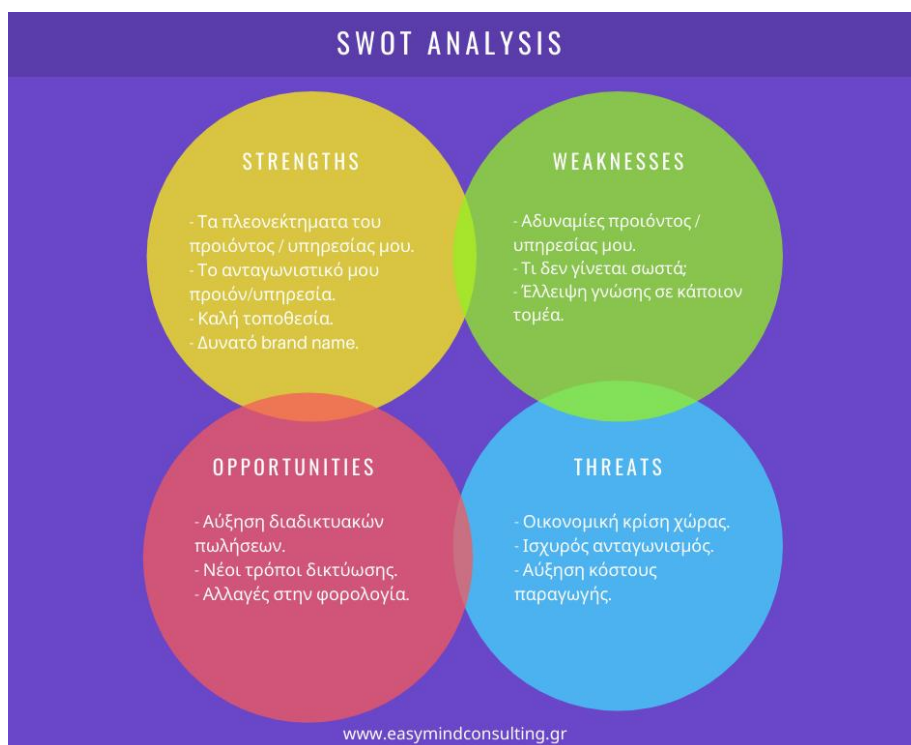
Αυτή η ανάλυση αποτελεί ένα εργαλείο συγκριτικής αξιολόγησης ενός τόπου ή οργανισμού ενώ το ακρωνύμιο S.W.O.T συνθέτουν οι λέξεις Strengths - Δυνατά Σημεία Weaknesses – Αδύνατα Σημεία, Opportunities - Ευκαιρίες και Threats – Απειλές. Τα δύο πρώτα σημεία προκαλούνται από εσωτερικούς παράγοντες ενώ τα δυο τελευταία προκύπτουν από εξωτερικούς παράγοντες.

Οι εσωτερικοί παράγοντες είναι οι οικονομικοί πόροι (π.χ το κεφάλαιο, οι επενδύσεις, πηγές εισροών και εκροών κ.λπ), το περιβάλλον (π.χ οι κλιματολογικές συνθήκες, η μορφολογία του εδάφους, οι κτιριακές εγκαταστάσεις κ.λπ), το εργατικό δυναμικό (π.χ οι εργασιακές δεξιότητες, το μορφωτικό επίπεδο, η εξειδίκευση του κ.λπ), η επικοινωνία (τα διάφορα είδη branding, η διαφήμιση κ.λπ), management (π.χ οι στρατηγικές, η στοχοθεσία κ.λπ) και το άμεσο περιβάλλον (π.χ οι πελάτες ,οι διανομείς και οι ανταγωνιστές) .

Οι εξωτερικοί παράγοντες είναι οι αλλαγές που προκύπτουν στην αγορά (π.χ οι αλλαγές στις προτιμήσεις των καταναλωτών , η απόκτηση νέων αναγκών ,δημιουργία νέων προϊόντων), η γενικότερη κατάσταση της οικονομίας (π.χ η οικονομική ύφεση, η κρίση κ.λπ), οι μεταβολές στον πληθυσμό (π.χ δημογραφική γήρανση, είσοδος μεταναστών και προσφύγων κ.λπ), οι

κοινωνικές μεταβολές (π.χ χαλάρωση κοινωνικού ιστού, κρίση αξιών κ.λπ) και οι νομοθετικές μεταβολές (π.χ αύξηση φορολογίας, μείωση δασμών κ.λπ).

Στόχοι της εν λόγω Στρατηγικής είναι ο εντοπισμός των δυνατών σημείων προκειμένου να τα αξιοποιήσει για να επιτύχει τους στόχους της, η μετατροπή των αδύνατων σημείων σε δυνατά, των απειλών σε ευκαιρίες και η ανακάλυψη συγκριτικών πλεονεκτημάτων²⁹.

(Πηγή :<https://www.easymindconsulting.gr/swot-analysis/>)

²⁹ <http://old-eclass.uop.gr/modules/document/file.php/OMA160/swot.pdf>

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ

Ποιοτική Ανάλυση

4.1 Συνεντεύξεις

Οι συνεντεύξεις πραγματοποιήθηκαν τηλεφωνικά και καταγράφηκαν με συσκευή voice recorder λόγω έλλειψης χρόνου των συμμετεχόντων δεν ήταν εφικτή η πραγματοποίησή τους δια ζώσης. Είχαν προγραμματιστεί άλλες δυο συνεντεύξεις οι οποίες δυστυχώς δεν έγιναν, η μία είχε κανονιστεί με τον πρόεδρο του Αγροτικού Οινοποιητικού Συνεταιρισμού Νεμέας αλλά λόγω ιατρικού θέματος του ιδίου δεν κατέστη δυνατό να πραγματοποιηθεί και η δεύτερη συνέντευξη με υπάλληλο του Μουσείου Αρχαίας Νεμέας, όμως παρά το γεγονός ότι ζητήθηκε μέσω γραπτού αιτήματος να μου παραχωρηθεί η άδεια να προβώ σε αυτή την ενέργεια, η απάντηση στο αίτημα από την Εφορία Αρχαιοτήτων Κορινθίας δεν ελήφθη ποτέ...!

Από τους πληροφορητές κάποιοι ήταν πιο πρόθυμοι να συμμετάσχουν στην παρούσα έρευνα και κάποιοι ήταν λιγότερο, ένας πληροφορητής ήθελε να του στείλω τις ερωτήσεις μια μέρα νωρίτερο για να τις μελετήσει. Όλοι τους υπήρξαν πολύ ευγενικοί και από κάποιους ζητήθηκε να μην μεταφερθεί ολόκληρη η συνέντευξη, αλλά αποσπάσματα φοβούμενοι μην τυχόν εκτεθούν ή συγκρουστούν με πρόσωπα.

1. Συνέντευξη με τον αντιδήμαρχο Δημοτικής Ενότητας Νεμέας κ. Καρκώνη Αθανάσιο (Αντιδήμαρχος Διοικητικών Υπηρεσιών, ΚΕΠ, Προγραμματισμού-Πληροφορικής και Διαφάνειας, Κοινωνικής Προστασίας, Παιδείας, Πολιτισμού και Αθλητισμού)

Σ.Θ: Η δημοτική ενότητα Νεμέας τι έχει να προσφέρει σε έναν επισκέπτη;

Κ.Α: Η Νεμέα έχει να προσφέρει αρκετά πράγματα, ξεκινάμε πρώτα από το κρασί που κουβαλά από την αρχαιότητα μία μακρά ιστορία καθώς λόγω του ιδιαίτερου μικροκλίματος της περιοχής. Την περίοδο των Μεγάλων Μερών Νεμέας υποδεχόμαστε πολλούς επισκέπτες, αποτελεί

δηλαδή ένα τουριστικό προϊόν, η Νεμέα έχει πολλά οινοποιεία και ανάπτυξη του οινοτουρισμού. Επίσης έχουμε αρχαιολογικά μνημεία όπως το Ναό του Νέμεου Διός, το ναό του Ηρακλέους στις Αρχαίες Κλεωνές, το θησαυρό των Αηδονιών, τους θολωτούς τάφους, την Πλατάνα τους καταρράκτες των Αηδονιών, τους θολωτούς τάφους, την Παναγία των Βράχων με το Αρχονταρίκι και το ξωκλήσι του Αγίου Γεωργίου όπου Άγιος Γεώργιος ήταν η αρχική ονομασία της Νεμέας μέχρι το 1923. Πρέπει να αναφέρω ότι υπάρχει μια πρωτοβουλία η οποία θα φέρει πολύ κόσμο στη Νεμέα, το θεματικό πάρκο του Ηρακλή που θα συνδέεται με την ιστορία.

Σ.Θ: Όλα όσα αναφέρατε δεν υπάρχουν στην ηλεκτρονική σελίδα της Νεμέας, συνεπώς ένας πιθανός επισκέπτης δεν θα μπορεί να ενημερωθεί για αυτά...

Κ.Α: Δυστυχώς δεν υπάρχει τουριστική προβολή της περιοχής.

Σ.Θ: Για ποιο λόγο θεωρείτε ότι συμβαίνει αυτό;

Κ.Α: Παρά το γεγονός ότι η τουριστική προβολή δεν αφορά δική μου αρμοδιότητα, είναι μικρό το κονδύλι που έχουμε στη διάθεση μας και πρέπει να κάνουμε κάτι για αυτό για να προβάσουμε τη Νεμέα όπως της αξίζει.

Σ.Θ: Υπάρχουν πολιτιστικά δρώμενα όλο το χρόνο ή μόνο τους καλοκαιρινούς μήνες;

Κ.Α: Ελάχιστα είναι τα δρώμενα που πραγματοποιούνται από το Δήμο γιατί το budget είναι μικρό και επικεντρώνεται ο δήμος το καλοκαίρι στις πολιτιστικές εκδηλώσεις και στις Μεγάλες μέρες Νεμέας.

Σ.Θ: Πως χρηματοδοτούνται όλα αυτά τα δρώμενα;

Κ.Α: Χρηματοδοτούνται από το Δήμο ενώ οι Μεγάλες Μέρες Νεμέας συνδιοργανώνονται με την Περιφέρεια Πελοποννήσου και το σύλλογο των Νέμεων Αγώνων...

Σ.Θ: Με τους ιδιώτες συνεργάζεστε; Λαμβάνετε δωρεές από οινοποιεία;

Κ.Α: Συνεργασία υπάρχει μόνο με το Σύνδεσμο Οινοποιών στις Μεγάλες Μέρες Νεμέας.

Σ.Θ: Υπάρχει κάποιο όφελος στην τοπική οικονομία από τις πολιτιστικές δράσεις;

Κ.Α: Τα τελευταία δέκα χρόνια, με τα μνημόνια και τον Covid-19 έχει κλονιστεί η τοπική αγορά και σαφώς πρέπει να παρθούν νέες πρωτοβουλίες, επίσης τα καταστήματα προσπαθούν να ανταγωνιστούν τα εμπορικά κέντρα που βρίσκονται δίπλα μας αλλά και τις ηλεκτρονικές

αγορές. Κάτι που θεωρούμε ότι θα τονίσει την τοπική οικονομία είναι η ανάπλαση της οδού Δερβενακίων στη Νεμέα. η οποία θα δώσει μεγάλη αξία και θα εγκατασταθούν νέες επιχειρήσεις ενώ στο ίδιο σημείο πρόκειται να λειτουργήσουν δύο ξενοδοχειακές μονάδες.

Σ.Θ: Γενικότερα υπάρχουν ξενοδοχειακές μονάδες;

Κ.Α: Υπάρχουν ελάχιστα καταλύματα, αυτή τη στιγμή δεκαπέντε δωμάτια μπορούν να φιλοξενήσουν κόσμο και τον επόμενο μήνα άλλες δυο μονάδες δώδεκα δωμάτια και με πέντε δωμάτια αντίστοιχα αυτή την περίοδο στην είσοδο της πόλης χτίζεται ένα νέο ξενοδοχείο, αυτό δείχνει ότι υπάρχει ανάπτυξη.

Σ.Θ: Η επισκεψιμότητα πως ήταν πριν αλλά και κατά τη διάρκεια της υγειονομικής κρίσης;

Κ.Α: Όπως συνέβη και σε άλλες περιοχές αντιμετωπίσαμε πολύ μεγάλο πρόβλημα. Εάν μου επιτρέπετε θα ήθελα να συμπληρώσω με κάποια στοιχεία ακόμα...

Σ.Θ: Παρακαλώ ,συνεχίστε...

Κ.Α: Θα ήθελα να αναφέρω τον αείμνηστο καθηγητή Στέφανο Μίλερ , ο οποίος ήρθε στην περιοχή τη δεκαετία του 1970 και από Αμερικάνος έγινε ο δικός μας Μίλερ γιατί πρόσφερε παρά πολλά στην περιοχή με τις ανασκαφές που πραγματοποίησε, φέρνοντας στο φως το στάδιο και τα αποδυτήρια. Το όνομά του έχει ταυτιστεί με την Αρχαία Νεμέα, το 2004 ίδρυσε τους Νέμεους Αγώνες, μια αθλητική διοργάνωση στην οποία συμμετέχουν αθλητές από εκατόν είκοσι χώρες, που στην αρχή πραγματοποιούνταν κάθε δύο χρόνια και μετά κάθε τέσσερα χρόνια. Επίσης στις 13 Ιουνίου του 2022 σε μια ειδική τελετή που πραγματοποιήθηκε στις Βρυξέλλες απονεμήθηκε στο Μουσείο και στον αρχαιολογικό χώρο της Αρχαίας Νεμέας το Σήμα Ευρωπαϊκής Πολιτιστικής Κληρονομιάς της Ευρωπαϊκής Ένωσης και πρόκειται για τη δεύτερη απονομή που παίρνει μνημείο της χώρας μας, το πρώτο είχε απονεμηθεί στην Ακρόπολη και τους περιβάλλοντες χώρους το 2014.

2. Συνέντευξη με τον πρόεδρο του Συλλόγου για την Αναβίωση των Νέμεων Αγώνων κ. Κυριάκο Σπυρίδων

Σ.Θ: Πώς γεννήθηκε η ιδέα της ίδρυσης του Συλλόγου για την Αναβίωση των Νέμεων Αγώνων , πότε και για ποιο σκοπό;

Κ.Σ: Η ιδέα ξεκίνησε από την τότε αρχή του τόπου, τη δημοτική αρχή, βεβαία την πρωτοβουλία την είχε ο αείμνηστος αρχαιολόγος Στέφανος Μίλερ, ο οποίος είχε ανασκάψει την Αρχαία Νεμέα και έχει φέρει στο φως το Αρχικό Στάδιο, την Κρυπτή Είσοδο, τα Αποδυτήρια και ιδρύσει το Αρχαιολογικό Μουσείο εκεί. Ιδρύθηκε το 1995 και το 1996 είχαμε την πρώτη Αναβίωση των Νέμεων αγώνων. Ο σκοπός είναι ένας και μοναδικός , η αναβίωση των Νέμεων Αγώνων, τουλάχιστον στο καταστατικό του συλλόγου αυτό αναφέρεται, βέβαια υπάρχει και ένας μεγαλύτερος στόχος και σκοπός που είναι η προβολή και η ανάδειξη της πολιτιστικής μας κληρονομιάς στα πέρατα της οικουμένης. Η αναβίωση των Αγώνων είναι ένα παγκόσμιο γεγονός καθώς συμμετέχουν δρομείς ,θεατές και εθελοντές από ενενήντα χώρες κάθε φορά που γίνονται.

Σ.Θ: Ποιες είναι οι δραστηριότητες του Συλλόγου;

Κ.Σ: Οι δραστηριότητες , δυστυχώς ή ευτυχώς είναι πάρα πολλές. Καταρχάς τα ενεργά μέλη του συλλόγου δηλαδή τα οικονομικώς ταχτοποιημένα με τη συνδρομή των δεκαπέντε ευρώ, η οποία είναι και ετήσια, ανέρχονται στα 950 με 1000 μέλη, υπάρχει το διοικητικό συμβούλιο, το οποίο είναι εννεαμελές κι εγώ είμαι ο πρόεδρος του. Οι δραστηριότητες είναι η συγγραφή εντύπων, εφημερίδων, ο καθαρισμός και η συντήρηση του Αρχαίου Σταδίου η οποία γίνεται με πρωτοβουλία δική μας.

Σ.Θ: Όχι με πρωτοβουλία της Εφορίας Αρχαιοτήτων;

Κ.Σ: Σε συνεργασία με την Εφορία Αρχαιοτήτων Κορινθίας φυσικά, αλλά πάρα πολλές φορές ο Σύλλογος έχει διαθέσει χρήματα για να γίνει ο καθαρισμός και η συντήρηση του Αρχαιολογικού Μουσείου και όχι μόνο για αυτό. Κάποιες φορές όταν υπάρχει έλλειψη αρχαιοφυλάκων ο Σύλλογος έχει καταβάλει χρηματικά ποσά για να προσλάβει φύλακες για τα χρονικά διαστήματα που λήγουν οι συμβάσεις και μένουν οι χώροι κλειστοί και αφύλακτοι. Το να μείνει κλειστός ο αρχαιολογικός χώρος ήταν κάτι που δεν το ήθελε ο αείμνηστος Στέφανος Μίλερ.

Σ.Θ: Δηλαδή αντί να το αναλάβει αυτό η Εφορία Αρχαιοτήτων, το έχετε αναλάβει εσείς;

Κ.Σ: Όχι δεν έχουμε αναλάβει την πρόσληψη, εμείς αλλά κάποια στιγμή στο παρελθόν τουλάχιστον που για δύο τρεις μήνες έμενε ο χώρος χωρίς φύλακες τότε ο σύλλογος μας πλήρωνε κάποια άτομα να φυλούν το χώρο και μάλιστα εξωκαταστατικά γιατί το καταστατικό

μας δεν αναφέρει κάτι τέτοιο. Συνεχίζοντας όσον αφορά τις δραστηριότητες, υπάρχει επικοινωνία μέσω e-mail με τα μέλη μας, μέσω εντύπων, εφημερίδων κλπ. Φυσικά η κύρια δραστηριότητα είναι η προετοιμασία για τη διοργάνωση των αγώνων.

Σ.Θ: Πέρα από την ετήσια συνδρομή των δεκαπέντε ευρώ από τα μέλη σας, δέχεστε κάποια οικονομική ενίσχυση από δημόσιους ή ιδιωτικούς φορείς της περιοχής ή και γενικότερα;

Κ.Σ: Όταν έχουμε τη διεξαγωγή της Νεμεάδας καταρχήν συμβάλουν οικονομικά ο Δήμος, η Περιφέρεια Πελ/σου, η Βουλή των Ελλήνων η οποία πέρυσι μας έκανε δωρεά 5.000 ευρώ. Βεβαία ο σύλλογος για να μπορεί να σταθεί έχει και κάποια πάγια έξοδα που πρέπει να καλύψει όπως το μισθό της γραμματέας και τα έξοδα συντήρησης του γραφείου του. Έκτος λοιπόν από τις συνδρομές και τις έκτακτες επιχορηγήσεις από κάποιους δημόσιους φορείς γίνονται και δωρεές από φίλους του Συλλόγου στο εξωτερικό και αυτό ,οφείλεται στη δραστηριότητα του Στέφανου Μίλερ που είχε πάρα πολλούς φίλους στην Αμερική.

Σ.Θ: Μου έχει δοθεί η εικόνα ότι ο κ. Μίλερ είχε γίνει Έλληνας, Νεμεάτης ισχύει;

Κ.Σ: Ακριβώς, καταρχάς αφιέρωσε πάνω από το μισό της ζωής του για την ανάδειξη του αρχαιολογικού πλούτου της Νεμέας. Ξεκίνησε την ανασκαφή για την ανακάλυψη του Αρχαίου Σταδίου με επιδοτήσεις, κι εκεί που πίστευε ότι δεν θα το ανακαλύψει, με το τελευταίο χτύπημα της αξίνας στη γη, βρήκε την αφετηρία του Σταδίου. Ο Μίλερ ήταν η κορυφή, η ψύχη του όλου εγχειρήματος, είχε γίνει Έλληνας πολίτης, με ελληνική ταυτότητα και φορολογούταν. Ουσιαστικά δεν ήταν φιλέλληνας αλλά Έλληνας, είχε και ελληνική κουλτούρα αλλά όχι στον απόλυτο βαθμό. Τόσα χρόνια στη Νεμέα τα ήθη και τα έθιμα τον είχαν εγκολπώσει και ήταν πραγματικά Έλληνας, ζούσε εδώ με τη σύζυγο του η οποία μετά το θάνατο του επέστρεψε στην Αμερική.

Σ.Θ: Κατά τη διάρκεια των Αγώνων πόση είναι η επισκεψιμότητα;

Κ.Σ: Η επισκεψιμότητα επειδή οι αγώνες διαρκούν τρεις μέρες ,Παρασκευή έχουμε την έναρξη, Σάββατο τους αγώνες και Κυριακή πολιτιστικές εκδηλώσεις η επισκεψιμότητα ξεπέρνα τα 5.000 άτομα.

Σ.Θ: Υπάρχουν ξενοδοχειακές μονάδες να φιλοξενήσουν τους επισκέπτες;

Κ.Σ: Δυστυχώς η υποδομή είναι ελλείψεις και τώρα χτίζονται τρία ξενοδοχεία στη Νεμέα που θα βοηθήσουν πάρα πολύ στη διαμονή των ανθρώπων που θέλουν να έρθουν και να μείνουν και τις τρεις μέρες των Αγώνων. Γενικότερα θα βοηθήσει πάρα πολύ και στην ανάπτυξη του τόπου

αλλά και του οινοτουρισμού γιατί η περιοχή μας είναι καθαρά οινική, μια αμπελοοινική ζώνη με 42 τουλάχιστον επισκέψιμα οινοποιεία. Αυτές οι ξενοδοχειακές μονάδες οι οποίες είναι στα σκαριά πιστεύω ότι θα βοηθήσουν πολύ και προς αυτή την κατεύθυνση.

Σ.Θ: Κατά τη διάρκεια της οικονομικής και της υγειονομικής κρίσης αντιμετωπίσατε κάποιο πρόβλημα;

Κ.Σ: Ναι εννοείται , όπως όλοι, κατά την έβδομη νεμεάδα που έγινε πέρυσι το καλοκαίρι, ήταν να γίνει το 2020 επειδή η Αναβίωση των Νέμεων Αγώνων γίνεται κάθε τέσσερα χρόνια ακολουθώντας τους Ολυμπιακούς Αγώνες, όμως λόγω Covid-19 έγιναν το 2022 και για να συμβαδίσουμε πάλι με τους Ολυμπιακούς Αγώνες, θα γίνουν πάλι το 2024.

Σ.Θ: Για τη διεξαγωγή των αγώνων συνεργάζεστε με τα Οινοποιεία της περιοχής;

Κ.Σ: Ναι υπάρχει κάποια συνεργασία , θα θέλαμε όμως να υπάρχει και μεγαλύτερη, έχουμε και συνδρομές, από οινοποιεία, στο Σύλλογο.

Σ.Θ: Η έναρξη των Αγώνων από ποιους πραγματοποιείται;

Κ.Σ: Πραγματοποιείται από το Σύλλογο, την έναρξη της Νεμεάδας του 2016 την έκανε ο κ. Προκόπης Παυλόπουλος και την έναρξη του 2022 την έκανε η κ. Λίνα Μενδώνη η Υπουργός Πολιτισμού, γενικότερα έχουμε πολλές σημαντικές προσωπικότητες καλεσμένους, πέρυσι είχε συμμετάσχει η χορωδία του δικηγορικού συλλόγου της Αθήνας και ήταν εξαιρετική.

Σ.Θ: Στην ηλεκτρονική σελίδα σας στο διαδίκτυο, διάβασα ότι υπάρχει το Ίδρυμα Νεμέα. Θα μπορούσατε να μου εξηγήσετε ποια είναι η λειτουργία του;

Κ.Σ: Αυτό είναι ένα Ίδρυμα το οποίο έχει δημιουργηθεί στην Αμερική για να καταθέτουν οι Αμερικάνοι τις δωρεές τους στο Nemea Foundation, εκπίπτουν κάποια χρήματα για την εφορία και όταν συγκεντρωθεί ένα ποσό αυτό κατατίθεται στο λογαριασμό του Συλλόγου.

Σ.Θ: Πραγματοποιούνται άλλα πολιτιστικά δρώμενα στην περιοχή;

Κ.Σ: Υπάρχουν από τις αρχές του Ιουνίου μέχρι και τις αρχές Σεπτεμβρίου διάφορες εκδηλώσεις, το λεγόμενο πολιτιστικό καλοκαίρι το οποίο διοργανώνεται από το Δήμο. Υπάρχουν πάμπολλες εκδηλώσεις, θεατρικά δρώμενα, χορωδίες με την αποκορύφωση των Μεγάλων Ημερών της Νεμέας όπου εκεί τα επισκέψιμα οινοποιεία είναι όλα ανοικτά καθώς και το κορυφαίο το οποίο είναι ο Οινοποιητικός Συνεταιρισμός της Νεμέας όπου προβάλλεται η Νεμέα. Αν θες την προσωπική μου άποψη θα πρέπει να γίνει τεράστια προσπάθεια γιατί η

Νεμέα, το φημισμένο προϊόν, brand name το Αγιωργίτικο κρασί, τα οινοποιεία, οι αρχαιολογικοί χώροι κ.λπ θα έπρεπε η επισκεψιμότητα να είναι πολλαπλάσια. Βέβαια το θέμα είναι ότι λείπουν οι υποδομές, όχι τόσο της εστίασης αλλά του ύπνου, τώρα με την προσπάθεια που γίνεται με το χτίσιμο των ξενοδοχειακών μονάδων, θα αμβλυνθεί το πρόβλημα και θα πάμε πολύ καλύτερα.

Σ.Θ: Παρατηρώ ότι δίνεται περισσότερη έμφαση στις Μεγάλες Μέρες Νεμέας και στην Αναβίωση των Νέμεων Αγώνων, όμως πραγματοποιούνται και άλλες εκδηλώσεις κατά τη διάρκεια του χρόνου. Τι έχετε να πείτε για αυτό;

Κ.Σ: Δίνεται έμφαση γιατί είναι κορυφαία γεγονότα, γίνονται και άλλες εκδηλώσεις και από το Δήμο και από πολιτιστικούς συλλόγους, όπως ο πολιτιστικός Σύλλογος των Αρχαίων Κλεωνών.

Σ.Θ: Μου έχουν αναφέρει ως αξιοθέατο το Φράγμα του Ασωπού, το δορυφορικό σταθμό του Ο.Τ.Ε αλλά και ότι πρόκειται να γίνει ένα θεματικό πάρκο με τους άθλους του Ηρακλή. Ποια είναι η γνώμη σας;

Κ.Σ: Το θεματικό πάρκο θα μπορούσε να είχε γίνει και θα έπρεπε να είχε γίνει. Βέβαια το εγχείρημα αυτό είναι και χρονοβόρο και χρηματοβόρο οπότε θα πρέπει να βρεθούν οι πόροι, και ο χρόνος. Εγώ πιστεύω ότι αν υπάρχει θέληση από τους φορείς γενικότερα, από την Περιφέρεια Πελ/σου η οποία δεν είναι άμοιρη ευθυνών, από το Δήμο και του συλλόγους μπορούν να γίνουν άλματα.

Σ.Θ: Ποιος είναι ο ρόλος του εθελοντισμού στη διεξαγωγή όλων αυτών των δράσεων;

Κ.Σ: Ο σύλλογος μας καταρχάς στηρίζεται ουσιαστικά και κυρίως στην εθελοντική διάθεση εκατοντάδων ανθρώπων που βοηθούν το σύλλογο ιδίως όταν έχουμε τους αγώνες. Εγώ πιστεύω ότι όλοι πρέπει να βάλουμε το πετραδάκι τους ασχέτως νοοτροπίας και τι θα σκεφτεί ο καθένας και αν θα ξεβουλευτεί ή όχι και κυρίως να αναδείξουμε τον εθελοντισμό ως την κορυφαία πράξη ανθρώπινης έκφρασης και διάθεσης γιατί όλα στηρίζονται στον εθελοντισμό.

Σ.Θ: Οι κάτοικοι της Νομέας έχουν στην κουλτούρα τους τον εθελοντισμό;

Κ.Σ: Τουλάχιστον εμείς προσπαθούμε να την καλλιεργήσουμε. Πίσω από κάποια κίνηση βλέπουν «φαντάσματα».

Σ.Θ: Είναι καχύποπτοι;

Κ.Σ: Ναι, πιστεύω προϊόντος του χρόνου τα πράγματα να αλλάξουν, νοοτροπίες και διαθέσεις.

Σ.Θ: Η οικονομική και η υγειονομική κρίση επηρέασαν τις πολιτιστικές δράσεις;

Κ.Σ: Προσωπικά πιστεύω ότι είναι κρίση αξιών, το αντιμετωπίζω καθημερινά στο σχολείο, βλέπω να μην υπάρχει καμία επικοινωνία των γονέων με τα παιδιά τους, παντελή έλλειψη επικοινωνίας. «Παρκάρουν τα παιδιά στο σχολείο και δεν ασχολούνται περεταίρω. Ως παιδαγωγοί οφείλουμε να εμφυσήσουμε πνοή ζώσα στα παιδιά, να τους μιλήσουμε για τις αξίες οι οποίες έχουν χαθεί τα τελευταία χρόνια γιατί εγώ πιστεύω ότι η κρίση είναι καθαρά αξιακή και μετά οικονομική.

3. Συνέντευξη με τη γραμματέα του Εξωραϊστικού και Πολιτιστικού Συλλόγου Αρχαίων Κλεωνών «Ο Φωκάς» κ. Πιπίλου Μαρία

Σ.Θ: Πώς ονομάζεται ο σύλλογος του οποίου είστε γραμματέας;

Π.Μ: Εξωραϊστικός και Πολιτιστικός Σύλλογος Αρχαίων Κλεωνών «Ο Φωκάς».

Σ.Θ: Πως πήρε αυτή την ονομασία;

Π.Μ: Ο Φωκάς είναι ένα ομώνυμο βουνό εδώ, σήμα κατατεθέν του χωριού.

Σ.Θ: Ποιος είναι ο σκοπός ίδρυσης αυτού του συλλόγου και από πόσα μέλη απαρτίζεται;

Π.Μ: Αυτή τη στιγμή είμαστε περίπου ενενήντα μέλη και ο σκοπός ήταν πολιτιστικά δρώμενα στο χωριό, από το 2001 έχει ιδρυθεί και εξωραϊσμός δηλαδή κάποια σημεία του χωριού να τα εξωραΐσουμε πλατείες, βρύσες, πλατάνια και όλα αυτά.

Σ.Θ: Ποιες είναι οι δραστηριότητες του Συλλόγου σήμερα;

Π.Μ: Έχει θεατρική ομάδα ενηλίκων και παιδική όπου παρουσιάζει κάθε χρόνο από ένα έργο μπορεί και δυο, τρία χορευτικά τμήματα παραδοσιακών χορών, τμήμα γυμναστικής, δράσεις και εκδηλώσεις όλο το χρόνο όπως την 25^η Μαρτίου, Γιορτή Γυναίκας, Μητέρας, Παραμονές Χριστουγέννων, χριστουγεννιάτικο χωριό όπου έχουμε χειροποίητες δημιουργίες από τις γυναίκες του χωριού, γλυκά, φαγητά, θεατρικά δρώμενα, χορευτικά, μουσικά, αφήγηση παραμυθιών και μοίρασμα δώρων σε όλα τα παιδάκια που βρίσκονται στην εκδήλωση.

Σ.Θ: Κάποιος μπορεί να γραφτεί στο Σύλλογο αν δεν κατάγεται από τις Αρχαίες Κλεωνές;

Π.Μ: Όχι να γραφτεί σαν μέλος, πρέπει να έχει κάποια σχέση με το χωριό, αυτό το λέει και το καταστατικό από παλιά. Στις εκδηλώσεις μας λαμβάνουν όλοι μέρος, ακόμη και στα θεατρικά μας μπορούμε να έχουμε ηθοποιούς από άλλα χωριά. Επίσης διοργανώνουμε τον Κλεώνεο

αγώνα, ένα αγώνας περίπου δέκα χιλιομέτρων κάθε χρόνο αρχές Ιουλίου, Χορευτικό συναπάντημα το ονομάζουμε, όπου το σύνθημα μας είναι και μια διαφορετική διαδρομή για να γνωρίζει ο κόσμος το χωριό ήδη μετράμε δεκαέξι χρόνια εκδηλώσεων, με μετάλλια, φαγητό και με δικά μας χορευτικά συγκροτήματα αλλά και από όλη την Ελλάδα. Στον Κλεώνεο αγώνα έχουμε αθλητές από όλη την Ελλάδα, γύρω στους τριακόσιους. Κάθε καλοκαίρι έχουμε την παρουσία ενός θεατρικού έργου των ενηλίκων και ενός παιδικού. Γιορτή σταφίδας , τη μαύρη την κορινθιακή η οποία γίνεται στα τέλη του Αυγούστου όπου συγκεντρώνονται πάνω από 2000 κόσμος. Στο ναό του Ηρακλή που έχουμε κάνουμε την πανσέληνο του Ιουλίου ή σε ένα ξωκλήσι.

Σ.Θ: Πως συντηρείται οικονομικά ο Σύλλογος;

Π.Μ: Από τις εκδηλώσεις και τις χορηγίες.

Σ.Θ: Οι χορηγίες από πού προέρχονται;

Π.Μ: Οι χορηγίες είναι από το δήμο, από την Περιφέρεια και πολλούς ιδιώτες, κυρίως χωριανούς οι οποίοι ζουν στην Αθήνα και ενθουσιάζονται με τις εκδηλώσεις και μας δίνουν σημαντικά πόσα. Οι δίκες μας εκδηλώσεις είναι δωρεάν, δεν υπάρχει είσοδος πουθενά και ξένα θέατρα να φέρουμε δεν υπάρχει είσοδος.

Σ.Θ: Με τους οινοποιούς έχετε κάποια συνεργασία;

Π.Μ: Στη γιορτή της σταφίδας μας δίνουν δωρεάν τα κρασιά τα οποία εμείς πουλάμε για να καλύψουμε τα έξοδα της γιορτής. Αυτή η γιορτή δεν είναι πανηγύρι, φτιάχνουμε φαγητά και γλυκά με σταφίδα τα οποία τα μοιράζουμε δωρεάν, έχουμε μάγειρα που μαγειρεύει, δρώμενα σχετικά με τη σταφίδα, έκθεση εργαλείων που χρησιμοποιούνταν για τον τρύγο.

Σ.Θ: Έχετε κάποιο μουσείο;

Π.Μ: Όχι δυστυχώς γιατί δεν έχουμε χώρο, στεγαζόμαστε στην πλατεία, σε έναν πολύ μικρό χώρο που μας έχει παραχωρήσει ο Δήμος.

Σ.Θ: Υπάρχουν καταλύματα για να φιλοξενηθούν οι επισκέπτες σας;

Π.Μ: Δυστυχώς δεν υπάρχουν χώροι να φιλοξενηθούν το βράδυ, υπάρχουν δυο τρία αίθρια τα οποία δεν μπορούν να τους φιλοξενήσουν όλους και ο κόσμος φεύγει. Για αυτό δεν υπάρχει τουρισμός στην περιοχή γιατί δεν υπάρχουν ξενοδοχεία.

Σ.Θ: Εννοείτε μόνο στις Αρχαίες Κλεωνές ή γενικότερα στο δήμο;

Π.Μ: Γενικότερα στο δήμο, έρχονται και φεύγουν, δεν μένουν για να αφήσουν και κάτι οικονομικά στην περιοχή.

Σ.Θ: Οι δραστηριότητες του Συλλόγου κατά τη διάρκεια της οικονομικής και της υγειονομικής κρίσης αντιμετώπισε προβλήματα;

Π.Μ: Η οικονομική κρίση δεν μας επηρέασε καθόλου, είχαμε τον ίδιο κόσμο στις εκδηλώσεις μας, τους ίδιους χορηγούς γιατί έβλεπαν ότι τα χρήματα τους έπιαναν τόπο γιατί έχουμε κάνει πολλά έργα και μέσα στο χωριό. Στην υγειονομική, από μόνοι μας πήραμε απόφαση και δεν κάναμε εκδηλώσεις γιατί δεν έπρεπε να κάνουμε. Για ενάμιση χρόνο δεν είχαμε κάνει εκδήλωση,

Σ.Θ: Σήμερα αντιμετωπίζετε κάποια προβλήματα;

Π.Μ: Δεν υπάρχει νεολαία, είναι βασικό πρόβλημα, για να αντικαταστήσει το συμβούλιο, γιατί δεκαοκτώ χρόνια έχουμε κουραστεί το συμβούλιο. Επιθυμούμε νέο αίμα το οποίο δεν υπάρχει στο χωριό να μας αντικαταστήσει.

Σ.Θ: Για ποιο λόγο δεν υπάρχει;

Π.Μ: Γιατί τα παιδιά φεύγουν για σπουδές, λόγω μείωσης του πληθυσμού γενικότερα, πριν από δεκαοκτώ χρόνια το δημοτικό σχολείο είχε εβδομήντα παιδάκια φέτος έχει δεκαοκτώ. Επίσης τα νέα παιδιά μετακομίζουν στην Αθήνα.

Σ.Θ: Τα αξιοθέατα στην ευρύτερη περιοχή πιστεύετε ότι αξιοποιούνται;

Π.Μ: Δεν αξιοποιούνται γιατί ο Ναός του Ηρακλή δεν έχει αξιοποιηθεί καθόλου, τον καθαρισμό του τον κάνει ο σύλλογος και όχι η Αρχαιολογία όπως όφειλε να τον κάνει. Ο Σύλλογος έχει ως πρόθεση να πληρώσει ένα σταντ που να δείχνει πως ήταν ο ναός και πως είναι σήμερα , εδώ και πέντε χρόνια δεν έχει υπάρξει ανταπόκριση από την αρχαιολογία παρά το γεγονός ότι θα το πληρώσουμε εμείς. Επίσης ήθελα να κάνω αίτηση για να πάρω κάποια χρήματα για το σύλλογο από το δήμο και δεν έκανα τη διαδικασία εξαιτίας της γραφειοκρατίας.

Σ.Θ: Ποια είναι η γνώμη σας για τις Μεγάλες Μέρες της Νεμέας;

Π.Μ: Οι Μεγάλες μέρες της Νεμέας σε σχέση με το παρελθόν δεν είναι ίδιες. Τα οίνοποιεία έχουν το δικό τους κοινό, έχουν τη μουσική τους, τη διαφήμιση τους αλλά είναι για αυτούς,

κάνουν πολύ ωραίες εκδηλώσεις. Υπάρχουν και τρεις ορχηστές έξω από τα τρία εστιατόρια, που είναι ο Οινοποιητικός Συνεταιρισμός να κάνει τις εκδηλώσεις του; Παλιά ήταν μια ορχήστρα, το κρασί ήταν δωρεάν αλλά πλήρωνες ότι άλλο κατανάλωνες, τότε ήταν γιορτή κρασιού, τώρα δεν είναι.

Σ.Θ: Ποια είναι η γνώμη σας για την Αναβίωση των Νέμεων Αγώνων;

Π.Μ: Πολύ καλή διοργάνωση αλλά χάνουν και αυτοί την αίγλη τους. Το 2022....

Σ.Θ: Μήπως λόγω Covid;

Π.Μ: Πιστεύω έχει να κάνει με την κούραση των μελών του και δεν βλέπουμε ανταπόκριση από τη νεολαία, και αυτό είναι το αδύνατο σημείο των συλλόγων και για αυτό σιγά σιγά θα έχουμε παρακμή. Τα παιδιά σήμερα είναι αλλού.

Σ.Θ: Οι άλλοι σύλλογοι στην ευρύτερη περιοχή;

Π.Μ: Οι άλλοι σύλλογοι είναι ανενεργοί.

Σ.Θ: Πόσοι είναι οι κάτοικοι στο χωριό;

Π.Μ: Περίπου πεντακόσιοι κάτοικοι.

4. Συνέντευξη με τον πρόεδρο του Συνδέσμου Οινοποιών ΠΟΠ Νεμέας κ. Βλάχο Νικόλαο

Σ.Θ: Πότε ιδρύθηκε ο Σύνδεσμος Οινοποιών ΠΟΠ Νεμέας;

Β.Ν: Ο Σύνδεσμος με τη νομική μορφή που έχει σήμερα, αστική μη κερδοσκοπική εταιρία, ιδρύθηκε το 2011 αλλά προϋπήρχε το 2004 με άλλη νομική μορφή.

Σ.Θ: Για ποιο λόγο ιδρύθηκε ο Σύνδεσμος;

Β.Ν: Ιδρύθηκε για την προβολή του κρασιού της Νεμέας , της ζώνης της Νεμέας και του πολιτισμού της, δηλαδή είχε τρεις σκοπούς.

Σ.Θ: Πόσα είναι τα μέλη του σήμερα;

Β.Ν: Ο Σύνδεσμος έχει περίπου σαράντα τρία μέλη , είναι όλα ιδιωτικά οινοποιεία, δεν αφορά τον οινοποιητικό συνεταιρισμό, δεν είναι μέλος μας, μόνο τα ιδιωτικά οινοποιεία.

Σ.Θ: Για ποιο λόγο δεν είναι μέλος ο Συνεταιρισμός;

B.N: Αυτό είναι δική του απόφαση δεν μπορούμε να τον υποχρεώσουμε.

Σ.Θ: Υπάρχει κάποια σχετική απαγόρευση;

B.N: Όχι λειτουργούν ανεξάρτητα παρόλο που συνεργαζόμαστε, δεν έχουμε θέμα συνεργασίας, μια χαρά συνεργαζόμαστε και ότι κάνουμε το κάνουμε από κοινού. Απλά αυτοί επειδή δεν υπάρχει άλλη αντιπροσώπευση των παραγωγών, των αμπελουργών δηλαδή, η αντιπροσώπευση τους γίνεται μέσα από το Συνεταιρισμό της Νεμέας, γιατί είναι μέλη του Συνεταιρισμού οι παραγωγοί. Οπότε παίζει το ρόλο του παραγωγού, ο Συνεταιρισμός αφορά μόνο τους αγρότες.

Σ.Θ: Έχετε σκοπό την προώθηση του πολιτισμού, με ποιον τρόπο το κάνετε αυτό;

B.N: Πέρα ότι χορηγούμε χρήματα, τα οινοποιεία τα διαθέτουμε για πολιτιστικές εκδηλώσεις όπως για βραδιά κλασσικής μουσικής, χορηγούμε κρασί, παντρεύουμε εκδηλώσεις, δηλαδή έχουμε κάνει τις Μεγάλες Μέρες Νεμέας όπου γίνονται γευσιγνωσίες, λογοτεχνικές βραδιές, συναυλίες κλπ.

Σ.Θ: Υπάρχει συνεργασία με το δήμο Νεμέας και σε ποιο βαθμό;

B.N: Έχουμε καλή συνεργασία, ο Δήμος είναι χορηγός σε εκδηλώσεις που κάνουμε εμείς. Όταν έχουμε μια οινική εκδήλωση και δεν μπορούμε ένα μέρος να το καλύψουμε εμείς οικονομικά, το καλύπτει ο Δήμος.

Σ.Θ: Εσείς σε ποιες εκδηλώσεις μπαίνετε ως χορηγός;

B.N: Εμείς σε οποιαδήποτε πολιτιστική εκδήλωση μπαίνουμε χορηγοί κατά τη διάρκεια του χρόνου, π.χ. στον ποδηλατικό γύρο.

Σ.Θ: Από τα οινοποιεία ,πόσα είναι επισκέψιμα;

B.N: Πάνω από τα μισά είναι επισκέψιμα, μπορεί κάποια οινοποιεία να είναι πιο οργανωμένα, να έχουν οινοτουρισμού που λέμε, να παρέχουν τουριστικές υπηρεσίες ακόμη και αν δεν είναι πολυτελείς να τα επισκεφτεί και να δοκιμάσει κρασί. Στο οινοποιείο Σεμέλη υπάρχουν οκτώ κλίνες όπου οι επισκέπτες μπορούν εάν το επιθυμούν να διανυκτερεύουν, αλλά νομίζω ότι οι κρατήσεις γίνονται μόνο σε γκρουπ τουριστών.

Σ.Θ: Θεωρείτε ότι ο τουρισμός είναι επαρκώς ανεπτυγμένος στην περιοχή σας;

B.N: Νομίζω ότι βρίσκεται ακόμα στην αρχή, μπορεί να έχουμε αρκετό κόσμο γιατί η Νεμέα με όλο αυτό τον πολιτιστικό πλούτο που έχει κι επειδή γειτνιάζει με την Αθήνα και η πρόσβαση είναι εύκολη θα μπορούσε να αναπτυχτεί ο Οινοτουρισμός. Βέβαια αυτό προϋποθέτει μια πολύ καλή επικοινωνία, μια πολύ καλά οργανωμένη προσπάθεια, βέβαια ο Σύνδεσμος δεν μπορεί να οργανωθεί σε αυτό γιατί δεν έχει τα απαραίτητα χρήματα. Προβλέπεται να γίνουν ομάδες διαχείρισης και προστασίας της ζώνης οι οποίες θα χρηματοδοτούνται από το κράτος, αυτός ο φορέας ελπίζω να γίνει μέχρι το τέλος του χρόνου.

Σ.Θ: Ποια προβλήματα αντιμετωπίζετε ως κλάδος;

B.N: Ο κλάδος του κρασιού έχει αρκετά προβλήματα, όλοι αντιμετωπίζουμε τον αθέμιτο ανταγωνισμό, το no name κρασί, που κυκλοφορεί χωρίς τιμολόγια και έχει κάνει μεγάλη ζημιά στα οινοποιεία τα οποία λειτουργούν νόμιμα γιατί γινόμαστε μη ανταγωνιστικοί. Αντιμετωπίζουμε προβλήματα με το κράτος, διαχρονικά δηλαδή δεν κάνει σωστά τη δουλειά του, μετά εμείς ως φορέας δεν έχουμε τη δυνατότητα να ελέγξουμε την περιοχή μας. Νομίζω βέβαια ότι σε μερικά χρόνια η Νεμέα θα έχει πολύ μεγάλη ανάπτυξη. Η Νεμέα είναι ένα χωριό και έχει τη νοοτροπία που έχουν τα χωριά, το καθετί καινούριο τους φαίνεται περίεργο, είναι καχύποπτοι σε ότι νέο φέρνεις, οι παραγωγοί νομίζουν ότι εμείς θέλουμε το κακό τους, Όμως δεν ισχύει αυτό, εμείς θέλουμε να έχουμε επιτυχημένους παραγωγούς γιατί αν φύγουν οι παραγωγοί τι θα κάνουμε; Που θα βρούμε τα αμπέλια να κάνουμε κρασιά; Θέλουμε ο παραγωγός να παραμείνει στο χωράφι και να είναι ευχαριστημένος αλλά οι συνθήκες δεν επιτρέπουν με τις περιπέτειες που έχουμε περάσει όλα αυτά τα χρόνια από το 2010 με την οικονομική κρίση, μια κρίση που έχει επηρεάσει και τους παραγωγούς και τα οινοποιεία. Δεν μπορούμε να ικανοποιήσουμε τους παραγωγούς γιατί οι επιχειρήσεις μας βάλονται από τα κρατικά μέτρα. Ίσως στο μέλλον να εξομαλυνθεί η κατάσταση, αν περάσει η οικονομική κρίση.

Σ.Θ: Κατά τη διάρκεια του Covid είχατε πρόβλημα;

B.N: Ναι όλα τα οινοποιεία είχαν τεράστιο πρόβλημα, γιατί ο Covid δεν ήταν μόνο στην Ελλάδα, και υπάρχουν οινοποιεία τα οποία κάνουν εξαγωγές. Όταν ξέσπασε η επιδημία η πρώτη κίνηση των κρατών ήταν να κλείσουν την εστίαση, εκεί που διοχετεύεται το κρασί. Μετά μας έμειναν τα supermarket αλλά κι εκεί χρειάζονται πάρα πολλά χρήματα. Μειώθηκε λοιπόν η ζήτηση αλλά και ο τζίρος 30% -50%.

Σ.Θ: Ποια εποχή υπάρχει μεγαλύτερη ζήτηση για κρασί;

B.N: Από το Πάσχα των καθολικών μέχρι τα τέλη Νοεμβρίου.

Σ.Θ: Ποια είναι τα δυνατά και ποια τα αδύναμα σημεία της περιοχής;

B.N: Το δυνατό σημείο της περιοχής είναι η γεωγραφική της θέση, πολύ κοντά στην πρωτεύουσα αλλά και σε άλλους αρχαιολογικούς χώρους. Κοντά είναι οι Μυκήνες, η Επίδαυρος, η Αρχαία Κόρινθος, το Ναύπλιο, δηλαδή κάποιος μπορεί να μείνει στη Νεμέα και να επισκεφτεί και άλλες ωραίες περιοχές. Το κρασί και ο αρχαιολογικός πλούτος είναι το δυνατό μας σημείο. Τα αδύναμα σημεία είναι ότι δεν έχουμε τη δυνατότητα να φιλοξενήσουμε κόσμο. Εν εξελίξει χτίζονται τρία ξενοδοχεία, ένα μεσαίο και δύο μικρά, συνολικά θα έχει η περιοχή σαράντα κλίνες και καμία δεκάρια airbnb. Τη δεκαετία του 1960 γκρεμιστήκαν τα πετρόχιστα σπίτια οπότε λείπει το παραδοσιακό στοιχείο από τα σπίτια. Επίσης υπάρχει σοβαρό πρόβλημα με την καθαριότητα και τη χωματερή. Εδώ και δέκα χρόνια έχει δημιουργηθεί ρυμοτομικό σχέδιο για την ανάπλαση της πόλης και ακόμη δεν έχει ξεκινήσει, υπάρχει δηλαδή ένα σχέδιο πόλης προκειμένου η Νεμέα να γίνει ομορφότερη. Τα βασικά προβλήματα που έχουν όλες οι μικρές πόλεις στην Ελλάδα.

Σ.Θ: Το φράγμα του Ασωπού υπάρχει περίπτωση να επηρεάσει το μικρόκλιμα της περιοχής;

B.N: Μια ακόμη δραματική ιστορία, στο ελάχιστο θα το επηρεάσει, όμως θα επηρεάσει την επισκεψιμότητα της περιοχής, θα την αυξήσει σε πολύ μεγάλο βαθμό. Θα έχουμε και Περιπατητικό τουρισμό όπως στη λίμνη Δόξα θα μπορέσουν σε συνδυασμό με τον Οινοτουρισμό να δώσουν κίνητρα για να φτιαχτούν περισσότερα καταλύματα, θα δώσει ώθηση στη Νεμέα. Με τη διαφορά ότι αυτό το έρημο το φράγμα εδώ και τουλάχιστον δεκαπέντε χρόνια που ξεκίνησε η κατασκευή του, έχει φτάσει στο 75% και τα τελευταία τέσσερα χρόνια έχει σταματήσει η κατασκευή του, έχει εγκαταλειφτεί από την εταιρία που το έφτιαχνε, έπρεπε να είχε παραδοθεί το 2019-2020 και να γεμίζει νερό. Μετά το 2019 δεν έχει γίνει τίποτα. Και δεν αφορά μόνο τη Νεμέα γιατί έχει κηρυχτεί σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης όλη η Βόχα γιατί δεν έχουν νερό ούτε να πιουν, ούτε να καλλιεργήσουν ούτε για τα καταλύματα. Κινδυνεύει όχι μόνο η παραγωγή αλλά και ο τουρισμός από το Κιάτο μέχρι την Κόρινθο.

Σ.Θ: Τι θα προτείνατε ως λύσεις για τα προβλήματα;

B.N: Από το 2017 έχει ψηφιστεί ένας νόμος που προβλέπει τη δημιουργία ενός οργανισμού ο οποίος θα ασχολείται με την προώθηση κρασιού, πολιτισμού και με τον έλεγχο της οινικής ζώνης. Στους αμπελώνες σε όλο τον κόσμο υπάρχει αυτός ο οργανισμός, στην Ελλάδα προβλέπεται στο νομό περί συνεταιρισμών, όμως δεν συμμορφωθήκαμε προς τις ευρωπαϊκές

επιταγές και δεν έχει εφαρμοστεί ο νόμος. Άμεση συνέπεια αυτού να μας «εκβιάζουν» ότι θα πληρώνουμε πρόστιμο. Κανένας υπουργός γεωργίας δεν ασχολήθηκε με το θέμα. Όμως το πρώτο και βασικό είναι ότι αυτός ο οργανισμός που θα έχει την οικονομική δύναμη να κάνει όλα αυτά που δεν μπορεί να κάνει ο σύνδεσμος. Από αυτό εξαρτάται και η ανάπτυξη της Νεμέας. Είμαστε μέλη της Ε.Ε και πρέπει να εφαρμόσουμε τις καλές πρακτικές.

Σ.Θ: Ποιο είναι το μορφωτικό επίπεδο στην περιοχή;

Β.Ν: Είναι το μέσο μορφωτικό επίπεδο ,όπως σε κάθε επαρχιακή πόλη. Η διαφορά της Νεμέας με τις άλλες περιοχές είναι ότι εδώ υπάρχει πολύ εξειδικευμένο προσωπικό, οι περισσότεροι ιδιοκτήτες οινοποιείων έχουν σπουδάσει Οινολογία στη Γαλλία, άνθρωποι με ευρύτατες γνώσης, πολυταξιδεμένοι που φέρουν νέες ιδέες στη Νεμέα.

5. Συνέντευξη με τον κ. Γαστουνιώτη Νικόλαο επιχειρηματία Νεμέας

Σ.Θ: Σε ποιο τομέα δραστηριοποιείστε ως επιχειρηματίας;

Γ.Ν: Είμαι αγρότης, καλλιεργώ Αγιωργίτικο και Ροδίτη, το οινοποιώ στο Οινοποιείο Καραμήτσου και το διοχετεύω στην αγορά. Παράλληλα διατηρώ ένα mini market στο κέντρο της Νεμέας με την επωνυμία Γαστουνιώτης .

Σ.Θ: Κατά τη διάρκεια των πολιτιστικών δρωμένων παρατηρείτε να υπάρχει άνοδος του τζίρου στην επιχείρησή σας;

Γ.Ν: Ναι ανεβαίνει ο τζίρος, καταρχήν έρχεται ξένος κόσμος, κάποιοι μένουν εδώ σε κάποια ενοικιαζόμενα δωμάτια και σαφώς αυτοί οι άνθρωποι θα ψωνίσουν και από το κατάστημα μου.

Σ.Θ: Υπάρχει εμπορικός σύλλογος στη Νεμέα;

Γ.Ν: Υπάρχει αλλά υπολειτουργεί τώρα, σαν εμπορικός σύλλογος μέχρι πρότινος συμμετείχε σε πολλά πράγματα, εγώ σαν ιδιώτης είμαι εθελοντής στους Νέμεους Αγώνες. Προ Κορονοϊού γίνονταν κάποιες δράσεις σε συνεργασία με το Δήμο, παλιά η γιορτή του κρασιού γινόταν στο γήπεδο, μετά στο Συνεταιρισμό, βασικά προσπαθούν να την κάνουν μέσα στη Νεμέα για να δουλέψουν και τα καταστήματα της Νεμέας.

Σ.Θ: Δεδομένου ότι επισκέπτεται κόσμος την περιοχή θεωρείτε ότι είναι ανεπτυγμένος ο Τουρισμός στην περιοχή;

Γ.Ν: Όχι αυτή τη στιγμή κατασκευάζονται τρία ξενοδοχεία στην περιοχή, προς το παρόν υπάρχουν airbnb, ενώ υπάρχουν και ακίνητα τα οποία νοικιάζονται με το χρόνο. Δεν υπάρχουν καταλύματα αρκετά για να φιλοξενήσουν κόσμο, θα πρέπει να πάνε Άργος ή Κόρινθος.

Σ.Θ: Η ανάπλαση στην οδό Δερβενακίων θεωρείτε ότι θα συμβάλει στην οικονομική ανάπτυξη της περιοχής;

Γ.Ν: Ότι φτιάχνεται είναι για καλό, προσελκύει κόσμο, προσελκύει πολλά πράγματα.

Σ.Θ: Ποια θεωρείτε ότι είναι τα αξιοθέατα τα οποία πρέπει να επισκευτεί ένας τουρίστας

Γ.Ν: Η Αρχαία Νεμέα, η Παναγιά, Οι τάφοι των Αηδονιών, μια βόλτα στα αμπέλια.

Σ.Θ: Ο Δορυφορικός σταθμός;

Γ.Ν: Ο δορυφορικός σταθμός είναι κάτι καινούριο, αξιοθέατο λέμε κάτι παλιό έτσι πιστεύω εγώ.

Σ.Θ: Έχετε ακούσει ότι θα γίνει ένα θεματικό πάρκο με τους άθλους του Ηρακλή;

Γ.Ν: Ναι το έχω ακούσει, είναι στα σχέδια για να γίνει, εάν γίνει αυτό το πάρκο γιατί εξαρτάται από τη δημοτική αρχή και έρχονται εκλογές, θα έρθει πάνω από το διπλάσιο κόσμος. Στο Μουσείο στην Αρχαία Νεμέα δεν υπάρχει κάποια υποδομή, ο κόσμος πάει και φεύγει. Όταν θα γίνει το πάρκο θα μπει ο τουρίστας και μέσα στη Νεμέα, θα κάνει και μια βόλτα. Όταν θα μπει κόσμος μέσα ο κάθε επιχειρηματίας θα θελήσει να φτιάξει το χώρο του, να το μεγαλώσει, θα φτιάξει άλλα πράγματα. Ο ξένος και τη σκόνη του να αφήσει είναι καλό. Όποιος και να περάσει, πάρει δεν πάρει κάτι και να φύγει, εκείνο που θα δει θα το πει κάπου αλλού και θα έρθουν κάποιοι άλλοι.

Σ.Θ: Θεωρείτε ότι προβάλλεται η περιοχή όπως της αξίζει;

Γ.Ν: Όχι και πρώτα από όλα φταίμε εμείς οι ίδιοι που δεν μπορούμε να προβάσουμε την περιοχή μας. Κάποτε, όταν κάναμε ποδηλατικό γύρο, όλοι εμείς οι Νεμεάτες κοροϊδεύαμε τους ποδηλάτες, όμως εμείς έπρεπε να σεβαστούμε το χόμπι του και να το αξιοποιήσουμε για να επωφεληθούμε κι εμείς. Οι τουρίστες περνούν, δεν μένουν Νεμέα, και πρέπει να αλλάξει η νοοτροπία των ντόπιων και για να συμβεί αυτό θα πρέπει οι τουρίστες να μείνουν Νεμέα και οι ντόπιοι να τους αφουγκραστούν, η νοοτροπία για να αλλάξει θα πρέπει ο τουρίστας να επικοινωνήσει με τον ντόπιο. Πιστεύω ότι τα νέα παιδιά τα οποία θέλουν να μείνουν στη Νεμέα

θα πρέπει να κάνουν σεμινάρια για να μπορέσουν να κατανοήσουν τον τουρίστα που επισκέπτεται την περιοχή.

Σ.Θ: Για να συμβεί αυτό προϋποθέτει να υπάρχει κλίμα συνεννόησης, συνεργασίας μεταξύ των Νεμεατών. Υπάρχει;

Γ.Ν: Υπήρχαν παλιά οι συνεταιρισμοί, τους οποίους εγώ τους έζησα στη δύση τους. Οι συνεταιρισμοί ήταν ένα παρακλάδι του κυβερνών κόμματος, με την εναλλαγή των κυβερνήσεων δεν υπήρχε μια σταθερή πορεία των συνεταιρισμών και εξαιτίας αυτών πολλοί παραγωγοί ζημιώθηκαν, πλέον υπάρχει φόβος και δεν θέλουμε συνεταιρισμούς. Η ζωή όμως άλλαξε και πρέπει να κάνουμε συνεταιρισμούς αλλά όχι με τη μορφή που ήταν παλιά. Εάν είχαμε ενώσει τις δυνάμεις μας θα ήμασταν όλοι πολύ καλύτερα.

Σ.Θ: Μα υπάρχει ένας Συνεταιρισμός σήμερα στη Νεμέα...

Γ.Ν: Ναι ο Οινοποιητικός στον οποίο ανήκω κι εγώ, ο οποίος τα καλά τα χρόνια πηγαίναμε όλο το σταφύλι, το πουλάγαμε και πληρωνόμασταν. Το θέμα είναι ότι και αυτός ο Συνεταιρισμός ήταν ένα παρακλάδι των κομμάτων, σήμερα δεν πληρώνει γιατί ότι πουλάει δίνει στους παραγωγούς, οι έμποροι όμως έχουν ένα κεφάλαιο, πουλάνε το κρασί, έχουν ένα κεφάλαιο, σου πουλάνε το σταφύλι σε δυο τρεις δόσεις και τελείωσε το θέμα, έχουν σταματήσει πλέον να πηγαίνουν στο συνεταιρισμό και πάνε στους έμπορους.

Σ.Θ: Έχει σταματήσει να είναι μεσάζων ο Συνεταιρισμός;

Γ.Ν: Ναι, είναι τρία μεγάλα οινοποιεία εδώ τα οποία κάνουν για τον Μπουτάρη και τον Κουρτάκη «φασόν κρασί», ο Συνεταιρισμός ναι μεν πούλαγε τα δικά του έκανε και «φασόν» στον Μπουτάρη και τον Κουρτάκη και το κέρδος ήταν καλό όμως λόγω κάποιων ζημιών σταμάτησε. Επίσης η νοοτροπία του αγρότη ήταν δεν θα τρυγήσω το αμπέλι μου γιατί θα εισπράξω αποζημίωση, για να μείνει ο Κουρτάκης χωρίς κρασί και να το πληρώσει πιο ακριβά. Ο Χ Κουρτάκης είναι έμπορος, εάν δεν βρει σταφύλι από Νεμέα, θα βρει από αλλού. Νομίζαμε ότι είχαμε χρυσό στα χέρια μας, ναι είναι χρυσός όμως δεν είναι και ο top. Χρυσός είναι όταν τον αξιοποιείς σωστά, όταν νομίζουμε ότι έχουμε χρυσό, δεν έχουμε τίποτα. Οι επιδοτήσεις παλιά ήταν καλές και αυτό δημιούργησε την όλη κατάσταση. Εγώ ξεκίνησα με τα κρασιά πριν είκοσι δύο χρόνια, θυμάμαι περίμενα δυο μέρες στην ουρά έξω από το συνεταιρισμό για να ξεφορτώσω τα σταφύλια και σιγά σιγά ξεκίνησα να τα οινοποιώ εγώ ο ίδιος. Το θέμα είναι ότι έπεσε ο Συνεταιρισμός εξαιτίας των έμπορων οι οποίοι ήταν καλύτερα οικονομικά. Και φτάσαμε στο σημείο να λέμε που το πήγες το σταφύλι; Στο τάδε οινοποιείο, στο άλλο

οινοποιείο και στη «Χαβούζα». «Χαβούζα» λέγαμε το Συνεταιρισμό το δηλαδή το μαγαζί το δικό μας. Εάν δεν υπήρχε ο Συνεταιρισμός ή αν κλείσει τα σταφύλια θα τα πετάμε στο ρέμα. Δεν πρέπει με τίποτα να κλείσει γιατί θα προκαλέσει δυσφήμιση στο κρασί της Νεμέας.

Σ.Θ: Σήμερα σε τι κατάσταση είναι ο Συνεταιρισμός;

Γ.Ν: Σε μια μέτρια κατάσταση, ούτε ότι πάει να κλείσει ούτε ότι πάει καλά. Βασικά πρέπει να αλλάξουμε νοοτροπία, πρέπει να πάρουμε χαμπάρι ότι ζούμε σε μια περιοχή η οποία είναι η «γη της επαγγελίας» αλλά χρειαζόμαστε άτομα με τις κατάλληλες γνώσεις και εμπειρίες να μας βοηθήσουν να αξιοποιήσουμε τον τόπο μας με τον καλύτερο δυνατό τρόπο. Επίσης ο ένας χρειάζεται τον άλλον είμαστε μια αλυσίδα.

Σ.Θ: Ποια είναι γνώμη σας για το Σ.Ο.Ν;

Γ.Ν: Ο Σ.Ο.Ν έχει προχωρήσει πολύ και έχει κάνει πάρα πολλά πράγματα.

Σ.Θ: Κατά τη διάρκεια της οικονομικής κρίσης, πως ήταν η κατάσταση στη Νεμέα;

Γ.Ν: Την οικονομική κρίση που είχε όλη η Ελλάδα, η Νεμέα δεν την είχε, πούλαγε το σταφύλι της γιατί κατά 80% η κύρια απασχόληση είναι η γεωργία. Τα τελευταία δύο χρόνια έχει καταλάβει κρίση λόγω ζημιών που έχουν γίνει και οι αποζημιώσεις ήταν μικρές ενώ κάποιιοι δεν πήραν καθόλου αποζημίωση.

Σ.Θ: Τι πληθυσμό έχει η περιοχή;

Γ.Ν: Παρέα με τα χωριά γύρω στους πέντε χιλιάδες. Ένας δήμος είμαστε και δεν μπορούμε να τον αξιοποιήσουμε όπως θέλουμε. Την Ελλάδα την ξέρει όλος ο κόσμος έκτος από τους Έλληνες, το ίδιο ισχύει και στη Νεμέα. Η παλιά νοοτροπία ήταν όχι σπουδές αλλά δημιουργία περιουσίας και να την κρατήσαμε. Το χρήμα γενικότερα μας έχει χαλάσει. Πριν είκοσι χρόνια περίπου ένας αγρότης αν είχε είκοσι με τριάντα στρέμματα αμπέλι ή σταφίδα, με τρεις μήνες εργασία το χρόνο μπορούσε να ζήσει την οικογένεια του ενώ σήμερα με περισσότερα στρέμματα τα πράγματα είναι πιο δύσκολα.

Σ.Θ: Για την τουριστική ανάπτυξη της περιοχής, τι έχετε να πείτε;

Γ.Ν: Το 1981 με το σεισμό γκρεμίστηκε όλη η Νεμέα, κτίστηκαν νέα σπίτια , τα περισσότερα είναι διώροφα, από πάνω είναι σπίτι και από κάτω αποθήκη, όλοι μπορούν την αποθήκη να την διαμορφώσουν και να την εκμεταλλευτούν ως Airbnb. Η αντίληψη είναι η εξής , εγώ να κάνω

airbnb αλλά θα έρθει κόσμος στη Νεμέα; Μα πως θα έρθει αν δεν έχει που να μείνει; Εγώ την έχω πατήσει μια φορά με καλλιέργεια σαλιγκαριών...

Σ.Θ: Ποια είναι η γνώμη σας για το φράγμα του Ασωπού;

Γ.Ν: Το φράγμα του Ασωπού μια ξεκινάει μια σταματάει, έχει να κάνει με τους κατασκευαστές και τους διαγωνισμούς.

Σ.Θ: Τι θα θέλατε να προσθέσετε στην κουβέντα μας;

Γ.Ν: Εμείς οι ίδιοι οι Νεμεάτες είμαστε απειλή για τον τόπο μας, όλοι ξέρουν τη Νεμέα έκτος από εμάς. Επίσης σαν αγρότες αντιμετωπίζουμε προβλήματα, φανταστείτε ότι παλιά ο παππούς φύτευε το αμπέλι και το έβρισκαν και τα εγγόνια του ενώ τώρα κάθε είκοσι χρόνια πρέπει να φυτεύεται νέο αμπέλι για να αποδίδει, τα φυτά είναι υβρίδια. Υπάρχουν χωράφια στην περιοχή τα οποία δεν καλλιεργούνται, είναι παρατημένα. Επίσης πρέπει όλοι να φροντίζουμε για την εξασφάλιση της ποιότητας του κρασιού μας. Ακόμη σε θέσεις κλειδιά να μην διοικούν άτομα που δεν έχουν την κατάλληλη εμπειρία και γνώσεις, αλλά τις κατέχουν γιατί τους στηρίζουν οι φίλοι τους.

4.2 S.W.O.T Ανάλυση

Δυνατά σημεία –Αδύναμα σημεία

Μέσα από την έρευνα που πραγματοποιήθηκε κάποια από τα δυνατά σημεία είναι η μεγάλη και καλή φήμη της περιοχής χάρη στην ιστορία, τα αρχαιολογικά μνημεία και το μουσείο που έχει βραβευτεί με το Σήμα Ευρωπαϊκής Πολιτιστικής Κληρονομιάς. Η οινική παραγωγή και το προϊόν Π.Ο.Π Αγιωργίτικο επίσης αποτελούν τεράστια δύναμη για τη δημοτική ενότητα αλλά και η διοργάνωση πολιτιστικών δρώμενων από συλλόγους καθόλα τη διάρκεια του χρόνου προσελκύει πολλούς επισκέπτες, διαδίδει την κουλτούρα του εθελοντισμού και της συνεργασίας μεταξύ δημοσίων και ιδιωτικών φορέων.

Τα αδύναμα σημεία είναι αρχικά η νοοτροπία των γηγενών, η έλλειψη ενημέρωσης σχετικά με διάφορες μορφές εναλλακτικού τουρισμού, πέρα από τον οινοτουρισμού οι οποίοι δύσκολα αποδέχονται κάθε τι καινούριο, δείχνουν καχυποψία και δύσκολα αλλάζουν συνήθειες, δύσκολα προσαρμόζονται σε νέες συνθήκες ενώ σε θέσεις κλειδιά προωθούνται άτομα βάσει των κοινωνικών δικτύων που διαθέτουν και όχι των προσόντων που απαιτούνται. Η έλλειψη

χρημάτων της Δημοτικής Αρχής, η μικρή οικονομική ενίσχυση από άλλους φορείς του Δημοσίου δυσκολεύουν την άσκηση πολιτιστικής πολιτικής. Επίσης η κουλτούρα φιλοξενίας δεν είναι ιδιαίτερα διαδεδομένη, η τουριστική προβολή του τόπου, ακόμη και μέσω του διαδικτύου είναι μικρή, η έλλειψη καταλυμάτων, ακόμη και τα αξιοθέατα δεν αξιοποιούνται σωστά, η περιορισμένη συμμετοχή των νέων στα του πολιτισμού και ο μικρός αριθμός των ενεργών συλλόγων αποτελούν αποθαρρυντικά στοιχεία. Γενικότερα έχει δοθεί έμφαση στον πρωτογενή και δευτερογενή τομέα παραγωγής και όχι στον τριτογενή.

Ευκαιρίες-Απειλές

Στην περιοχή, εδώ και χρόνια κατασκευάζεται το φράγμα του Ασωπού το οποίο με την ολοκλήρωση του θα λύσει το πολύ σοβαρό πρόβλημα της άρδευσης που αντιμετωπίζουν οι αγρότες της δυτικής Κορινθίας ενώ ταυτόχρονα θα προσελκύσει και πολλούς επισκέπτες αναπτύσσοντας και άλλες μορφές εναλλακτικού τουρισμού καθώς μπορεί να γίνει ένα τουριστικό αξιοθέατο, τρία ξενοδοχεία κατασκευάζονται στη Νεμέα ενώ τα καταλύματα μπορούν να αυξηθούν και μέσω της πρακτικής του αίτησης, το σχέδιο ανάπλασης της πόλης θα δώσει νέα πνοή στην πόλη της Νεμέας όπως επίσης και η προοπτική να κατασκευαστεί ένα θεματικό πάρκο με τους δώδεκα άθλους του Ηρακλή, εάν κατασκευαστεί θα δώσει μεγάλη ώθηση στον τουρισμό αλλά και θέσεις εργασίας.

Αρχικά απειλές προέρχονται από αυτά που άφησαν πίσω η οικονομική και η υγειονομική κρίση που πέρασε η χώρα μας, εν συνεχεία η χρονοβόρα γραφειοκρατία έχει δράσει κατασταλτικά για την όποια προσπάθεια ανάπτυξης της τοπικής οικονομίας, η εναλλαγή κυβερνήσεων και ατόμων στη δημοτική αρχή, όπως επίσης και η έλλειψη αξιοκρατίας, έχουν προκαλέσει καθυστέρηση στην εφαρμογή νόμων/ κανονισμών (Απουσία ομάδων διαχείρισης και προστασίας προϊόντων ΠΟΠ/ΠΓΕ/ΕΠΙΠ) και στην παράδοση έργων, ενώ το πρόβλημα της διαχείρισης των απορριμμάτων δεν έχει ακόμη λυθεί. Οι νέοι μένουν αδιάφοροι σε όλα αυτά και μετακινούνται προς άλλες πόλεις για εύρεση εργασίας ή συνέχιση σπουδών.

ΔΥΝΑΤΑ ΣΗΜΕΙΑ	ΑΔΥΝΑΜΑ ΣΗΜΕΙΑ
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Μεγάλη και καλή φήμη ▪ Σήμα Ευρωπαϊκής πολιτιστικής κληρονομιάς ▪ Ιστορία ▪ Μουσείο ▪ Αρχαιολογικοί χώροι ▪ Οινική παραγωγή ▪ Προϊόν ΠΟΠ το Αγιωργίτικο ▪ Διοργάνωση πολιτιστικών εκδηλώσεων όλο το χρόνο ▪ Μεγάλη επισκεψιμότητα τουριστών όχι μόνο από τη χώρα μας αλλά και από όλο τον κόσμο ▪ Λειτουργία συλλόγων ▪ Εθελοντική συμμετοχή πολιτών ▪ Συνεργασία δήμου και ιδιωτικών φορέων ▪ Ιδιωτικές δωρεές και χορηγίες 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Νοοτροπία ▪ Η έλλειψη ενημέρωσης σχετικά με διάφορες μορφές εναλλακτικού τουρισμού, περα από τον οινοτουρισμού ▪ Έλλειψη χρημάτων Δημοτικής Αρχής ▪ Μικρή οικονομική συμμετοχή άλλων δημοσίων φορέων ▪ Μικρή τουριστική προβολή ▪ Έλλειψη καταλυμάτων ▪ Η προβολή της περιοχής στο διαδίκτυο ▪ Περιορισμένη συμμετοχή νέων ανθρώπων στα πολιτιστικά δρώμενα ▪ Μικρός αριθμός ενεργών συλλόγων ▪ Αξιοποίηση τουριστικών αξιοθέατων ▪ Κουλτούρα φιλοξενίας ▪ Έχει δοθεί έμφαση στον πρωτογενή και δευτερογενή τομέα παραγωγής και όχι στον τριτογενή
ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ	ΑΠΕΙΛΕΣ
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Η κατασκευή του φράγματος του Ασωπού ▪ Κατασκευή ξενοδοχειακών μονάδων ▪ Σχέδιο ανάπτυξης πόλης 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Οικονομική κρίση ▪ Υγειονομική κρίση ▪ Κρατική Γραφειοκρατία ▪ Διαχείριση απορριμμάτων ▪ Εναλλαγές στη δημοτική αρχή

<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ανάπτυξη airbnb ▪ Δημιουργία Θεματικού Πάρκου Ηρακλή ▪ Ανάπτυξη διαφόρων μορφών εναλλακτικού τουρισμού 	<p>και γενικότερα κυβερνήσεων</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Έλλειψη αξιοκρατίας ▪ Απουσία ομάδων διαχείρισης και προστασίας προϊόντων ΠΟΠ/ΠΓΕ/ΕΠΣΠ ▪ Αδιαφορία νέων ▪ Εσωτερική μετανάστευση νέων ▪ Καθυστέρηση στην εφαρμογή νόμων και κανονισμών ▪ Καθυστέρηση στην παράδοση έργων
--	---

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΕΜΠΤΟ

Συμπεράσματα – Προτάσεις

5.1 Συμπεράσματα

Ο πολιτισμός, με το σύνθετο περιεχόμενό του, συμβάλει σημαντικά στην οικονομική ανάπτυξη κάθε τόπου. Η Δημοτική Ενότητα Νεμέας έχει κοινά χαρακτηριστικά με τις υπόλοιπες περιοχές του νομού Κορινθίας, διαθέτει εξαιρετικό μικρό-κλίμα, γόνιμο έδαφος και ιστορικό πλούτο. Αποτελεί έναν ευλογημένο τόπο όπου ευδοκούν διάφορες καλλιέργειες κυρίως όμως η ποικιλία του Αγιωργίτικου, το ομώνυμο κρασί.

Στην υπό εξέταση δημοτική ενότητα έχει δοθεί έμφαση στην ανάπτυξη του πρωτογενούς και του δευτερογενούς τομέα παραγωγής και όχι στον τριτογενή τομέα που περιλαμβάνει για τη συγκεκριμένη περιοχή την ανάπτυξη του συμβατικού αλλά και του εναλλακτικού τουρισμού.

Όμως και η παραγωγή στον πρωτογενή τομέα φαίνεται να περνάει κρίση γιατί υπάρχουν καλλιεργήσιμα χωράφια τα οποία έχουν εγκαταλειφτεί. Ο τομέας της μεταποίησης φαίνεται να πηγαίνει καλά και συγκεκριμένα τα οινοποιεία δεν παράγουν μόνο κρασί αλλά διοργανώνουν και πολιτιστικά δρώμενα ενώ συνδράμουν και στην ανάπτυξη του οινοτουρισμού. Η πλειοψηφία των πληροφορητών αναφέρθηκε στον οινοτουρισμό και όχι σε άλλες μορφές τουρισμού, επομένως αυτό ενισχύει την άποψη ότι η προτεραιότητα στην τοπική αυτή οικονομία έχει δοθεί στην οινική παραγωγή.

Κατά την αναζήτηση πληροφοριών στο διαδίκτυο πολλά από τα δρώμενα και τα αξιοθέατα δεν εμφανίζονται ή προβάλλονται όπως θα έπρεπε. Στη σελίδα του Δήμου αναφέρονται σύλλογοι οι οποίοι δεν είναι πλέον ενεργοί και ο μόνος δραστήριος Σύλλογος, αυτός των Αρχαίων Κλεωνών, δεν είναι καταχωρημένος, την ύπαρξη του οποίου πληροφορήθηκα, κατά τη διάρκεια της συνέντευξης, από τον κ. Καρκώνη. Γενικότερα δεν έχει καταβληθεί κάποια προσπάθεια ενημέρωσης της ηλεκτρονικής σελίδας του δήμου, με αποτέλεσμα όποιος επιθυμεί να συλλέξει πληροφορίες για την περιοχή για οποιονδήποτε σκοπό να μην του είναι ιδιαίτερα εύκολο αλλά και το περιεχόμενό τους δεν είναι έγκυρο.

Στο δεύτερο κεφάλαιο έγινε μια εκτενής περιγραφή της περιοχής και ειδικότερα των πολιτισμικών πόρων της, ύστερα από πολύωρη αναζήτηση στο διαδίκτυο αλλά και διασταύρωση των ευρημάτων με τη βοήθεια των πληροφορητών προκειμένου ο αναγνώστης της

παρούσας έρευνας να έχει μία όσο το δυνατόν πιο πλήρη εικόνα των αξιοθέατων , της οικονομίας και των πολιτιστικών δρώμενων της δημοτικής ενότητας.

Σχεδόν όλοι οι ερωτηθέντες εστιάζουν κυρίως σε δύο πολιτιστικά δρώμενα , την Αναβίωση των Νέμεων Αγώνων και στις Μεγάλες Μέρες της Νεμεας και σύμφωνα με τον πρόεδρο του Συλλόγου για την Αναβίωση της Νεμεάδας κ. Κυριάκο Σπυρίδων "δίνεται έμφαση γιατί είναι κορυφαία γεγονότα, γίνονται και άλλες εκδηλώσεις και από το Δήμο και από πολιτιστικούς συλλόγους, όπως ο πολιτιστικός Σύλλογος των Αρχαίων Κλεωνών». Πολύ σημαντική είναι και η δραστηριότητα του Εξωραϊστικού Πολιτιστικού Συλλόγου Αρχαίων Κλεωνών, με τη Γιορτή της Κορινθιακής Σταφίδας, μια εκδήλωση που συγκεντρώνει πάνω από 2000 επισκέπτες στο χωριό των 500 μόνιμων κατοίκων.

Η Δημοτική Ενότητα Νεμέας αποτελεί μια περιοχή, σύμφωνα με όλους τους πληροφορητές, με μεγάλο πολιτιστικό πλούτο. Ο Αντιδήμαρχος κ. Καρκώνης αναφέρει ότι «Η Νεμέα έχει να προσφέρει αρκετά πράγματα, ξεκινάμε πρώτα από το κρασί που κουβαλά από την αρχαιότητα μία μακρά ιστορία καθώς λόγω του ιδιαίτερου μικροκλίματος της περιοχής [...]. Επίσης έχουμε το Αρχαιολογικό Μουσείο της Νεμέας, καθώς και αρχαιολογικά/ ιστορικά μνημεία όπως το Ναό του Νέμεου Διός, το ναό του Ηρακλέους στις Αρχαίες Κλεωνές, το θησαυρό των Αηδονιών, τους θολωτούς τάφους, την Πλατάνα τους καταρράκτες των Αηδονιών, τους θολωτούς τάφους, την Παναγία των Βράχων με το Αρχονταρίκι και το ξωκλήσι του Αγίου Γεωργίου» .

Ο κ. Βλάχος αναφέρει ότι «το κρασί και ο αρχαιολογικός πλούτος είναι το δυνατό μας σημείο» ακόμη και «μια βόλτα στα αμπέλια» σύμφωνα με τον επιχειρηματία κ. Γαστουνιάτη αποτελεί αξιοθέατο. Όλοι θεωρούν ότι τα δύο πιο σημαντικά πολιτιστικά προϊόντα είναι η ιστορία και η οινική παραγωγή και σε αυτά έχει δοθεί έμφαση τόσο από δημόσιους όσο και από ιδιωτικούς φορείς.

Ο εκπρόσωπος της δημοτικής αρχής της περιοχής θεωρεί ότι τα πιο σημαντικά στοιχεία της οικονομίας του τόπου είναι το κρασί και τα αρχαιολογικά μνημεία όμως δεν προβάλλονται όπως τους αξίζει λόγω σοβαρής έλλειψης χρημάτων, συγκεκριμένα αναφέρει «Δυστυχώς δεν υπάρχει τουριστική προβολή της περιοχής [...] γιατί είναι μικρό το κονδύλι που έχουμε που έχουμε στη διάθεση μας και πρέπει να κάνουμε κάτι για αυτό για να προβάσουμε τη Νεμέα όπως της αξίζει».

Στη συνέντευξη, ο αντιδήμαρχος υποστήριξε ότι η τοπική αγορά έχει βλαφτεί από τις ηλεκτρονικές αγορές στο διαδίκτυο και από τα εμπορικά κέντρα στις γειτονικές περιοχές. Επίσης τόνισε την οικονομική αδυναμία του δήμου να πράξει τα δέοντα. Εκτενής ήταν η αναφορά του κ. Καρκώνη στον αρχαιολόγο κ. Στέφανο Μίλερ και επιχείρησε να προωθήσει ένα βιβλίο το οποίο έχει γραφτεί για τον αρχαιολόγο, όμως δεν συμπεριλήφθηκε αυτό το μέρος στα αποσπάσματα της συνέντευξης για ευνόητους λόγους.

Η οικονομία της δημοτικής ενότητας Νεμέας πάντα στηριζόταν και εξακολουθεί να στηρίζεται κυρίως στον πρωτογενή και δευτερογενή τομέα οικονομίας και λιγότερο στον τριτογενή. Τα τελευταία όμως χρόνια οι δυο ανεπτυγμένοι τομείς περνούν κρίση γιατί όπως αναφέρει ο επιχειρηματίας κ. Γαστουνιώτης «υπάρχουν χωράφια στην περιοχή τα οποία δεν καλλιεργούνται, είναι παρατημένα».

Ο πρόεδρος του Σ.Ο.Ν επισημαίνει ότι «Ο κλάδος του κρασιού έχει αρκετά προβλήματα, όλοι αντιμετωπίζουμε τον αθέμιτο ανταγωνισμό, το no name κρασί, που κυκλοφορεί χωρίς τιμολόγια και έχει κάνει μεγάλη ζημιά στα οινοποιεία [...] με τις περιπέτειες που έχουμε περάσει όλα αυτά τα χρόνια από το 2010 με την οικονομική κρίση, μια κρίση που έχει επηρεάσει και τους παραγωγούς και τα οινοποιεία. Δεν μπορούμε να ικανοποιήσουμε τους παραγωγούς γιατί οι επιχειρήσεις μας βάλονται από τα κρατικά μέτρα».

Η οικονομική κρίση άγγιξε κάποιους τομείς όχι όλους όμως καθώς υπάρχει και η άποψη του επιχειρηματία της έρευνας «την οικονομική κρίση που είχε όλη η Ελλάδα, η Νεμέα δεν την είχε...» ενώ η υγειονομική κρίση, αντίθετα ήταν αυτή που επηρέασε σημαντικά τόσο τη διεξαγωγή των πολιτιστικών δρώμενων αλλά και τα έσοδα των οινοποιών. Ένα από τα μέτρα που επιβλήθηκαν αρχικά για την αντιμετώπιση του ιού ήταν ο κατ' οίκον περιορισμός γεγονός που επηρέασε την επισκεψιμότητα στην περιοχή.

Η κ. Πιπίλου αναφέρει ότι «στην υγειονομική, από μόνοι μας πήραμε απόφαση και δεν κάναμε εκδηλώσεις γιατί δεν έπρεπε να κάνουμε. Για ενάμιση χρόνο δεν είχαμε κάνει εκδήλωση». Η διεξαγωγή των Νεμεάδων επηρεάστηκε και αυτή «[...] η Αναβίωση των Νέμεων Αγώνων γίνεται κάθε τέσσερα χρόνια ακολουθώντας τους Ολυμπιακούς Αγώνες, όμως λόγω Covid-19 έγιναν το 2022 και για να συμβαδίσουμε πάλι με τους Ολυμπιακούς Αγώνες, θα γίνουν πάλι το 2024». Στην περίπτωση του κρασιού, για να αποφευχθεί η διασπορά του Κορονοϊού, πρώτη έκλεισε η εστίαση με αποτέλεσμα να είναι δύσκολη η διοχέτευση του προϊόντος όχι μόνο στην εγχώρια αγορά αλλά και στη διεθνή.

Όσον αφορά τον τριτογενή τομέα παραγωγής, σε αυτή τη μελέτη, γίνεται εστίαση στην ανάπτυξη του τουρισμού τόσο του συμβατικού όσο και του εναλλακτικού. Γενικότερα δεν έχει δοθεί έμφαση στην ανάπτυξη του τουρισμού της περιοχής, τα καταλύματα είναι ελάχιστα και λειτουργούν με την πρακτική του *airbnb*. Όσον αφορά τον εναλλακτικό τουρισμό όλοι οι συνεντευξιαζόμενοι, με εξαίρεση τον κ. Βλάχο που μίλησε για τον περιπατητικό τουρισμό, αναφέρουν τον οινοτουρισμό και όχι άλλες μορφές που θα μπορούσαν να αναπτυχθούν.

Ο πρόεδρος της Αναβίωσης των Νέμεων Αγώνων μας πληροφορεί ότι «Δυστυχώς η υποδομή είναι ελλιπής και τώρα χτίζονται τρία ξενοδοχεία στη Νεμέα που θα βοηθήσουν πάρα πολύ στη διαμονή των ανθρώπων που θέλουν να έρθουν και να μείνουν και τις τρεις μέρες των Αγώνων. Γενικότερα θα βοηθήσει πάρα πολύ και στην ανάπτυξη του τόπου αλλά και του οινοτουρισμού γιατί η περιοχή μας είναι καθαρά οινική, μια αμπελοοινική ζώνη με 42 τουλάχιστον επισκέψιμα οινοποιεία».

Προς το παρόν οι τουρίστες επισκέπτονται για σύντομο χρονικό διάστημα το μέρος, δηλαδή αναπτύσσεται ο αστικός πολιτιστικός τουρισμός (*city breaks*). «Όσον αφορά την αντιμετώπιση του προβλήματος «αυτή τη στιγμή κατασκευάζονται τρία ξενοδοχεία στην περιοχή, προς το παρόν υπάρχουν *airbnb*, ενώ υπάρχουν και ακίνητα τα οποία νοικιάζονται με το χρόνο. Δεν υπάρχουν καταλύματα αρκετά για να φιλοξενήσουν κόσμο, θα πρέπει να πάνε στο Άργος ή στην Κόρινθο» προσθέτει ο κ. Γαστουνιώτης. Ο κ. Βλάχος επιβεβαίωσε και τους δύο λέγοντας ότι «ένα από τα αδύναμα σημεία είναι ότι δεν έχουμε τη δυνατότητα να φιλοξενήσουμε κόσμο. Εν εξελίξει χτίζονται τρία ξενοδοχεία, ένα μεσαίο και δύο μικρά, συνολικά θα έχει η περιοχή σαράντα κλίνες και καμία δεκάρια *airbnb*».

Ο πολιτισμός της περιοχής δεν αξιοποιείται στο βαθμό που θα έπρεπε και σε αυτό φέρει ευθύνη το κράτος και οι φορείς του. Η πρόεδρος του συλλόγου «Φωκάς» στην ερώτηση για το αν πιστεύει ότι τα αξιοθέατα αξιοποιούνται κατάλληλα, απάντησε ότι «Δεν αξιοποιούνται γιατί ο Ναός του Ηρακλή δεν έχει αξιοποιηθεί καθόλου, τον καθαρισμό του τον κάνει ο σύλλογος και όχι η Αρχαιολογία όπως όφειλε να τον κάνει. Ο Σύλλογος έχει ως πρόθεση να πληρώσει ένα σταντ που να δείχνει πως ήταν ο ναός και πως είναι σήμερα, εδώ και πέντε χρόνια δεν έχει υπάρξει ανταπόκριση από την αρχαιολογία παρά το γεγονός ότι θα το πληρώσουμε εμείς».

«Στο Μουσείο στην Αρχαία Νεμέα δεν υπάρχει κάποια υποδομή, ο κόσμος πάει και φεύγει» υποστηρίζει ο κ. Γαστουνιώτης. Ο κ. Κυριάκος επίσης δήλωσε ότι «πάρα πολλές φορές ο Σύλλογος έχει διαθέσει χρήματα για να γίνει ο καθαρισμός και η συντήρηση του Αρχαιολογικού Μουσείου και όχι μόνο για αυτό. Κάποιες φορές όταν υπάρχει έλλειψη

αρχαιοφυλάκων ο Σύλλογος έχει καταβάλει χρηματικά ποσά για να προσλάβει φύλακες για τα χρονικά διαστήματα που λήγουν οι συμβάσεις και μένουν οι χώροι κλειστοί και αφύλακτοι [...] στο παρελθόν τουλάχιστον που για δύο τρεις μήνες έμενε ο χώρος χωρίς φύλακες τότε ο σύλλογος μας πλήρωνε κάποια άτομα να φυλούν το χώρο και μάλιστα εξωκαταστατικά γιατί το καταστατικό μας δεν αναφέρει κάτι τέτοιο» .

Η Εφορία Αρχαιοτήτων Κορινθίας δεν απάντησε στο γραπτό μου αίτημα σύμφωνα με το οποίο ζητούσα να μου χορηγηθεί η άδεια να πάρω συνέντευξη από υπάλληλο του Αρχαιολογικού Μουσείου της Αρχαίας Νεμέας, σε τηλεφωνική συνομιλία με την υπεύθυνη της εν λόγω εφορίας ,δεν μου επιτράπηκε να εξηγήσω προφορικά για ποιο λόγο ήθελα να πάρω τη συνέντευξη και ο λόγος που συνέβης αυτό ήταν γιατί η κ. υπεύθυνη μου απάντησε με περίσσια αγένεια ότι δεν διέθετε τρία λεπτά της ώρας γιατί βιαζόταν να σχολάσει...

Η νοοτροπία των γηγενών ευθύνεται για την μη ικανοποιητική ανάπτυξη της περιοχής σε όλους του τομείς της οικονομίας. Μια νοοτροπία η οποία, σύμφωνα με τον κ. Γαστουνιώτη, «[...] ήταν όχι σπουδές αλλά δημιουργία περιουσίας και να την κρατήσουμε. Το χρήμα γενικότερα μας έχει χαλάσει [...], η νοοτροπία του αγρότη ήταν δεν θα τρυγήσω το αμπέλι μου γιατί θα εισπράξω αποζημίωση, για να μείνει ο Κουρτάκης χωρίς κρασί και να το πληρώσει πιο ακριβά».

Η γνώμη του κ. Βλάχου για τον τρόπο σκέψης των κατοίκων της περιοχής είναι ότι « Η Νεμέα είναι ένα χωριό και έχει τη νοοτροπία που έχουν τα χωριά, το καθετί καινούριο τους φαίνεται περίεργο, είναι καχύποπτοι σε ότι νέο φέρνεις, οι παραγωγοί νομίζουν ότι εμείς θέλουμε το κακό τους».

Η τοπική κουλτούρα/ νοοτροπία ευθύνεται για την μη προβολή και αξιοποίηση του «πλούτου» του τόπου όπως του αξίζει. Όλα έχουν ένα τίμημα και στη συγκεκριμένη περίπτωση το τίμημα είναι η απαξίωση και η φυγή των νέων.

Στην ερώτηση που τέθηκε στον κ. Κυριάκο για το κατά πόσο επηρέασαν τις πολιτιστικές δράσεις η οικονομική και η υγειονομική κρίση, η απάντηση που δόθηκε ήταν «Προσωπικά πιστεύω ότι είναι κρίση αξιών, το αντιμετωπίζω καθημερινά στο σχολείο [...] ως παιδαγωγοί οφείλουμε να εμφυσήσουμε πνοή ζώσα στα παιδιά, να τους μιλήσουμε για τις αξίες οι οποίες έχουν χαθεί τα τελευταία χρόνια γιατί εγώ πιστεύω ότι η κρίση είναι καθαρά αξιακή και μετά οικονομική». Η κρίση των αξιών είναι πιο επιβλαβής από την οικονομική και την υγειονομική υποστηρίζει ο κ. Κυριακός. Αναφέρει ότι το βλέπει καθημερινά στο σχολείο οπού είναι

διευθυντής, οι γονείς «παρκάρουν» τα παιδιά στο σχολείο και δεν ασχολούνται περαιτέρω μαζί τους.

Ένα άλλο εύρημα πολύ σημαντικό για την παρούσα έρευνα ήταν ότι υπάρχει μια καθυστέρηση στην εφαρμογή νόμων και στην παράδοση δημόσιων έργων, τα οποία θα δώσουν μια ώθηση στην οικονομική ανάπτυξη της περιοχής

. Χαρακτηριστικό παράδειγμα ,όπως μας πληροφορεί ο κ. Βλάχος, είναι ότι «από το 2017 έχει ψηφιστεί ένας νόμος που προβλέπει τη δημιουργία ενός οργανισμού ο οποίος θα ασχολείται με την προώθηση κρασιού, πολιτισμού και με τον έλεγχο της οινικής ζώνης. Στους αμπελώνες σε όλο τον κόσμο υπάρχει αυτός ο οργανισμός, στην Ελλάδα προβλέπεται στο νομό περί συνεταιρισμών , όμως δεν συμμορφωθήκαμε προς τις ευρωπαϊκές επιταγές και δεν έχει εφαρμοστεί ο νόμος. Άμεση συνέπεια αυτού να μας «εκβιάζουν» ότι θα πληρώνουμε πρόστιμο. Κανένας υπουργός γεωργίας δεν ασχολήθηκε με το θέμα».

Επίσης ο ίδιος πληροφορητής αναφέρει ότι «Εδώ και δέκα χρόνια έχει δημιουργηθεί ρυμοτομικό σχέδιο για την ανάπλαση της πόλης και ακόμη δεν έχει ξεκινήσει, υπάρχει δηλαδή ένα σχέδιο πόλης προκειμένου η Νεμέα να γίνει ομορφότερη» ενώ και ο χώρος απόθεσης των απορριμμάτων προκαλεί προβληματισμούς. παράλληλα θα έπρεπε να έχει παραδοθεί το φράγμα του Ασωπού από το 2019-2020 από την κατασκευάστρια εταιρία, ένα έργο με πολλαπλό όφελος για την περιοχή.

Όλοι αναγνωρίζουν την αδυναμία της περιοχής να προσφέρει έναν ικανοποιητικό αριθμό καταλυμάτων για διαμονή και ότι αυτό λειτουργεί ανασταλτικά για την αύξηση των εσόδων των τοπικών επιχειρηματιών αλλά και του δήμου . Η οικονομική στήριξη που παρέχεται από το Δήμο και άλλους κρατικούς φορείς δεν αρκεί για να καλύψει τις πολιτιστικές εκδηλώσεις που λαμβάνουν χώρα και οι δωρεές από τους ιδιώτες είναι αυτές που συμπληρώνουν τα «κενά».

Η γραφειοκρατία , η εναλλαγή κυβερνήσεων, οι εναλλαγές στην τοπική αυτοδιοίκηση, η έλλειψη συνεργασίας με κρατικούς φορείς όπως με την Εφορία Αρχαιοτήτων, δυσχεραίνουν αντί να αμβλύνουν το πρόβλημα.

5.2 Προτάσεις

Η αλλαγή νοοτροπίας δεν είναι εφικτή, ιδιαίτερα σε ανθρώπους μεγαλύτερης ηλικίας, όμως θα μπορούσε να γίνει μια προσπάθεια βελτίωσης/ αλλαγής στις νεαρότερες ηλικίες και ο τρόπος που θα μπορούσε να πραγματοποιηθεί αυτό θα ήταν μέσω της εκπαίδευσης/επιμόρφωσης. Η τοπική κουλτούρα/ νοοτροπία ευθύνεται για την μη προβολή και αξιοποίηση του «πλούτου» του τόπου όπως του αξίζει. Όλα έχουν ένα τίμημα και στη συγκεκριμένη περίπτωση το τίμημα είναι η απαξίωση και η φυγή των νέων.

Η ίδρυση μιας σχολής τριτοβάθμιας εκπαίδευσης στην περιοχή, σχετική με τη διαχείριση του οινικού και πολιτιστικού πλούτου θα βοηθούσε πραγματικά την ανάπτυξη της περιοχής σε όλους τους τομείς.

Επιβολή αυστηρών ποινών όσων δρουν παράνομα με την παραγωγή και διακίνηση οίνου, no name, γιατί ευημερούν εις βάρος των νόμιμων οινοποιών ενώ ταυτόχρονα αλλοιώνουν την ποιότητα του κρασιού που αποτελεί Π.Ο.Π.

Αυστηρός έλεγχος και επιβολή ποινών και προστίμων σε όσους δεν είναι συνεπείς στην εφαρμογή νόμων και στην παράδοση δημοσίων έργων. Πρέπει να ασκηθεί πίεση και να παραδοθούν δημόσια έργα τα οποία έχουν καθυστερήσει όπως το φράγμα του Ασωπού, η ανάπλαση της πόλης της Νεμέας.

Πρέπει να σταματήσει το φαινόμενο της μετάθεσης ευθυνών, και κάθε κάτοικος της περιοχής να αναλογιστεί το μερίδιο της ευθύνης που φέρει είτε έμμεσα είτε άμεσα και ταυτόχρονα πρέπει με κάποιον τρόπο να πειστούν ότι ο καθένας αποτελεί ένα κρίκο της ίδιας όμως αλυσίδας.

Η οικογένεια και το σχολείο, θα πρέπει να αναλάβουν τη μετάδοση των «κατάλληλων» αξιών στη νεότερη γενιά και να αντιμετωπιστεί η κρίση των αξιών που έχει παρατηρηθεί στην περιοχή.

Το κράτος και οι φορείς του θα πρέπει να φροντίσουν για τη διαφύλαξη της πολιτιστικής κληρονομιάς του τόπου και να μην γίνεται μετάθεση ευθυνών στους ιδιώτες. Θα πρέπει να δοθεί έμφαση στην προώθηση της υπό εξέταση περιοχής, με τη χρήση μιας στρατηγικής nation/city/place/destination branding.

Η κουλτούρα του εθελοντισμού πρέπει να διαδοθεί σε όλους γιατί τα οφέλη από αυτήν είναι τεράστια τόσο στο οικονομικό όσο και στο κοινωνικό επίπεδο. Θα πρέπει επίσης να δοθούν κίνητρα στους νέους, έστω και οικονομικά, προκειμένου να παραμείνουν στον τόπο τους και να συνεχίσουν την οινική παράδοση.

Συχνή αξιολόγηση ατόμων που βρίσκονται σε θέσεις κλειδιά στο δημόσιο τομέα και σε περίπτωση που δεν εκτελούν τα καθήκοντα τους να αντικαθίστανται από τους πλέον κατάλληλους. Τις θέσεις για την οικονομική ανάπτυξη της περιοχής πρέπει να τις κατέχουν άνθρωποι οι οποίοι έχουν τις ανάλογες εμπειρίες και γνώσεις και όχι αυτοί που τυγχάνει να είναι δημοφιλείς και να προωθούνται από κοινωνικά δίκτυα.

Σε όλους τους κατοίκους θα πρέπει να δοθεί η ευκαιρία να ενημερωθούν, εφόσον το επιθυμούν, μέσω σεμιναρίων για το συμβατικό και τα είδη του εναλλακτικού τουρισμού, καθώς και για το πώς μπορούν να εκμεταλλευτούν ένα χώρο που διαθέτουν μετατρέποντας τον σε *airbnb*. Η περιοχή προσφέρεται για την ανάπτυξη πολλών ειδών εναλλακτικού τουρισμού όπως αθλητικού, θρησκευτικού, συνεδριακού, γαμήλιου κ.λπ.

Το Υπουργείο Πολιτισμού έχοντας περισσότερα οικονομικά μέσα οφείλει να αυξήσει τις χορηγίες και να μισθώσει κτίρια για να στεγαστούν σύλλογοι, συλλογές και να πραγματοποιηθούν πολιτιστικά δρώμενα.

Ο κ. Βλάχος ανέφερε ότι μέχρι στιγμής δεν έχει εφαρμοστεί το άρθρο 37 της δημόσιας διαβούλευσης που πραγματοποιήθηκε από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων στις 27 Νοεμβρίου 2015, το οποίο αναφέρει ότι « Σε κάθε μία οριοθετημένη περιοχή παραγωγής γεωργικών προϊόντων ή τροφίμων με Προστατευόμενη Ονομασία Προέλευσης (ΠΟΠ), με Προστατευόμενη Γεωγραφική Ένδειξη (ΠΓΕ) συμπεριλαμβανομένων των αμπελοοινικών προϊόντων, των αρωματισμένων οίνων και των αλκοολούχων ποτών ή για κάθε Εγγυημένο Παραδοσιακό Ιδιότυπο Προϊόν (ΕΠΙΠ) μπορεί να συνιστάται εθελοντικά, κατά περίπτωση, Ομάδα Διαχείρισης και Προστασίας ΠΟΠ, ΠΓΕ ή ΕΠΙΠ (στο εξής ομάδα). Η ομάδα αποτελείται κυρίως από παραγωγούς ή μεταποιητές ή οργανώσεις παραγωγών του προϊόντος και έργο της είναι η διαχείριση, η προστασία, η προώθηση και αξιοποίηση των προϊόντων με τις ονομασίες ΠΟΠ, ΠΓΕ και ΕΠΙΠ, καθώς και η ενημέρωση των καταναλωτών για τα προϊόντα αυτά». Πρέπει λοιπόν και αυτό το άρθρο να τεθεί το συντομότερο δυνατό σε εφαρμογή.

Επίλογος

Ο πολιτισμός συμβάλει σημαντικά στην οικονομική ανάπτυξη ενός τόπου αρκεί να του επιτρέπεται, αρκεί να του δίνεται ο χώρος και ο χρόνος. Στην περίπτωση της δημοτικής ενότητας που εξετάζουμε δεν γίνεται ορθολογική χρήση των διαθέσιμων πολιτισμικών πόρων με άμεση συνέπεια, τη μη ανάπτυξη της οικονομίας ή με όρους οικονομικούς τη μη μεγιστοποίηση του κέρδους που θα μπορούσε να επιτευχτεί υπό άλλες συνθήκες.

Η πολιτιστική πολιτική που ασκείται στη δημοτική ενότητα Νεμέας διακρίνεται σε ειδική τοπική και είναι περισσότερο αποκεντρωτική παρά συγκεντρωτική με άμεση συνέπεια τη χαμηλή χρηματοδότησή της από τους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης α΄ και β΄ βαθμού. Οι ιδιωτικοί φορείς και ο εθελοντισμός καλούνται να καλύψουν τις οικονομικές ανάγκες που δεν μπορούν να καλυφτούν από τους πιο πάνω οργανισμούς, μια προσπάθεια η οποία δεν στέφεται πάντα με επιτυχία.

Είναι σημαντικό να δοθεί χώρος για ανάπτυξη των πολιτιστικών βιομηχανιών, καθώς αυτές συμβάλουν στη βελτίωση της εικόνας μιας περιοχής, στη διάνοιξη νέων θέσεων εργασίας, στη διατήρηση της συνοχής του κοινωνικού ιστού και αν όχι στη δημιουργία, τουλάχιστον στη διατήρηση της πολιτιστικής ταυτότητας. Όμως η νοοτροπία της περιοχής προωθεί την καλλιέργεια της γης και όχι την ανάπτυξη πολιτιστικών βιομηχανιών.

Η οικονομική κρίση η οποία άγγιξε το μεγαλύτερο μέρος της χώρας, δεν άγγιξε ιδιαίτερα την περιοχή αυτή γεγονός που προδίδει τη δυναμική αυτού του μέρους. Ας ελπίσουμε ότι σύντομα αυτή η δυναμική θα μετατρέψει τα αδύναμα σημεία σε δυνατά και τις απειλές σε ευκαιρίες και ο ευλογημένος αυτός τόπος θα προοδεύσει κι άλλο...

Βιβλιογραφία

Ίδρυμα Μανόλη Τριανταφυλλίδη (2007), Λεξικό της Κοινής Νεοελληνικής. Θεσσαλονίκη: Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών

Μπαμπινιώτης Γ. (1998), ΛΕΞΙΚΟ ΤΗΣ ΝΕΑΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ, Αθήνα: Κέντρο Λεξικολογίας

Κωττής Γ. & Πετράκη Α. (2005), ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΜΙΚΡΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ, Αθήνα: Ε. Μπένου

Hughes M. & Kroehler. C. (2007), ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΑ, Αθήνα : Κριτική

Giddens A. (2002), ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΑ, Αθήνα: Gutenberg

Τσαρη Φ.& Πουρκός Μ. (2015), Ποιοτική Μεθοδολογία Έρευνας, Ελληνικά Ακαδημαϊκά Ηλεκτρονικά Συγγράμματα και Βοηθήματα, διαθέσιμο από : <https://repository.kallipos.gr/handle/11419/582>, προσπελάστηκε στις 10 Μαρτίου 2023)

Hellmanzik C. (2022), Οικονομικά του Πολιτισμού, Αθήνα : Προπομπός

Εισήγηση του Γιώργου Ρουβά, στα πλαίσια του ΟΔΟΠΟΡΙΚΟΥ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗΣ ΤΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΤΟΠΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ LEADER ΣΤΗΝ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟ 3-4-5/12/2015, Ενότητα «Δ. Απόθεμα Βιόσφαιρας, Πολιτισμός και Περιβάλλον», Μονεμβασιά 5-12-2015

Διαθέσιμο στο (<https://www.parnonas.gr/wp-content/uploads/2015/12/%CE%A0%CE%BF%CE%BB%CE%B9%CF%84%CE%B9%CF%83%CF%84%CE%B9%CE%BA%CE%AE-%CE%BA%CE%B1%CE%B9-%CE%94%CE%B7%CE%BC%CE%B9%CE%BF%CF%85%CF%81%CE%B3%CE%B9%CE%BA%CE%AE-%CE%92%CE%B9%CE%BF%CE%BC%CE%B7%CF%87%CE%B1%CE%BD%CE%AF%CE%B1.pdf>) (προσπελάστηκε στις 30 Μαρτίου 2023)

Νικολοπούλου Α. (2018), Nation Branding: Η περίπτωση της Γαλλίας

Διαθέσιμο στο (<https://www.citybranding.gr/2018/04/nation-branding.html#more>) (προσπελάστηκε στις 30 Μαρτίου 2023)

Τσαγκαράκης Μ.(2016), Ποιες είναι οι διάφορες μεταξύ του Place Branding και του Place Marketing;

Διαθέσιμο στο (<https://www.citybranding.gr/2016/07/place-branding-place-marketing.html>) (προσπελάστηκε στις 30 Μαρτίου 2023)

Βουμβουλάκη Α. (2007), Οργανισμοί Διαχείρισης Προορισμών και Νέες Τεχνολογίες, Στρατηγικές και Εφαρμογές Προώθησης Προορισμών)
Διαθέσιμο στο (https://www.ekdd.gr/ekdda/files/ergasies_esdd/18/025/1213.pdf)
(προσπελάστηκε στις 30 Μαρτίου 2023)

Ιωαννίδης Ι (2021), Πολιτισμός, Αθλητισμός, Τουρισμός Αρχικές Έννοιες και Βασικά Νοήματα
Διαθέσιμο στο
(https://eclass.ekdd.gr/esdda/modules/document/file.php/KZ_AEID_PD107/%CE%A0%CE%9F%CE%9B%CE%99%CE%A4%CE%99%CE%A3%CE%9C%CE%9F%CE%A3-%CE%A0%CE%A1%CE%9F%CE%A3%CE%95%CE%93%CE%93%CE%99%CE%A3)
(προσπελάστηκε στις 30 Μαρτίου 2023)

Αυδίκος Β., (2014). Οι Πολιτιστικές και Δημιουργικές Βιομηχανίες στην Ελλάδα. Θεσσαλονίκη: Επίκεντρο.

Σημειώσεις από τις διαλέξεις του κ. Κυριακάκη στο Δ.Μ.Π.Σ Κοινωνική Καινοτομία και Στρατηγικές Ανάπτυξης, θεματική ενότητα: Οικονομία του Πολιτισμού (Ακαδημαϊκού Έτους 2021-2022)

Ηλεκτρονικές πηγές

<https://nemeangames.org/ofelths/>

(προσπελάστηκε στις 2 Μαρτίου 2023)

https://www.ekdd.gr/ekdda/files/ergasies_esdd/12/2/354.pdf

(προσπελάστηκε στις 2 Μαρτίου 2023)

<https://www.theogonia.gr/iroes/halpha/archemoros.htm>

(προσπελάστηκε στις 2 Μαρτίου 2023)

<https://www.nemea.gr/post/lewn-ths-nemeas>

(προσπελάστηκε στις 2 Μαρτίου 2023)

<https://www.taxhorizon.club/el/%CE%B1%CF%81%CE%B8%CF%81%CE%BF%CE%B3%CF%81%CE%B1%CF%86%CE%AF%CE%B1-7/%CE%B1%CF%81%CE%B8%CF%81%CE%BF%CE%B3%CF%81%CE%B1%CF%86%CE%AF%CE%B1-69/%CE%BF%CE%B9%CE%BD%CE%BF%CF%84%CE%BF%CF%85%CF%81%CE%B9%CF%83%CE%BC%CF%8C%CF%82-%CE%BC%CE%B9%CE%B1-%CF%83%CF%8D%CE%B3%CF%87%CF%81%CE%BF%CE%BD%CE%B7-%CF%84%CE%BF%CF%85%CF%81%CE%B9%CF%83%CF%84%CE%B9%CE%BA%CE%AE-%CF%84%CE%AC%CF%83%CE%B7-%CE%BC%CE%B5-%CE%BC%CE%B5%CE%B3%CE%AC%CE%BB%CE%B5%CF%82-%CF%80%CF%81%CE%BF%CE%BF%CF%80%CF%84%CE%B9%CE%BA%CE%AD%CF%82-20812>

(προσπελάστηκε στις 7 Μαρτίου 2023)

<https://www.kathimerini.gr/k/travel/562102456/oinotoyrismos-deka-agapimenoiproorismoin-ellada/>

(προσπελάστηκε στις 7 Μαρτίου 2023)

<https://winesurveyor.weebly.com/gammaepsilonomegagammarhoalphaphi943alpha-omicron943nuomeganu.html>

(προσπελάστηκε στις 7 Μαρτίου 2023)

https://www.tripadvisor.com.gr/Attractions-g1647621-Activities-c36-t132-Nemea_Corinthia_Region_Peloponnese.html

(προσπελάστηκε στις 7 Μαρτίου 2023)

<https://nemeawineland.com/wineries/>

(προσπελάστηκε στις 7 Μαρτίου 2023)

<https://farmersnews.gr/erchontai-oi-megales-meres-tis-nemeas/>

(προσπελάστηκε στις 7 Μαρτίου 2023)

<https://nemeawineland.com/terroir/>

(προσπελάστηκε στις 7 Μαρτίου 2023)

<https://ir.lib.uth.gr/xmlui/bitstream/handle/11615/41104/8897.pdf?sequence=2>

(προσπελάστηκε στις 7 Μαρτίου 2023)

<https://e-sisifos.gr/product/%CE%BD%CE%B5%CE%BC%CE%AD%CE%B1-%CE%B9%CF%83%CF%84%CE%BF%CF%81%CE%AF%CE%B1/>

(προσπελάστηκε στις 7 Μαρτίου 2023)

<https://www.houseofwine.gr/how/wine/about-wine/wine-tasting/terroir.html>

(προσπελάστηκε στις 8 Μαρτίου 2023)

<https://training.thewinelab.eu/el/training-area-2/4-at-the-marketplace/the-opportunities-of-experience-based-tourism-in-wine-and-food-sectors/unit-1-wine-tourism-definition-opportunities-implications-and-strategies/>

(προσπελάστηκε στις 8 Μαρτίου 2023)

<https://culture.ec.europa.eu/el/cultural-heritage/cultural-heritage-in-eu-policies/sustainable-cultural-tourism>

(προσπελάστηκε στις 8 Μαρτίου 2023)

<http://www.opengov.gr/tourism/?p=144>

<https://culture.ec.europa.eu/el/cultural-and-creative-sectors/cultural-and-creative-sectors>

(προσπελάστηκε στις 8 Μαρτίου 2023)

<http://old-eclass.uop.gr/modules/document/file.php/OMA160/swot.pdf>

(προσπελάστηκε στις 8 Μαρτίου 2023)

<https://www.nemea.gr/post/moysikoxoreytikos-athlhtikos-proodeytikos-omilos-nemeas-floioynta>

(προσπελάστηκε στις 8 Μαρτίου 2023)

<https://www.nemea.gr/post/politistikos-syllogos-koytsioy>

(προσπελάστηκε στις 8 Μαρτίου 2023)

<https://www.nemea.gr/post/sylogos-gynaikwn-kastrakioy>

(προσπελάστηκε στις 8 Μαρτίου 2023)

<https://protinewskorinthias.gr/%CE%BF-%CE%BD%CE%B1%CF%8C%CF%82-%CF%84%CE%BF%CF%85-%CE%B7%CF%81%CE%B1%CE%BA%CE%BB%CE%AE-%CF%83%CF%84%CE%B9%CF%82-%CE%B1%CF%81%CF%87%CE%B1%CE%AF%CE%B5%CF%82-%CE%BA%CE%BB%CE%B5%CF%89%CE%BD%CE%AD%CF%82/>

(προσπελάστηκε στις 8 Μαρτίου 2023)

<https://www.allovergreece.com/Greek-Waterfalls/Descr/74/el>

(προσπελάστηκε στις 8 Μαρτίου 2023)

<https://nemeangames.org/en/the-temple-and-sanctuary-of-nemean-zeus/>

(προσπελάστηκε στις 8 Μαρτίου 2023)

<https://nemeangames.org/en/excavations-ucb/>

(προσπελάστηκε στις 8 Μαρτίου 2023)

https://www.kaliterilamia.gr/2019/04/video_2.htm

(προσπελάστηκε στις 8 Μαρτίου 2023)

<https://www.ellinikifoni.gr/nemeason.htm>

(προσπελάστηκε στις 9 Μαρτίου 2023)

<http://www.opengov.gr/yraat/?p=1646>

(προσπελάστηκε στις 9 Μαρτίου 2023)

<https://www.greekwinefederation.gr/policy/low>

(προσπελάστηκε στις 9 Μαρτίου 2023)

<https://www.citybranding.gr/2016/07/place-branding-place-marketing.html>

(προσπελάστηκε στις 9 Μαρτίου 2023)

<https://www.alternative-tourism.gr/el/o-enallaktikos-tourismos>

(προσπελάστηκε στις 9 Μαρτίου 2023)

<https://healthylifestival.com/enallaktikos-tourismos/>

(προσπελάστηκε στις 9 Μαρτίου 2023)

https://www.ekdd.gr/ekdda/files/ergasies_esdd/20/5/1510.pdf

(προσπελάστηκε στις 9 Μαρτίου 2023)

Παράρτημα

1. Συνέντευξη με τον αντιδήμαρχο Δημοτικής Ενότητας Νεμέας κ. Καρκώνη Αθανάσιο (Αντιδήμαρχος Διοικητικών Υπηρεσιών, ΚΕΠ, Προγραμματισμού-Πληροφορικής και Διαφάνειας, Κοινωνικής Προστασίας, Παιδείας, Πολιτισμού και Αθλητισμού)

Σ.Θ: Η δημοτική ενότητα Νεμέας τι έχει να προσφέρει σε έναν επισκέπτη;

Κ.Α: Η Νεμέα έχει να προσφέρει αρκετά πράγματα, ξεκινάμε πρώτα από το κρασί που κουβαλά από την αρχαιότητα μία μακρά ιστορία καθώς λόγω του ιδιαίτερου μικροκλίματος της περιοχής. Την περίοδο των Μεγάλων Μερών Νεμέας υποδεχόμαστε πολλούς επισκέπτες, αποτελεί δηλαδή ένα τουριστικό προϊόν, η Νεμέα έχει πολλά οινοποιεία και ανάπτυξη του οινοτουρισμού. Επίσης έχουμε αρχαιολογικά μνημεία όπως το Ναό του Νέμεου Διός, το ναό του Ηρακλέους στις Αρχαίες Κλεωνές, το θησαυρό των Αηδονιών, τους θολωτούς τάφους, την Πλατάνα τους καταρράκτες των Αηδονιών, τους θολωτούς τάφους, την Παναγία των Βράχων με το Αρχονταρίκι και το ξωκλήσι του Αγίου Γεωργίου όπου Άγιος Γεώργιος ήταν η αρχική ονομασία της Νεμέας μέχρι το 1923. Πρέπει να αναφέρω ότι υπάρχει μια πρωτοβουλία η οποία θα φέρει πολύ κόσμο στη Νεμέα, το θεματικό πάρκο του Ηρακλή που θα συνδέεται με την ιστορία.

Σ.Θ: Όλα όσα αναφέρατε δεν υπάρχουν στην ηλεκτρονική σελίδα της Νεμέας, συνεπώς ένας πιθανός επισκέπτης δεν θα μπορεί να ενημερωθεί για αυτά...

Κ.Α: Δυστυχώς δεν υπάρχει τουριστική προβολή της περιοχής.

Σ.Θ: Για ποιο λόγο θεωρείτε ότι συμβαίνει αυτό;

Κ.Α: Παρά το γεγονός ότι η τουριστική προβολή δεν αφορά δική μου αρμοδιότητα, είναι μικρό το κονδύλι που έχουμε στη διάθεση μας και πρέπει να κάνουμε κάτι για αυτό για να προβάλλουμε τη Νεμέα όπως της αξίζει.

Σ.Θ: Υπάρχουν πολιτιστικά δρώμενα όλο το χρόνο ή μόνο τους καλοκαιρινούς μήνες;

Κ.Α: Ελάχιστα είναι τα δρώμενα που πραγματοποιούνται από το Δήμο γιατί το budget είναι μικρό και επικεντρώνεται ο δήμος το καλοκαίρι στις πολιτιστικές εκδηλώσεις και στις Μεγάλες μέρες Νεμέας.

Σ.Θ: Πως χρηματοδοτούνται όλα αυτά τα δρώμενα;

Κ.Α: Χρηματοδοτούνται από το Δήμο ενώ οι Μεγάλες Μέρες Νεμέας συνδιοργανώνονται με την Περιφέρεια Πελοποννήσου και το σύλλογο των Νέμεων Αγώνων...

Σ.Θ: Με τους ιδιώτες συνεργάζεστε; Λαμβάνετε δωρεές από οινοποιεία;

Κ.Α: Συνεργασία υπάρχει μόνο με το Σύνδεσμο Οινοποιών στις Μεγάλες Μέρες Νεμέας.

Σ.Θ: Υπάρχει κάποιο όφελος στην τοπική οικονομία από τις πολιτιστικές δράσεις;

Κ.Α: Τα τελευταία δέκα χρόνια, με τα μνημόνια και τον Covid-19 έχει κλονιστεί η τοπική αγορά και σαφώς πρέπει να παρθούν νέες πρωτοβουλίες, επίσης τα καταστήματα προσπαθούν να ανταγωνιστούν τα εμπορικά κέντρα που βρίσκονται δίπλα μας αλλά και τις ηλεκτρονικές αγορές. Κάτι που θεωρούμε ότι θα τονίσει την τοπική οικονομία είναι η ανάπλαση της οδού Δερβενακίων στη Νεμέα. η οποία θα δώσει μεγάλη αξία και θα εγκατασταθούν νέες επιχειρήσεις ενώ στο ίδιο σημείο πρόκειται να λειτουργήσουν δύο ξενοδοχειακές μονάδες.

Σ.Θ: Γενικότερα υπάρχουν ξενοδοχειακές μονάδες;

Κ.Α: Υπάρχουν ελάχιστα καταλύματα, αυτή τη στιγμή δεκαπέντε δωμάτια μπορούν να φιλοξενήσουν κόσμο και τον επόμενο μήνα άλλες δυο μονάδες δώδεκα δωμάτια και με πέντε δωμάτια αντίστοιχα αυτή την περίοδο στην είσοδο της πόλης χτίζεται ένα νέο ξενοδοχείο, αυτό δείχνει ότι υπάρχει ανάπτυξη.

Σ.Θ: Η επισκεψιμότητα πως ήταν πριν αλλά και κατά τη διάρκεια της υγειονομικής κρίσης;

Κ.Α: Όπως συνέβη και σε άλλες περιοχές αντιμετωπίσαμε πολύ μεγάλο πρόβλημα. Εάν μου επιτρέπετε θα ήθελα να συμπληρώσω με κάποια στοιχεία ακόμα...

Σ.Θ: Παρακαλώ, συνεχίστε...

Κ.Α: Θα ήθελα να αναφέρω τον αείμνηστο καθηγητή Στέφανο Μίλερ , ο οποίος ήρθε στην περιοχή τη δεκαετία του 1970 και από Αμερικάνος έγινε ο δικός μας Μίλερ γιατί πρόσφερε παρά πολλά στην περιοχή με τις ανασκαφές που πραγματοποίησε, φέρνοντας στο φως το στάδιο και τα αποδυτήρια. Το όνομά του έχει ταυτιστεί με την Αρχαία Νεμέα, το 2004 ίδρυσε τους Νέμεους Αγώνες, μια αθλητική διοργάνωση στην οποία συμμετέχουν αθλητές από εκατόν είκοσι χώρες, που στην αρχή πραγματοποιούνταν κάθε δύο χρόνια και μετά κάθε τέσσερα χρόνια. Επίσης στις 13 Ιουνίου του 2022 σε μια ειδική τελετή που πραγματοποιήθηκε στις Βρυξέλλες απονεμήθηκε στο Μουσείο και στον αρχαιολογικό χώρο της Αρχαίας Νεμέας το

Σήμα Ευρωπαϊκής Πολιτιστικής Κληρονομιάς της Ευρωπαϊκής Ένωσης και πρόκειται για τη δεύτερη απονομή που παίρνει μνημείο της χώρας μας, το πρώτο είχε απονεμηθεί στην Ακρόπολη και τους περιβάλλοντες χώρους το 2014.

2. Συνέντευξη με τον πρόεδρο του Συλλόγου για την Αναβίωση των Νέμεων Αγώνων κ. Κυριάκο Σπυρίδων

Σ.Θ: Πώς γεννήθηκε η ιδέα της ίδρυσης του Συλλόγου για την Αναβίωση των Νέμεων Αγώνων , πότε και για ποιο σκοπό;

Κ.Σ: Η ιδέα ξεκίνησε από την τότε αρχή του τόπου, τη δημοτική αρχή, βεβαία την πρωτοβουλία την είχε ο αείμνηστος αρχαιολόγος Στέφανος Μίλερ, ο οποίος είχε ανασκάψει την Αρχαία Νεμέα και έχει φέρει στο φως το Αρχικό Στάδιο, την Κρυπτή Είσοδο, τα Αποδυτήρια και ιδρύσει το Αρχαιολογικό Μουσείο εκεί. Ιδρύθηκε το 1995 και το 1996 είχαμε την πρώτη Αναβίωση των Νέμεων αγώνων. Ο σκοπός είναι ένας και μοναδικός , η αναβίωση των Νέμεων Αγώνων, τουλάχιστον στο καταστατικό του συλλόγου αυτό αναφέρεται, βέβαια υπάρχει και ένας μεγαλύτερος στόχος και σκοπός που είναι η προβολή και η ανάδειξη της πολιτιστικής μας κληρονομιάς στα πέρατα της οικουμένης. Η αναβίωση των Αγώνων είναι ένα παγκόσμιο γεγονός καθώς συμμετέχουν δρομείς ,θεατές και εθελοντές από ενενήντα χώρες κάθε φορά που γίνονται.

Σ.Θ: Ποιες είναι οι δραστηριότητες του Συλλόγου;

Κ.Σ: Οι δραστηριότητες , δυστυχώς ή ευτυχώς είναι πάρα πολλές. Καταρχάς τα ενεργά μέλη του συλλόγου δηλαδή τα οικονομικώς ταχτοποιημένα με τη συνδρομή των δεκαπέντε ευρώ, η οποία είναι και ετήσια, ανέρχονται στα 950 με 1000 μέλη, υπάρχει το διοικητικό συμβούλιο, το οποίο είναι εννεαμελές κι εγώ είμαι ο πρόεδρος του. Οι δραστηριότητες είναι η συγγραφή εντύπων, εφημερίδων, ο καθαρισμός και η συντήρηση του Αρχαίου Σταδίου η οποία γίνεται με πρωτοβουλία δική μας.

Σ.Θ: Όχι με πρωτοβουλία της Εφορίας Αρχαιοτήτων;

Κ.Σ: Σε συνεργασία με την Εφορία Αρχαιοτήτων Κορινθίας φυσικά, αλλά πάρα πολλές φορές ο Σύλλογος έχει διαθέσει χρήματα για να γίνει ο καθαρισμός και η συντήρηση του Αρχαιολογικού Μουσείου και όχι μόνο για αυτό. Κάποιες φορές όταν υπάρχει έλλειψη αρχαιοφυλάκων ο Σύλλογος έχει καταβάλει χρηματικά ποσά για να προσλάβει φύλακες για τα χρονικά διαστήματα

που λήγουν οι συμβάσεις και μένουν οι χώροι κλειστοί και αφύλακτοι. Το να μείνει κλειστός ο αρχαιολογικός χώρος ήταν κάτι που δεν το ήθελε ο αείμνηστος Στέφανος Μίλερ.

Σ.Θ: Δηλαδή αντί να το αναλάβει αυτό η Εφορία Αρχαιοτήτων, το έχετε αναλάβει εσείς;

Κ.Σ: Όχι δεν έχουμε αναλάβει την πρόσληψη, εμείς αλλά κάποια στιγμή στο παρελθόν τουλάχιστον που για δύο τρεις μήνες έμενε ο χώρος χωρίς φύλακες τότε ο σύλλογος μας πλήρωνε κάποια άτομα να φυλούν το χώρο και μάλιστα εξωκαταστατικά γιατί το καταστατικό μας δεν αναφέρει κάτι τέτοιο. Συνεχίζοντας όσον αφορά τις δραστηριότητες, υπάρχει επικοινωνία μέσω e-mail με τα μέλη μας, μέσω εντύπων, εφημερίδων κλπ. Φυσικά η κύρια δραστηριότητα είναι η προετοιμασία για τη διοργάνωση των αγώνων.

Σ.Θ: Πέρα από την ετήσια συνδρομή των δεκαπέντε ευρώ από τα μέλη σας, δέχεστε κάποια οικονομική ενίσχυση από δημόσιους ή ιδιωτικούς φορείς της περιοχής ή και γενικότερα;

Κ.Σ: Όταν έχουμε τη διεξαγωγή της Νεμεάδας καταρχήν συμβάλουν οικονομικά ο Δήμος, η Περιφέρεια Πελ/σου, η Βουλή των Ελλήνων η οποία πέρυσι μας έκανε δωρεά 5.000 ευρώ. Βεβαία ο σύλλογος για να μπορεί να σταθεί έχει και κάποια πάγια έξοδα που πρέπει να καλύψει όπως το μισθό της γραμματέας και τα έξοδα συντήρησης του γραφείου του. Έκτος λοιπόν από τις συνδρομές και τις έκτακτες επιχορηγήσεις από κάποιους δημόσιους φορείς γίνονται και δωρεές από φίλους του Συλλόγου στο εξωτερικό και αυτό ,οφείλεται στη δραστηριότητα του Στέφανου Μίλερ που είχε πάρα πολλούς φίλους στην Αμερική.

Σ.Θ: Μου έχει δοθεί η εικόνα ότι ο κ. Μίλερ είχε γίνει Έλληνας, Νεμεάτης ισχύει;

Κ.Σ: Ακριβώς, καταρχάς αφιέρωσε πάνω από το μισό της ζωής του για την ανάδειξη του αρχαιολογικού πλούτου της Νεμέας. Ξεκίνησε την ανασκαφή για την ανακάλυψη του Αρχαίου Σταδίου με επιδοτήσεις, κι εκεί που πίστευε ότι δεν θα το ανακαλύψει, με το τελευταίο χτύπημα της αξίνας στη γη, βρήκε την αφετηρία του Σταδίου. Ο Μίλερ ήταν η κορυφή, η ψύχη του όλου εγχειρήματος, είχε γίνει Έλληνας πολίτης, με ελληνική ταυτότητα και φορολογούταν. Ουσιαστικά δεν ήταν φιλέλληνας αλλά Έλληνας, είχε και ελληνική κουλτούρα αλλά όχι στον απόλυτο βαθμό. Τόσα χρόνια στη Νεμέα τα ήθη και τα έθιμα τον είχαν εγκολπώσει και ήταν πραγματικά Έλληνας, ζούσε εδώ με τη σύζυγο του η οποία μετά το θάνατο του επέστρεψε στην Αμερική.

Σ.Θ: Κατά τη διάρκεια των Αγώνων πόση είναι η επισκεψιμότητα;

Κ.Σ: Η επισκεψιμότητα επειδή οι αγώνες διαρκούν τρεις μέρες ,Παρασκευή έχουμε την έναρξη, Σάββατο τους αγώνες και Κυριακή πολιτιστικές εκδηλώσεις η επισκεψιμότητα ξεπέρνα τα 5.000 άτομα.

Σ.Θ: Υπάρχουν ξενοδοχειακές μονάδες να φιλοξενήσουν τους επισκέπτες;

Κ.Σ: Δυστυχώς η υποδομή είναι ελλείπει και τώρα χτίζονται τρία ξενοδοχεία στη Νεμέα που θα βοηθήσουν πάρα πολύ στη διαμονή των ανθρώπων που θέλουν να έρθουν και να μείνουν και τις τρεις μέρες των Αγώνων. Γενικότερα θα βοηθήσει πάρα πολύ και στην ανάπτυξη του τόπου αλλά και του οινοτουρισμού γιατί η περιοχή μας είναι καθαρά οινική, μια αμπελοοινική ζώνη με 42 τουλάχιστον επισκέψιμα οινοποιεία. Αυτές οι ξενοδοχειακές μονάδες οι οποίες είναι στα σκαριά πιστεύω ότι θα βοηθήσουν πολύ και προς αυτή την κατεύθυνση.

Σ.Θ: Κατά τη διάρκεια της οικονομικής και της υγειονομικής κρίσης αντιμετωπίσατε κάποιο πρόβλημα;

Κ.Σ: Ναι εννοείται , όπως όλοι, κατά την έβδομη νεμεάδα που έγινε πέρυσι το καλοκαίρι, ήταν να γίνει το 2020 επειδή η Αναβίωση των Νέμεων Αγώνων γίνεται κάθε τέσσερα χρόνια ακολουθώντας τους Ολυμπιακούς Αγώνες, όμως λόγω Covid-19 έγιναν το 2022 και για να συμβαδίσουμε πάλι με τους Ολυμπιακούς Αγώνες, θα γίνουν πάλι το 2024.

Σ.Θ: Για τη διεξαγωγή των αγώνων συνεργάζεστε με τα Οινοποιεία της περιοχής;

Κ.Σ: Ναι υπάρχει κάποια συνεργασία , θα θέλαμε όμως να υπάρχει και μεγαλύτερη, έχουμε και συνδρομές, από οινοποιεία, στο Σύλλογο.

Σ.Θ: Η έναρξη των Αγώνων από ποιους πραγματοποιείται;

Κ.Σ: Πραγματοποιείται από το Σύλλογο, την έναρξη της Νεμεάδας του 2016 την έκανε ο κ. Προκόπης Παυλόπουλος και την έναρξη του 2022 την έκανε η κ. Λίνα Μενδώνη η Υπουργός Πολιτισμού, γενικότερα έχουμε πολλές σημαντικές προσωπικότητες καλεσμένους, πέρυσι είχε συμμετάσχει η χορωδία του δικηγορικού συλλόγου της Αθήνας και ήταν εξαιρετική.

Σ.Θ: Στην ηλεκτρονική σελίδα σας στο διαδίκτυο, διάβασα ότι υπάρχει το Ίδρυμα Νεμέα. Θα μπορούσατε να μου εξηγήσετε ποια είναι η λειτουργία του;

Κ.Σ: Αυτό είναι ένα Ίδρυμα το οποίο έχει δημιουργηθεί στην Αμερική για να καταθέτουν οι Αμερικάνοι τις δωρεές τους στο Nemea Foundation, εκπίπτουν κάποια χρήματα για την εφορία και όταν συγκεντρωθεί ένα ποσό αυτό κατατίθεται στο λογαριασμό του Συλλόγου.

Σ.Θ: Πραγματοποιούνται άλλα πολιτιστικά δρώμενα στην περιοχή;

Κ.Σ: Υπάρχουν από τις αρχές του Ιουνίου μέχρι και τις αρχές Σεπτεμβρίου διάφορες εκδηλώσεις, το λεγόμενο πολιτιστικό καλοκαίρι το οποίο διοργανώνεται από το Δήμο. Υπάρχουν πάμπολλες εκδηλώσεις, θεατρικά δρώμενα, χορωδίες με την αποκορύφωση των Μεγάλων Ημερών της Νεμέας όπου εκεί τα επισκέψιμα οινοποιεία είναι όλα ανοικτά καθώς και το κορυφαίο το οποίο είναι ο Οινοποιητικός Συνεταιρισμός της Νεμέας όπου προβάλλεται η Νεμέα. Αν της την προσωπική μου άποψη θα πρέπει να γίνει τεράστια προσπάθεια γιατί η Νεμέα, το φημισμένο προϊόν, brand name το Αγιωργίτικο κρασί, τα οινοποιεία, οι αρχαιολογικοί χώροι κ.λπ θα έπρεπε η επισκεψιμότητα να είναι πολλαπλάσια. Βέβαια το θέμα είναι ότι λείπουν οι υποδομές, όχι τόσο της εστίασης αλλά του ύπνου, τώρα με την προσπάθεια που γίνεται με το χτίσιμο των ξενοδοχειακών μονάδων, θα αμβλυνθεί το πρόβλημα και θα πάμε πολύ καλύτερα.

Σ.Θ: Παρατηρώ ότι δίνεται περισσότερη έμφαση στις Μεγάλες Μέρες Νεμέας και στην Αναβίωση των Νέμεων Αγώνων, όμως πραγματοποιούνται και άλλες εκδηλώσεις κατά τη διάρκεια του χρόνου. Τι έχετε να πείτε για αυτό;

Κ.Σ: Δίνεται έμφαση γιατί είναι κορυφαία γεγονότα, γίνονται και άλλες εκδηλώσεις και από το Δήμο και από πολιτιστικούς συλλόγους, όπως ο πολιτιστικός Σύλλογος των Αρχαίων Κλεωνών.

Σ.Θ: Μου έχουν αναφέρει ως αξιοθέατο το Φράγμα του Ασωπού, το δορυφορικό σταθμό του Ο.Τ.Ε αλλά και ότι πρόκειται να γίνει ένα θεματικό πάρκο με τους άθλους του Ηρακλή. Ποια είναι η γνώμη σας;

Κ.Σ: Το θεματικό πάρκο θα μπορούσε να είχε γίνει και θα έπρεπε να είχε γίνει. Βέβαια το εγχείρημα αυτό είναι και χρονοβόρο και χρηματοβόρο οπότε θα πρέπει να βρεθούν οι πόροι, και ο χρόνος. Εγώ πιστεύω ότι αν υπάρχει θέληση από τους φορείς γενικότερα, από την Περιφέρεια Πελ/σου η οποία δεν είναι άμοιρη ευθυνών, από το Δήμο και του συλλόγου μπορούν να γίνουν άλματα.

Σ.Θ: Ποιος είναι ο ρόλος του εθελοντισμού στη διεξαγωγή όλων αυτών των δράσεων;

Κ.Σ: Ο σύλλογος μας καταρχάς στηρίζεται ουσιαστικά και κυρίως στην εθελοντική διάθεση εκατοντάδων ανθρώπων που βοηθούν το σύλλογο ιδίως όταν έχουμε τους αγώνες. Εγώ πιστεύω ότι όλοι πρέπει να βάλουμε το πετραδάκι τους ασχέτως νοοτροπίας και τι θα σκεφτεί ο καθένας

και αν θα ξεβουλευτεί ή όχι και κυρίως να αναδείξουμε τον εθελοντισμό ως την κορυφαία πράξη ανθρώπινης έκφρασης και διάθεσης γιατί όλα στηρίζονται στον εθελοντισμό.

Σ.Θ: Οι κάτοικοι της Νομέας έχουν στην κουλτούρα τους τον εθελοντισμό;

Κ.Σ: Τουλάχιστον εμείς προσπαθούμε να την καλλιεργήσουμε. Πίσω από κάποια κίνηση βλέπουν «φαντάσματα».

Σ.Θ: Είναι καχύποπτοι;

Κ.Σ: Ναι , πιστεύω προϊόντος του χρόνου τα πράγματα να αλλάζουν, νοοτροπίες και διαθέσεις.

Σ.Θ: Η οικονομική και η υγειονομική κρίση επηρέασαν τις πολιτιστικές δράσεις;

Κ.Σ: Προσωπικά πιστεύω ότι είναι κρίση αξιών, το αντιμετωπίζω καθημερινά στο σχολείο, βλέπω να μην υπάρχει καμία επικοινωνία των γονέων με τα παιδιά τους, παντελή έλλειψη επικοινωνίας. «Παρκάρουν τα παιδιά στο σχολείο και δεν ασχολούνται περεταίρω. Ως παιδαγωγοί οφείλουμε να εμφυσήσουμε πνοή ζώσα στα παιδιά, να τους μιλήσουμε για τις αξίες οι οποίες έχουν χαθεί τα τελευταία χρόνια γιατί εγώ πιστεύω ότι η κρίση είναι καθαρά αξιακή και μετά οικονομική.

3. Συνέντευξη με τη γραμματέα του Εξωραϊστικού και Πολιτιστικού Συλλόγου Αρχαίων Κλεωνών «Ο Φωκάς» κ. Πιπίλου Μαρία

Σ.Θ: Πώς ονομάζεται ο σύλλογος του οποίου είστε γραμματέας;

Π.Μ: Εξωραϊστικός και Πολιτιστικός Σύλλογος Αρχαίων Κλεωνών «Ο Φωκάς».

Σ.Θ: Πως πήρε αυτή την ονομασία;

Π.Μ: Ο Φωκάς είναι ένα ομώνυμο βουνό εδώ, σήμα κατατεθέν του χωριού.

Σ.Θ: Ποιος είναι ο σκοπός ίδρυσης αυτού του συλλόγου και από πόσα μέλη απαρτίζεται;

Π.Μ: Αυτή τη στιγμή είμαστε περίπου ενενήντα μέλη και ο σκοπός ήταν πολιτιστικά δρώμενα στο χωριό, από το 2001 έχει ιδρυθεί και εξωραϊσμός δηλαδή κάποια σημεία του χωριού να τα εξωραΐσουμε πλατείες, βρύσες, πλατάνια και όλα αυτά.

Σ.Θ: Ποιες είναι οι δραστηριότητες του Συλλόγου σήμερα;

Π.Μ: Έχει θεατρική ομάδα ενηλίκων και παιδική όπου παρουσιάζει κάθε χρόνο από ένα έργο μπορεί και δυο, τρία χορευτικά τμήματα παραδοσιακών χορών, τμήμα γυμναστικής, δράσεις και εκδηλώσεις όλο το χρόνο όπως την 25^η Μαρτίου, Γιορτή Γυναίκας, Μητέρας, Παραμονές Χριστουγέννων, χριστουγεννιάτικο χωριό όπου έχουμε χειροποίητες δημιουργίες από τις γυναίκες του χωριού, γλυκά, φαγητά, θεατρικά δρώμενα, χορευτικά, μουσικά, αφήγηση παραμυθιών και μοίρασμα δώρων σε όλα τα παιδάκια που βρίσκονται στην εκδήλωση.

Σ.Θ: Κάποιος μπορεί να γραφτεί στο Σύλλογο αν δεν κατάγεται από τις Αρχαίες Κλεωνές;

Π.Μ: Όχι να γραφτεί σαν μέλος, πρέπει να έχει κάποια σχέση με το χωριό, αυτό το λέει και το καταστατικό από παλιά. Στις εκδηλώσεις μας λαμβάνουν όλοι μέρος, ακόμη και στα θεατρικά μας μπορούμε να έχουμε ηθοποιούς από άλλα χωριά. Επίσης διοργανώνουμε τον Κλεώνεο αγώνα, ένα αγώνας περίπου δέκα χιλιομέτρων κάθε χρόνο αρχές Ιουλίου, Χορευτικό συναπάντημα το ονομάζουμε, όπου το σύνθημα μας είναι και μια διαφορετική διαδρομή για να γνωρίζει ο κόσμος το χωριό ήδη μετράμε δεκαέξι χρόνια εκδηλώσεων, με μετάλλια, φαγητό και με δικά μας χορευτικά συγκροτήματα αλλά και από όλη την Ελλάδα. Στον Κλεώνεο αγώνα έχουμε αθλητές από όλη την Ελλάδα, γύρω στους τριακόσιους. Κάθε καλοκαίρι έχουμε την παρουσία ενός θεατρικού έργου των ενηλίκων και ενός παιδικού. Γιορτή σταφίδας, τη μαύρη την κορινθιακή η οποία γίνεται στα τέλη του Αυγούστου όπου συγκεντρώνονται πάνω από 2000 κόσμος. Στο ναό του Ηρακλή που έχουμε κάνουμε την πανσέληνο του Ιουλίου ή σε ένα ξωκλήσι.

Σ.Θ: Πως συντηρείται οικονομικά ο Σύλλογος;

Π.Μ: Από τις εκδηλώσεις και τις χορηγίες.

Σ.Θ: Οι χορηγίες από πού προέρχονται;

Π.Μ: Οι χορηγίες είναι από το δήμο, από την Περιφέρεια και πολλούς ιδιώτες, κυρίως χωριανούς οι οποίοι ζουν στην Αθήνα και ενθουσιάζονται με τις εκδηλώσεις και μας δίνουν σημαντικά πόσα. Οι δίκες μας εκδηλώσεις είναι δωρεάν, δεν υπάρχει είσοδος πουθενά και ξένα θέατρα να φέρουμε δεν υπάρχει είσοδος.

Σ.Θ: Με τους οινοποιούς έχετε κάποια συνεργασία;

Π.Μ: Στη γιορτή της σταφίδας μας δίνουν δωρεάν τα κρασιά τα οποία εμείς πουλάμε για να καλύψουμε τα έξοδα της γιορτής. Αυτή η γιορτή δεν είναι πανηγύρι, φτιάχνουμε φαγητά και

γλυκά με σταφίδα τα οποία τα μοιράζουμε δωρεάν, έχουμε μάγειρα που μαγειρεύει, δρώμενα σχετικά με τη σταφίδα, έκθεση εργαλείων που χρησιμοποιούνταν για τον τρύγο.

Σ.Θ: Έχετε κάποιο μουσείο;

Π.Μ: Όχι δυστυχώς γιατί δεν έχουμε χώρο, στεγαζόμαστε στην πλατεία, σε έναν πολύ μικρό χώρο που μας έχει παραχωρήσει ο Δήμος.

Σ.Θ: Υπάρχουν καταλύματα για να φιλοξενηθούν οι επισκέπτες σας;

Π.Μ: Δυστυχώς δεν υπάρχουν χώροι να φιλοξενηθούν το βράδυ, υπάρχουν δυο τρία airbnb τα οποία δεν μπορούν να τους φιλοξενήσουν όλους και ο κόσμος φεύγει. Για αυτό δεν υπάρχει τουρισμός στην περιοχή γιατί δεν υπάρχουν ξενοδοχεία.

Σ.Θ: Εννοείτε μόνο στις Αρχαίες Κλεωνές ή γενικότερα στο δήμο;

Π.Μ: Γενικότερα στο δήμο, έρχονται και φεύγουν, δεν μένουν για να αφήσουν και κάτι οικονομικά στην περιοχή.

Σ.Θ: Οι δραστηριότητες του Συλλόγου κατά τη διάρκεια της οικονομικής και της υγειονομικής κρίσης αντιμετώπισε προβλήματα;

Π.Μ: Η οικονομική κρίση δεν μας επηρέασε καθόλου, είχαμε τον ίδιο κόσμο στις εκδηλώσεις μας, τους ίδιους χορηγούς γιατί έβλεπαν ότι τα χρήματα τους έπιαναν τόπο γιατί έχουμε κάνει πολλά έργα και μέσα στο χωριό. Στην υγειονομική, από μόνοι μας πήραμε απόφαση και δεν κάναμε εκδηλώσεις γιατί δεν έπρεπε να κάνουμε. Για ενάμιση χρόνο δεν είχαμε κάνει εκδήλωση,

Σ.Θ: Σήμερα αντιμετωπίζετε κάποια προβλήματα;

Π.Μ: Δεν υπάρχει νεολαία, είναι βασικό πρόβλημα, για να αντικαταστήσει το συμβούλιο, γιατί δεκαοκτώ χρόνια έχουμε κουραστεί το συμβούλιο. Επιθυμούμε νέο αίμα το οποίο δεν υπάρχει στο χωριό να μας αντικαταστήσει.

Σ.Θ: Για ποιο λόγο δεν υπάρχει;

Π.Μ: Γιατί τα παιδιά φεύγουν για σπουδές, λόγω μείωσης του πληθυσμού γενικότερα, πριν από δεκαοκτώ χρόνια το δημοτικό σχολείο είχε εβδομήντα παιδάκια φέτος έχει δεκαοκτώ. Επίσης τα νέα παιδιά μετακομίζουν στην Αθήνα.

Σ.Θ: Τα αξιοθέατα στην ευρύτερη περιοχή πιστεύετε ότι αξιοποιούνται;

Π.Μ: Δεν αξιοποιούνται γιατί ο Ναός του Ηρακλή δεν έχει αξιοποιηθεί καθόλου, τον καθαρισμό του τον κάνει ο σύλλογος και όχι η Αρχαιολογία όπως όφειλε να τον κάνει. Ο Σύλλογος έχει ως πρόθεση να πληρώσει ένα σταντ που να δείχνει πως ήταν ο ναός και πως είναι σήμερα , εδώ και πέντε χρόνια δεν έχει υπάρξει ανταπόκριση από την αρχαιολογία παρά το γεγονός ότι θα το πληρώσουμε εμείς. Επίσης ήθελα να κάνω αίτηση για να πάρω κάποια χρήματα για το σύλλογο από το δήμο και δεν έκανα τη διαδικασία εξαιτίας της γραφειοκρατίας.

Σ.Θ: Ποια είναι η γνώμη σας για τις Μεγάλες Μέρες της Νεμέας;

Π.Μ: Οι Μεγάλες μέρες της Νεμέας σε σχέση με το παρελθόν δεν είναι ίδιες. Τα οινοποιεία έχουν το δικό τους κοινό, έχουν τη μουσική τους, τη διαφήμιση τους αλλά είναι για αυτούς, κάνουν πολύ ωραίες εκδηλώσεις. Υπάρχουν και τρεις ορχηστές έξω από τα τρία εστιατόρια, που είναι ο Οινοποιητικός Συνεταιρισμός να κάνει τις εκδηλώσεις του; Παλιά ήταν μια ορχήστρα, το κρασί ήταν δωρεάν αλλά πλήρωνες ότι άλλο κατανάλωνες, τότε ήταν γιορτή κρασιού, τώρα δεν είναι.

Σ.Θ: Ποια είναι η γνώμη σας για την Αναβίωση των Νέμεων Αγώνων;

Π.Μ: Πολύ καλή διοργάνωση αλλά χάνουν και αυτοί την αίγλη τους. Το 2022....

Σ.Θ: Μήπως λόγω Covid;

Π.Μ: Πιστεύω έχει να κάνει με την κούραση των μελών του και δεν βλέπουμε ανταπόκριση από τη νεολαία, και αυτό είναι το αδύνατο σημείο των συλλόγων και για αυτό σιγά σιγά θα έχουμε παρακμή. Τα παιδιά σήμερα είναι αλλού.

Σ.Θ: Οι άλλοι σύλλογοι στην ευρύτερη περιοχή;

Π.Μ: Οι άλλοι σύλλογοι είναι ανενεργοί.

Σ.Θ: Πόσοι είναι οι κάτοικοι στο χωριό;

Π.Μ: Περίπου πεντακόσιοι κάτοικοι.

4. Συνέντευξη με τον πρόεδρο του Συνδέσμου Οινοποιών ΠΟΠ Νεμέας κ. Βλάχο Νικόλαο

Σ.Θ: Πότε ιδρύθηκε ο Σύνδεσμος Οινοποιών ΠΟΠ Νεμέας;

B.N: Ο Σύνδεσμος με τη νομική μορφή που έχει σήμερα, αστική μη κερδοσκοπική εταιρία, ιδρύθηκε το 2011 αλλά προϋπήρχε το 2004 με άλλη νομική μορφή.

Σ.Θ: Για ποιο λόγο ιδρύθηκε ο Σύνδεσμος;

B.N: Ιδρύθηκε για την προβολή του κρασιού της Νεμέας , της ζώνης της Νεμέας και του πολιτισμού της, δηλαδή είχε τρεις σκοπούς.

Σ.Θ: Πόσα είναι τα μέλη του σήμερα;

B.N: Ο Σύνδεσμος έχει περίπου σαράντα τρία μέλη , είναι όλα ιδιωτικά οινοποιεία, δεν αφορά τον οινοποιητικό συνεταιρισμό, δεν είναι μέλος μας, μόνο τα ιδιωτικά οινοποιεία.

Σ.Θ: Για ποιο λόγο δεν είναι μέλος ο Συνεταιρισμός;

B.N: Αυτό είναι δική του απόφαση δεν μπορούμε να τον υποχρεώσουμε.

Σ.Θ: Υπάρχει κάποια σχετική απαγόρευση;

B.N: Όχι λειτουργούν ανεξάρτητα παρόλο που συνεργαζόμαστε, δεν έχουμε θέμα συνεργασίας , μια χαρά συνεργαζόμαστε και ότι κάνουμε το κάνουμε από κοινού. Απλά αυτοί επειδή δεν υπάρχει άλλη αντιπροσώπευση των παραγωγών, των αμπελουργών δηλαδή, η αντιπροσώπευση τους γίνεται μέσα από το Συνεταιρισμό της Νεμέας, γιατί είναι μέλη του Συνεταιρισμού οι παραγωγοί. Οπότε παίζει το ρόλο του παραγωγού, ο Συνεταιρισμός αφορά μόνο τους αγρότες.

Σ.Θ: Έχετε σκοπό την προώθηση του πολιτισμού, με ποιον τρόπο το κάνετε αυτό;

B.N: Πέρα ότι χορηγούμε χρήματα, τα οινοποιεία τα διαθέτουμε για πολιτιστικές εκδηλώσεις όπως για βραδιά κλασσικής μουσικής, χορηγούμε κρασί, παντρεύουμε εκδηλώσεις, δηλαδή έχουμε κάνει τις Μεγάλες Μέρες Νεμέας όπου γίνονται γευσιγνωσίες, λογοτεχνικές βραδιές, συναυλίες κλπ.

Σ.Θ: Υπάρχει συνεργασία με το δήμο Νεμέας και σε ποιο βαθμό;

B.N: Έχουμε καλή συνεργασία, ο Δήμος είναι χορηγός σε εκδηλώσεις που κάνουμε εμείς. Όταν έχουμε μια οινική εκδήλωση και δεν μπορούμε ένα μέρος να το καλύψουμε εμείς οικονομικά, το καλύπτει ο Δήμος.

Σ.Θ: Εσείς σε ποιες εκδηλώσεις μπαίνετε ως χορηγός;

B.N: Εμείς σε οποιαδήποτε πολιτιστική εκδήλωση μπαίνουμε χορηγοί κατά τη διάρκεια του χρόνου, π.χ. στον ποδηλατικό γύρο.

Σ.Θ: Από τα οινοποιεία ,πόσα είναι επισκέψιμα;

B.N: Πάνω από τα μισά είναι επισκέψιμα, μπορεί κάποια οινοποιεία να είναι πιο οργανωμένα, να έχουν οινοτουρισμού που λέμε, να παρέχουν τουριστικές υπηρεσίες ακόμη και αν δεν είναι πολυτελείς να τα επισκεφτεί και να δοκιμάσει κρασί. Στο οινοποιείο Σεμέλη υπάρχουν οκτώ κλίνες όπου οι επισκέπτες μπορούν εάν το επιθυμούν να διανυκτερεύουν, αλλά νομίζω ότι οι κρατήσεις γίνονται μόνο σε γκρουπ τουριστών.

Σ.Θ: Θεωρείτε ότι ο τουρισμός είναι επαρκώς ανεπτυγμένος στην περιοχή σας;

B.N: Νομίζω ότι βρίσκεται ακόμα στην αρχή, μπορεί να έχουμε αρκετό κόσμο γιατί η Νεμέα με όλο αυτό τον πολιτιστικό πλούτο που έχει κι επειδή γειτνιάζει με την Αθήνα και η πρόσβαση είναι εύκολη θα μπορούσε να αναπτυχθεί ο Οινοτουρισμός. Βέβαια αυτό προϋποθέτει μια πολύ καλή επικοινωνία, μια πολύ καλά οργανωμένη προσπάθεια, βέβαια ο Σύνδεσμος δεν μπορεί να οργανωθεί σε αυτό γιατί δεν έχει τα απαραίτητα χρήματα. Προβλέπεται να γίνουν ομάδες διαχείρισης και προστασίας της ζώνης οι οποίες θα χρηματοδοτούνται από το κράτος, αυτός ο φορέας ελπίζω να γίνει μέχρι το τέλος του χρόνου.

Σ.Θ: Ποια προβλήματα αντιμετωπίζετε ως κλάδος;

B.N: Ο κλάδος του κρασιού έχει αρκετά προβλήματα, όλοι αντιμετωπίζουμε τον αθέμιτο ανταγωνισμό, το no name κρασί, που κυκλοφορεί χωρίς τιμολόγια και έχει κάνει μεγάλη ζημιά στα οινοποιεία τα οποία λειτουργούν νόμιμα γιατί γινόμαστε μη ανταγωνιστικοί. Αντιμετωπίζουμε προβλήματα με το κράτος, διαχρονικά δηλαδή δεν κάνει σωστά τη δουλειά του, μετά εμείς ως φορέας δεν έχουμε τη δυνατότητα να ελέγξουμε την περιοχή μας. Νομίζω βέβαια ότι σε μερικά χρόνια η Νεμέα θα έχει πολύ μεγάλη ανάπτυξη. Η Νεμέα είναι ένα χωριό και έχει τη νοοτροπία που έχουν τα χωριά, το καθετί καινούριο τους φαίνεται περίεργο, είναι καχύποπτοι σε ότι νέο φέρνεις, οι παραγωγοί νομίζουν ότι εμείς θέλουμε το κακό τους, Όμως δεν ισχύει αυτό, εμείς θέλουμε να έχουμε επιτυχημένους παραγωγούς γιατί αν φύγουν οι παραγωγοί τι θα κάνουμε; Που θα βρούμε τα αμπέλια να κάνουμε κρασιά; Θέλουμε ο παραγωγός να παραμείνει στο χωράφι και να είναι ευχαριστημένος αλλά οι συνθήκες δεν επιτρέπουν με τις περιπέτειες που έχουμε περάσει όλα αυτά τα χρόνια από το 2010 με την οικονομική κρίση, μια κρίση που έχει επηρεάσει και τους παραγωγούς και τα οινοποιεία. Δεν

μπορούμε να ικανοποιήσουμε τους παραγωγούς γιατί οι επιχειρήσεις μας βάλλονται από τα κρατικά μέτρα. Ίσως στο μέλλον να εξομαλυνθεί η κατάσταση, αν περάσει η οικονομική κρίση.

Σ.Θ: Κατά τη διάρκεια του Covid είχατε πρόβλημα;

B.N: Ναι όλα τα οινοποιεία είχαν τεράστιο πρόβλημα, γιατί ο Covid δεν ήταν μόνο στην Ελλάδα, και υπάρχουν οινοποιεία τα οποία κάνουν εξαγωγές. Όταν ξέσπασε η επιδημία η πρώτη κίνηση των κρατών ήταν να κλείσουν την εστίαση, εκεί που διοχετεύεται το κρασί. Μετά μας έμειναν τα supermarket αλλά κι εκεί χρειάζονται πάρα πολλά χρήματα. Μειώθηκε λοιπόν η ζήτηση αλλά και ο τζίρος 30% -50%.

Σ.Θ: Ποια εποχή υπάρχει μεγαλύτερη ζήτηση για κρασί;

B.N: Από το Πάσχα των καθολικών μέχρι τα τέλη Νοεμβρίου.

Σ.Θ: Ποια είναι τα δυνατά και ποια τα αδύναμα σημεία της περιοχής;

B.N: Το δυνατό σημείο της περιοχής είναι η γεωγραφική της θέση, πολύ κοντά στην πρωτεύουσα αλλά και σε άλλους αρχαιολογικούς χώρους. Κοντά είναι οι Μυκίνες, η Επίδαυρος, η Αρχαία Κόρινθος, το Ναύπλιο, δηλαδή κάποιος μπορεί να μείνει στη Νεμέα και να επισκεφτεί και άλλες ωραίες περιοχές. Το κρασί και ο αρχαιολογικός πλούτος είναι το δυνατό μας σημείο. Τα αδύναμα σημεία είναι ότι δεν έχουμε τη δυνατότητα να φιλοξενήσουμε κόσμο. Εν εξελίξει χτίζονται τρία ξενοδοχεία, ένα μεσαίο και δύο μικρά, συνολικά θα έχει η περιοχή σαράντα κλίνες και καμία δεκάρια airbnb. Τη δεκαετία του 1960 γκρεμιστήκαν τα πετρόχιστα σπίτια οπότε λείπει το παραδοσιακό στοιχείο από τα σπίτια. Επίσης υπάρχει σοβαρό πρόβλημα με την καθαριότητα και τη χωματερή. Εδώ και δέκα χρόνια έχει δημιουργηθεί ρυμοτομικό σχέδιο για την ανάπλαση της πόλης και ακόμη δεν έχει ξεκινήσει, υπάρχει δηλαδή ένα σχέδιο πόλης προκειμένου η Νεμέα να γίνει ομορφότερη. Τα βασικά προβλήματα που έχουν όλες οι μικρές πόλεις στην Ελλάδα.

Σ.Θ: Το φράγμα του Ασωπού υπάρχει περίπτωση να επηρεάσει το μικρόκλιμα της περιοχής;

B.N: Μια ακόμη δραματική ιστορία, στο ελάχιστο θα το επηρεάσει, όμως θα επηρεάσει την επισκεψιμότητα της περιοχής, θα την αυξήσει σε πολύ μεγάλο βαθμό. Θα έχουμε και Περιπατητικό τουρισμό όπως στη λίμνη Δόξα θα μπορέσουν σε συνδυασμό με τον Οινοτουρισμό να δώσουν κίνητρα για να φτιαχτούν περισσότερα καταλύματα, θα δώσει ώθηση στη Νεμέα. Με τη διαφορά ότι αυτό το έρημο το φράγμα εδώ και τουλάχιστον δεκαπέντε χρόνια

που ξεκίνησε η κατασκευή του, έχει φτάσει στο 75% και τα τελευταία τέσσερα χρόνια έχει σταματήσει η κατασκευή του, έχει εγκαταλειφτεί από την εταιρία που το έφτιαχνε, έπρεπε να είχε παραδοθεί το 2019-2020 και να γεμίζει νερό. Μετά το 2019 δεν έχει γίνει τίποτα. Και δεν αφορά μόνο τη Νεμέα γιατί έχει κηρυχτεί σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης όλη η Βόχα γιατί δεν έχουν νερό ούτε να πιουν, ούτε να καλλιεργήσουν ούτε για τα καταλύματα. Κινδυνεύει όχι μόνο η παραγωγή αλλά και ο τουρισμός από το Κιάτο μέχρι την Κόρινθο.

Σ.Θ: Τι θα προτεινάτε ως λύσεις για τα προβλήματα;

B.N: Από το 2017 έχει ψηφιστεί ένας νόμος που προβλέπει τη δημιουργία ενός οργανισμού ο οποίος θα ασχολείται με την προώθηση κρασιού, πολιτισμού και με τον έλεγχο της οινικής ζώνης. Στους αμπελώνες σε όλο τον κόσμο υπάρχει αυτός ο οργανισμός, στην Ελλάδα προβλέπεται στο νομό περί συνεταιρισμών , όμως δεν συμμορφωθήκαμε προς τις ευρωπαϊκές επιταγές και δεν έχει εφαρμοστεί ο νόμος. Άμεση συνέπεια αυτού να μας «εκβιάζουν» ότι θα πληρώνουμε πρόστιμο. Κανένας υπουργός γεωργίας δεν ασχολήθηκε με το θέμα. Όμως το πρώτο και βασικό είναι ότι αυτός ο οργανισμός που θα έχει την οικονομική δύναμη να κάνει όλα αυτά που δεν μπορεί να κάνει ο σύνδεσμος. Από αυτό εξαρτάται και η ανάπτυξη της Νεμέας. Είμαστε μέλη της Ε.Ε και πρέπει να εφαρμόσουμε τις καλές πρακτικές.

Σ.Θ: Ποιο είναι το μορφωτικό επίπεδο στην περιοχή;

B.N: Είναι το μέσο μορφωτικό επίπεδο ,όπως σε κάθε επαρχιακή πόλη. Η διαφορά της Νεμέας με τις άλλες περιοχές είναι ότι εδώ υπάρχει πολύ εξειδικευμένο προσωπικό, οι περισσότεροι ιδιοκτήτες οινοποιείων έχουν σπουδάσει Οινολογία στη Γαλλία, άνθρωποι με ευρύτατες γνώσεις, πολυταξιδεμένοι που φέρουν νέες ιδέες στη Νεμέα.

5. Συνέντευξη με τον κ. Γαστουνιώτη Νικόλαο επιχειρηματία Νεμέας

Σ.Θ: Σε ποιο τομέα δραστηριοποιείστε ως επιχειρηματίας;

Γ.Ν: Είμαι αγρότης, καλλιεργώ Αγιωργίτικο και Ροδίτη, το οινοποιώ στο Οινοποιείο Καραμήτσου και το διοχετεύω στην αγορά. Παράλληλα διατηρώ ένα mini market στο κέντρο της Νεμέας με την επωνυμία Γαστουνιώτης .

Σ.Θ: Κατά τη διάρκεια των πολιτιστικών δρωμένων παρατηρείτε να υπάρχει άνοδος του τζίρου στην επιχείρησή σας;

Γ.Ν: Ναι ανεβαίνει ο τζίρος, καταρχήν έρχεται ξένος κόσμος, κάποιοι μένουν εδώ σε κάποια ενοικιαζόμενα δωμάτια και σαφώς αυτοί οι άνθρωποι θα ψωνίσουν και από το κατάστημα μου.

Σ.Θ: Υπάρχει εμπορικός σύλλογος στη Νεμέα;

Γ.Ν: Υπάρχει αλλά υπολειπουργεί τώρα, σαν εμπορικός σύλλογος μέχρι πρότινος συμμετείχε σε πολλά πράγματα, εγώ σαν ιδιώτης είμαι εθελοντής στους Νέμεους Αγώνες. Προ Κορονοϊού γίνονταν κάποιες δράσεις σε συνεργασία με το Δήμο, παλιά η γιορτή του κρασιού γινόταν στο γήπεδο, μετά στο Συνεταιρισμό, βασικά προσπαθούν να την κάνουν μέσα στη Νεμέα για να δουλέψουν και τα καταστήματα της Νεμέας.

Σ.Θ: Δεδομένου ότι επισκέπτεται κόσμος την περιοχή θεωρείτε ότι είναι ανεπτυγμένος ο Τουρισμός στην περιοχή;

Γ.Ν: Όχι αυτή τη στιγμή κατασκευάζονται τρία ξενοδοχεία στην περιοχή, προς το παρόν υπάρχουν airbnb, ενώ υπάρχουν και ακίνητα τα οποία νοικιάζονται με το χρόνο. Δεν υπάρχουν καταλύματα αρκετά για να φιλοξενήσουν κόσμο, θα πρέπει να πάνε Άργος ή Κόρινθος.

Σ.Θ: Η ανάπλαση στην οδό Δερβενακίων θεωρείτε ότι θα συμβάλει στην οικονομική ανάπτυξη της περιοχής;

Γ.Ν: Ότι φτιάχνεται είναι για καλό, προσελκύει κόσμο, προσελκύει πολλά πράγματα.

Σ.Θ: Ποια θεωρείτε ότι είναι τα αξιοθέατα τα οποία πρέπει να επισκευτεί ένας τουρίστας

Γ.Ν: Η Αρχαία Νεμέα, η Παναγιά, Οι τάφοι των Αηδονιών, μια βόλτα στα αμπέλια.

Σ.Θ: Ο Δορυφορικός σταθμός;

Γ.Ν: Ο δορυφορικός σταθμός είναι κάτι καινούριο, αξιοθέατο λέμε κάτι παλιό έτσι πιστεύω εγώ.

Σ.Θ: Έχετε ακούσει ότι θα γίνει ένα θεματικό πάρκο με τους άθλους του Ηρακλή;

Γ.Ν: Ναι το έχω ακούσει, είναι στα σχέδια για να γίνει, εάν γίνει αυτό το πάρκο γιατί εξαρτάται από τη δημοτική αρχή και έρχονται εκλογές, θα έρθει πάνω από το διπλάσιο κόσμος. Στο Μουσείο στην Αρχαία Νεμέα δεν υπάρχει κάποια υποδομή, ο κόσμος πάει και φεύγει. Όταν θα γίνει το πάρκο θα μπει ο τουρίστας και μέσα στη Νεμέα, θα κάνει και μια βόλτα. Όταν θα μπει κόσμος μέσα ο κάθε επιχειρηματίας θα θελήσει να φτιάξει το χώρο του, να το μεγαλώσει, θα φτιάξει άλλα πράγματα. Ο ξένος και τη σκόνη του να αφήσει είναι καλό. Όποιος και να περάσει,

πάρει δεν πάρει κάτι και να φύγει, εκείνο που θα δει θα το πει κάπου αλλού και θα έρθουν κάποιοι άλλοι.

Σ.Θ: Θεωρείτε ότι προβάλλεται η περιοχή όπως της αξίζει;

Γ.Ν: Όχι και πρώτα από όλα φταίμε εμείς οι ίδιοι που δεν μπορούμε να προβάλουμε την περιοχή μας. Κάποτε, όταν κάναμε ποδηλατικό γύρο, όλοι εμείς οι Νεμεάτες κοροϊδεύαμε τους ποδηλάτες, όμως εμείς έπρεπε να σεβαστούμε το χόμπι του και να το αξιοποιήσουμε για να επωφεληθούμε κι εμείς. Οι τουρίστες περνούν, δεν μένουν Νεμέα, και πρέπει να αλλάξει η νοοτροπία των ντόπιων και για να συμβεί αυτό θα πρέπει οι τουρίστες να μείνουν Νεμέα και οι ντόπιοι να τους αφουγκραστούν, η νοοτροπία για να αλλάξει θα πρέπει ο τουρίστας να επικοινωνήσει με τον ντόπιο. Πιστεύω ότι τα νέα παιδιά τα οποία θέλουν να μείνουν στη Νεμέα θα πρέπει να κάνουν σεμινάρια για να μπορέσουν να κατανοήσουν τον τουρίστα που επισκέπτεται την περιοχή.

Σ.Θ: Για να συμβεί αυτό προϋποθέτει να υπάρχει κλίμα συνεννόησης, συνεργασίας μεταξύ των Νεμεατών. Υπάρχει;

Γ.Ν: Υπήρχαν παλιά οι συνεταιρισμοί, τους οποίους εγώ τους έζησα στη δύση τους. Οι συνεταιρισμοί ήταν ένα παρακλάδι του κυβερνών κόμματος, με την εναλλαγή των κυβερνήσεων δεν υπήρχε μια σταθερή πορεία των συνεταιρισμών και εξαιτίας αυτών πολλοί παραγωγοί ζημιώθηκαν, πλέον υπάρχει φόβος και δεν θέλουμε συνεταιρισμούς. Η ζωή όμως άλλαξε και πρέπει να κάνουμε συνεταιρισμούς αλλά όχι με τη μορφή που ήταν παλιά. Εάν είχαμε ενώσει τις δυνάμεις μας θα ήμασταν όλοι πολύ καλύτερα.

Σ.Θ: Μα υπάρχει ένας Συνεταιρισμός σήμερα στη Νεμέα...

Γ.Ν: Ναι ο Οινοποιητικός στον οποίο ανήκω κι εγώ, ο οποίος τα καλά τα χρόνια πηγαίναμε όλο το σταφύλι, το πουλάγαμε και πληρωνόμασταν. Το θέμα είναι ότι και αυτός ο Συνεταιρισμός ήταν ένα παρακλάδι των κομμάτων, σήμερα δεν πληρώνει γιατί ότι πουλάει δίνει στους παραγωγούς, οι έμποροι όμως έχουν ένα κεφάλαιο, πουλάνε το κρασί, έχουν ένα κεφάλαιο, σου πουλάνε το σταφύλι σε δυο τρεις δόσεις και τελειώσει το θέμα, έχουν σταματήσει πλέον να πηγαίνουν στο συνεταιρισμό και πάνε στους έμπορους.

Σ.Θ: Έχει σταματήσει να είναι μεσάζων ο Συνεταιρισμός;

Γ.Ν: Ναι, είναι τρία μεγάλα οινοποιεία εδώ τα οποία κάνουν για τον Μπουτάρη και τον Κουρτάκη «φασόν κρασί», ο Συνεταιρισμός ναι μεν πούλαγε τα δικά του έκανε και «φασόν»

στον Μπουτάρη και τον Κουρτάκη και το κέρδος ήταν καλό όμως λόγω κάποιων ζημιών σταμάτησε. Επίσης η νοοτροπία του αγρότη ήταν δεν θα τρυγήσω το αμπέλι μου γιατί θα εισπράξω αποζημίωση, για να μείνει ο Κουρτάκης χωρίς κρασί και να το πληρώσει πιο ακριβά. Ο Χ Κουρτάκης είναι έμπορος, εάν δεν βρει σταφύλι από Νεμέα, θα βρει από αλλού. Νομίζαμε ότι είχαμε χρυσό στα χέρια μας , ναι είναι χρυσός όμως δεν είναι και ο top. Χρυσός είναι όταν τον αξιοποιείς σωστά, όταν νομίζουμε ότι έχουμε χρυσό, δεν έχουμε τίποτα. Οι επιδοτήσεις παλιά ήταν καλές και αυτό δημιούργησε την όλη κατάσταση. Εγώ ξεκίνησα με τα κρασιά πριν είκοσι δύο χρόνια, θυμάμαι περίμενα δυο μέρες στην ουρά έξω από το συνεταιρισμό για να ξεφορτώσω τα σταφύλια και σιγά σιγά ξεκίνησα να τα οινοποιώ εγώ ο ίδιος. Το θέμα είναι ότι έπεσε ο Συνεταιρισμός εξαιτίας των εμπορών οι οποίοι ήταν καλύτερα οικονομικά. Και φτάσαμε στο σημείο να λέμε που το πήγες το σταφύλι; Στο τάδε οινοποιείο, στο άλλο οινοποιείο και στη «Χαβούζα». «Χαβούζα» λέγαμε το Συνεταιρισμό το δηλαδή το μαγαζί το δικό μας. Εάν δεν υπήρχε ο Συνεταιρισμός ή αν κλείσει τα σταφύλια θα τα πετάμε στο ρέμα. Δεν πρέπει με τίποτα να κλείσει γιατί θα προκαλέσει δυσφήμιση στο κρασί της Νεμέας.

Σ.Θ: Σήμερα σε τι κατάσταση είναι ο Συνεταιρισμός;

Γ.Ν: Σε μια μέτρια κατάσταση, ούτε ότι πάει να κλείσει ούτε ότι πάει καλά. Βασικά πρέπει να αλλάξουμε νοοτροπία, πρέπει να πάρουμε χαμπάρι ότι ζούμε σε μια περιοχή η οποία είναι η «γη της επαγγελίας» αλλά χρειαζόμαστε άτομα με τις κατάλληλες γνώσεις και εμπειρίες να μας βοηθήσουν να αξιοποιήσουμε τον τόπο μας με τον καλύτερο δυνατό τρόπο. Επίσης ο ένας χρειάζεται τον άλλον είμαστε μια αλυσίδα.

Σ.Θ: Ποια είναι γνώμη σας για το Σ.Ο.Ν;

Γ.Ν: Ο Σ.Ο.Ν έχει προχωρήσει πολύ και έχει κάνει πάρα πολλά πράγματα.

Σ.Θ: Κατά τη διάρκεια της οικονομικής κρίσης, πως ήταν η κατάσταση στη Νεμέα;

Γ.Ν: Την οικονομική κρίση που είχε όλη η Ελλάδα, η Νεμέα δεν την είχε, πούλαγε το σταφύλι της γιατί κατά 80% η κύρια απασχόληση είναι η γεωργία. Τα τελευταία δύο χρόνια έχει καταλάβει κρίση λόγω ζημιών που έχουν γίνει και οι αποζημιώσεις ήταν μικρές ενώ κάποιιοι δεν πήραν καθόλου αποζημίωση.

Σ.Θ: Τι πληθυσμό έχει η περιοχή;

Γ.Ν: Παρέα με τα χωριά γύρω στους πέντε χιλιάδες. Ένας δήμος είμαστε και δεν μπορούμε να τον αξιοποιήσουμε όπως θέλουμε. Την Ελλάδα την ξέρει όλος ο κόσμος έκτος από τους

Έλληνες, το ίδιο ισχύει και στη Νεμέα. Η παλιά νοοτροπία ήταν όχι σπουδές αλλά δημιουργία περιουσίας και να την κρατήσαμε. Το χρήμα γενικότερα μας έχει χαλάσει. Πριν είκοσι χρόνια περίπου ένας αγρότης αν είχε είκοσι με τριάντα στρέμματα αμπέλι ή σταφίδα, με τρεις μήνες εργασία το χρόνο μπορούσε να ζήσει την οικογένεια του ενώ σήμερα με περισσότερα στρέμματα τα πράγματα είναι πιο δύσκολα.

Σ.Θ: Για την τουριστική ανάπτυξη της περιοχής, τι έχετε να πείτε;

Γ.Ν: Το 1981 με το σεισμό γκρεμίστηκε όλη η Νεμέα, κτίστηκαν νέα σπίτια , τα περισσότερα είναι διώροφα, από πάνω είναι σπίτι και από κάτω αποθήκη, όλοι μπορούν την αποθήκη να την διαμορφώσουν και να την εκμεταλλευτούν ως airbnb. Η αντίληψη είναι η εξής , εγώ να κάνω airbnb αλλά θα έρθει κόσμος στη Νεμέα; Μα πως θα έρθει αν δεν έχει που να μείνει; Εγώ την έχω πατήσει μια φορά με καλλιέργεια σαλιγκαριών...

Σ.Θ: Ποια είναι η γνώμη σας για το φράγμα του Ασωπού;

Γ.Ν: Το φράγμα του Ασωπού μια ξεκινάει μια σταματάει, έχει να κάνει με τους κατασκευαστές και τους διαγωνισμούς.

Σ.Θ: Τι θα θέλατε να προσθέσετε στην κουβέντα μας;

Γ.Ν: Εμείς οι ίδιοι οι Νεμεάτες είμαστε απειλή για τον τόπο μας, όλοι ξέρουν τη Νεμέα εκτός από εμάς. Επίσης σαν αγρότες αντιμετωπίζουμε προβλήματα , φανταστείτε ότι παλιά ο παππούς φύτευε το αμπέλι και το έβρισκαν και τα εγγόνια του ενώ τώρα κάθε είκοσι χρόνια πρέπει να φυτεύεται νέο αμπέλι για να αποδίδει, τα φυτά είναι υβρίδια. Υπάρχουν χωράφια στην περιοχή τα οποία δεν καλλιεργούνται, είναι παρατημένα. Επίσης πρέπει όλοι να φροντίζουμε για την εξασφάλιση της ποιότητας του κρασιού μας. Ακόμη σε θέσεις κλειδιά να μην διοικούν άτομα που δεν έχουν την κατάλληλη εμπειρία και γνώσεις, αλλά τις κατέχουν γιατί τους στηρίζουν οι φίλοι τους.

Άρθρο 37-Ομάδες διαχείρισης και προστασίας προϊόντων ΠΟΠ/ΠΓΕ/ΕΠΙΠ

1. Σε κάθε μία οριοθετημένη περιοχή παραγωγής γεωργικών προϊόντων ή τροφίμων με Προστατευόμενη Ονομασία Προέλευσης (ΠΟΠ), με Προστατευόμενη Γεωγραφική Ένδειξη (ΠΓΕ) συμπεριλαμβανομένων των αμπελοοινικών προϊόντων, των αρωματισμένων οίνων και των αλκοολούχων ποτών ή για κάθε Εγγυημένο Παραδοσιακό Ιδιότυπο Προϊόν (ΕΠΙΠ) μπορεί

να συνιστάται εθελοντικά, κατά περίπτωση, Ομάδα Διαχείρισης και Προστασίας ΠΟΠ, ΠΓΕ ή ΕΠΙΠ (στο εξής ομάδα). Η ομάδα αποτελείται κυρίως από παραγωγούς ή μεταποιητές ή οργανώσεις παραγωγών του προϊόντος και έργο της είναι η διαχείριση, η προστασία, η προώθηση και αξιοποίηση των προϊόντων με τις ονομασίες ΠΟΠ, ΠΓΕ και ΕΠΙΠ, καθώς και η ενημέρωση των καταναλωτών για τα προϊόντα αυτά.

2. Επιτρέπεται η σύσταση μιας ομάδας για περισσότερες της μίας ονομασίες ΠΟΠ/ΠΓΕ και για προϊόντα του ίδιου τομέα, υπό τους όρους που τίθενται με την απόφαση της παραγράφου 8, στην περίπτωση κατά την οποία περιοχές ή/και παραγωγοί των αντίστοιχων προϊόντων συμπίπτουν, εν όλω ή εν μέρει, με βάση τις προδιαγραφές των αντίστοιχων ΠΟΠ/ΠΓΕ.

3. Οι ομάδες δεν έχουν κερδοσκοπικό χαρακτήρα και συνιστώνται ύστερα από κοινή πρωτοβουλία της πλειοψηφίας των παραγωγών, μεταποιητών, Οργανώσεων Παραγωγών, σε συνεργασία με την Περιφερειακή Ενότητα στην οποία παράγεται το εν λόγω προϊόν ΠΟΠ/ΠΓΕ/ΕΠΙΠ. Στις ομάδες αυτές έχουν αντιπροσωπευτική εκπροσώπηση όλες οι επαγγελματικές κατηγορίες που συμμετέχουν στην παραγωγή, μεταποίηση και συσκευασία των προϊόντων ΠΟΠ/ΠΓΕ/ΕΠΙΠ.

4. Οι ομάδες αναγνωρίζονται με απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων. Πριν την αναγνώριση τους μπορούν να λειτουργούν προσωρινά σύμφωνα με τους όρους της Υπουργικής απόφασης της παραγράφου 8.

5. Οι ομάδες που έχουν αναγνωριστεί ασκούν τις δραστηριότητες που προβλέπονται στον Κανονισμό (ΕΕ)1151/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, για τα συστήματα ποιότητας των γεωργικών προϊόντων και τροφίμων όπως αυτός ισχύει, και οι οποίες συνίστανται, ιδίως, στα εξής:

α) Συνεργάζονται με τις αρμόδιες αρχές για όλα τα θέματα που αφορούν οποιοδήποτε στάδιο της παραγωγής, μεταποίησης και συσκευασίας των προϊόντων αυτών.

β) Μεριμνούν για την προστασία και διαφύλαξη των προϊόντων ΠΟΠ, ΠΓΕ, ΕΠΙΠ από καταχρήσεις, αθέμιτο ανταγωνισμό, παραποιήσεις και παράνομη χρήση των προστατευόμενων ονομασιών καθώς και από κάθε άλλη ενέργεια που βλάπτει την εικόνα τους.

γ) Συμβάλουν στην προώθηση των προϊόντων και ενημερώνουν τους καταναλωτές για τα στοιχεία εκείνα που προσδίδουν στα προϊόντα ιδιαίτερη αξία.

6. Οι αποφάσεις των ομάδων για τα θέματα γενικής προώθησης της ονομασίας και επισήμανσης όσον αφορά στη χρήση συλλογικού σήματος για την ΠΟΠ/ΠΓΕ και ΕΠΙΠ ονομασία και για θέματα διασφάλισης της συμμόρφωσης με τις προδιαγραφές του προϊόντος εφαρμόζονται από όλους τους παραγωγούς και μεταποιητές.

7. Για θέματα που αφορούν στην προστασία και στη συμμόρφωση με τις προδιαγραφές του προϊόντος, οι ομάδες μπορούν να διαθέτουν και δικούς τους επόπτες οι οποίοι έχουν τη δυνατότητα έπειτα από σχετική απόφαση του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων να πραγματοποιούν ελέγχους στην παραγωγή, μεταποίηση και συσκευασία του συγκεκριμένου ΠΟΠ/ΠΓΕ/ΕΠΙΠ. Τα ευρήματα τίθενται στη διάθεση των αρμόδιων αρχών προκειμένου να χρησιμοποιηθούν κατά την κρίση τους.

8. Η χρηματοδότηση των ομάδων εξασφαλίζεται με την θέσπιση εισφοράς επί των μελών τους ή/και με την χρήση και αξιοποίηση ενωσιακών ή εθνικών προγραμμάτων καθώς και με την επέκταση εισφοράς και σε μη μέλη της ομάδας επί συγκεκριμένων δράσεων, όταν από αυτές επωφελείται το σύνολο των παραγωγών της ΠΟΠ/ΠΓΕ /ΕΠΙΠ.

9. Με απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων καθορίζονται:

α) Οι απαραίτητες προϋποθέσεις, τα κριτήρια και η διαδικασία για την αναγνώριση ή την προσωρινή λειτουργία των ομάδων.

β) Οι κανόνες που διέπουν την λειτουργία τους, ο τρόπος με τον οποίο εξασφαλίζεται η αντιπροσωπευτική εκπροσώπηση των διαφόρων επαγγελματικών ομάδων παραγωγών, μεταποιητών και συσκευαστών, καθώς και ο τρόπος με τον οποίο λαμβάνονται οι αποφάσεις στα όργανα της ομάδας.

γ) Ο επιμερισμός των λειτουργικών δαπανών της ομάδας μεταξύ των μελών της.

δ) Οι λεπτομέρειες που αφορούν στους ελέγχους που διενεργεί η ομάδα σύμφωνα με την παράγραφο 7.